

DREAM

Fremskrivning af familiekarakteristika og boligefterspørgslen i danske kommuner - Langeland

Maj 2017

Indholdsfortegnelse

1	INDLEDNING	3
2	DEN DEMOGRAFISKE UDVIKLING	5
2.1	Befolkning.....	5
2.2	Fødte og døde	7
2.3	Indvandring og udvandring	8
2.4	Til- og fraflytning	10
2.5	Familiestruktur	16
3	BEFOLKNINGENS UDDANNELSESNIVEAU	19
4	ARBEJDSMARKEDET	23
5	UDVIKLINGEN I BOLIGFETERSPØRGSLEN	32
5.1	Boligtype.....	33
5.2	Boligart	36
5.3	Boligstørrelse.....	37
5.4	Bystørrelse.....	38
6	MARGINALEKSPERIMENTER	41
6.1	Øget tilflytning af højt uddannede	43
6.2	Lavere ledighedsgrad	49
6.3	Øget tilflytning af familier med løs tilknytning til arbejdsmarkedet	52
6.4	Reduceret fraflytning	59
7	KONKLUSION	66
8	REFERENCER	68
9	APPENDIKS.....	69

1 Indledning

I det følgende præsenteres for Langeland Kommune forventningen frem mod år 2040 til udviklingen i befolkningens størrelse og alderssammensætning, familiestruktur, uddannelsesniveau samt tilhørsforhold til arbejdsmarkedet. Ændringer i disse forhold er af afgørende betydning for boligefterspørgslen, hvorfor forventningen til udviklingen i det samlede boligbehov og dets underliggende karakteristika som type, størrelse og beliggenhed også betragtes. Relationen mellem de karakteristika, der kendetegner den i kommunen bosiddende befolkning og befolkningens boligpræferencer belyses desuden i fire forskellige marginaleksperimenter, i hvilke udvalgte adfærdsmønstre korrigeres. Eksperimenterne har primært til formål at illustrere, hvorledes ændrede adfærdsmønstre selv på kort eller mellemlangt sigt kan dæmpe eller øge de negative økonomiske konsekvenser, som den grundlæggende strukturelle udvikling alt andet lige giver anledning til. Fremskrivningen er såvel som marginaleksperimenterne udført ved anvendelse af DREAMs mikrosimulationsmodel SMILE 3.0.

Befolkningen i Langeland Kommune ventes i grundforløbet at falde fra 12.900 personer i 2013 til knap 11.800 personer i 2040. Faldet i befolkningstallet i fremskrivningen er et produkt af et fødselsunderskud, der i nogen trækkes op af en positiv nettoindvandring og en positiv nettotilflytning til kommunen. Fremadrettet ventes restlevetiden forsat at øges, hvilket sammen med befolkningens aldring giver anledning til, at personer ældre end 67 år på sigt skønnes at udgøre en større andel af den bosiddende befolkning i Langeland Kommune.

Den demografiske udviklingen ventes fremadrettet at give finansieringsudfordringer, som i nogen grad modvirkes af en ændring i befolkningens uddannelsesniveau og arbejdsmarkedstilknytning. Som i resten af landet ventes uddannelsesniveauet at forbedres i fremskrivningen, hvilket primært skyldes, at de yngre generationer, som erstatter de ældre generationer, generelt er bedre uddannet. Således øges andelen af befolkningen med en videregående uddannelse. Det stigende uddannelsesniveau bidrager til, at erhvervsdeltagelsen og beskæftigelsestilbøjeligheden for personer under 50 år opretholdes. Forøgelsen af beskæftigelses- og erhvervsfrekvensen for de 16-67-årige gennem fremskrivningen skal dog primært henføres til en øget erhvervsdeltagelse for de 60-67-årige, der er motiveret af Tilbagetrækningsreformen.

Familiestrukturen ventes at ændre sig i retning mod, at en voksende andel af befolkningen vil udgøres af enlige, som følge af ændrede levemønstre og flere ældre. Befolkningens aldring og den ændrede familiestruktur vil øge boligefterspørgslen. Her ventes særligt en større efterspørgsel på ejerboliger og private udlejningsboliger, typisk parcelhuse, rækkehuse og etageboliger. Samtidig ventes en større andel af efterspørgslen end tidligere rette sig mod boliger beliggende i byer med mellem 1.000 og 9.999 indbyggere.

Mikrosimulationsmodellen SMILE 3.0 er beskrevet i Hansen og Markeprand (2015), mens datagrundlaget og det metodiske fundament yderligere er belyst i Hansen, Stephensen og Kristensen (2013). Disse rapporter uddyber centrale antagelser såsom anvendt estimationsperiode og arten af de forklarende variable, der er inddraget i estimationerne. Kendskab til det metodiske grundlag er dog ikke en forudsætning for udbytte af de nedenfor præsenterede resultater.

Det anbefales dog, at man rådfører sig med retningslinjerne for fortolkning af modellens resultater i kapitel 2 i Hansen og Markeprand (2015). Heri forklares bl.a. hvorfor resultatet af Danmarks Statistiks regionale befolkningsfremskrivningsmodel ikke kan forventes at kunne genfindes i en fremskrivning

udført med SMILE. Endvidere understreges det, at der i SMILE er tale om en videreførelse af strukturel adfærd, hvorfor den senest kendte historiske udvikling ikke vil afspejle sig i de nærmeste fremskrivningsår. Centralt skal det fremhæves, at den forventede udvikling i boligstrukturen alene afspejler befolkningens efterspørgsel efter bestemte boligkarakteristika i fravær af udbudsbegrænsninger. Fremskrivningerne indebærer således ikke en vurdering af udbuddet af boliger, hvilket bl.a. ville fordre kendskab til kommunens strategi vedrørende nyopførelser, udstykning og omlægning af eksisterende erhvervsgrunde til andre formål. En vurdering af, hvorledes den eksisterende boligmasse afvikles gradvist i takt med stigende boligalder, er heller ikke inddraget. Eksistensen af et egentligt boligmarked kræver, at der indarbejdes en prisdynamik, der etablerer et realistisk forhold mellem udbud og efterspørgsel, hvilket ligger udenfor den nuværende modelramme.

Befolkningens uddannelsesadfærd i SMILE var tidligere opdelt på landsdele, men er nu ændret, så den er nuanceret på kommuneniveau. Således tillades nu variation inden for en landsdel i tilbøjeligheden til at påbegynde en uddannelse. Befolkningens uddannelsesniveau påvirker befolkningens arbejdsmarkedstilknnytning, hvorfor nuanceringen af uddannelsesadfærden skønnes at bidrage til en mere retvisende vurdering af befolkningens deltagelsespotentiale i de enkelte kommuner. Modellen har yderligere undergået et eftersyn. Her er mindre uregelmæssigheder i bl.a. den fremtidige boligstruktur søgt oprettet. Derfor vil fremskrivningsresultater i nogen grad afvige fra indholdet i Hansen og Markeprand (2015). Modellens overordnede rammer er herudover uændrede. Således tages fremskrivningen fortsat udgangspunkt i familie- og boligstrukturen i år 2013, mens estimerede adfærdsmønstre er baseret på årene forud herfor.

I kapitel 2 beskrives den demografiske udvikling i Langeland Kommune, hvilket indebærer en beskrivelse af den historiske og fremskrevne udvikling i befolkningen, antallet af fødte og døde, ind- og udvandring, til- og fraflytning samt i familiestrukturen. I kapitel 0 beskrives forventningerne til den fremtidige udvikling i befolkningens uddannelsesniveau, mens forventningen til den fremtidige udvikling i befolkningens tilknytning til arbejdsmarkedet beskrives i kapitel 4. I kapitel 5 beskrives forventningerne til efterspørgslen efter boliger fordelt på udvalgte karakteristika, mens kapitel 6 er tilegnet en beskrivelse af resultaterne af fire marginaleksperimenter, i hvilke den grundlæggende adfærd korrigeres. En konklusion følger i kapitel 7.

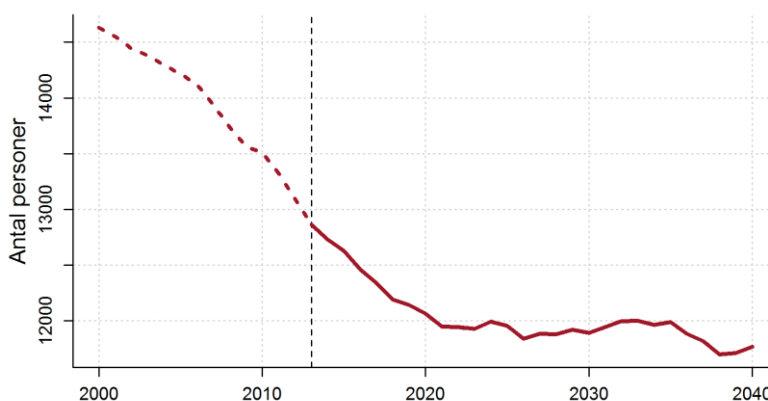
2 Den demografiske udvikling

Befolkningens udvikling og sammensætning på alder og oprindelse fastlægges på nationalt plan på baggrund af ind- og udvandring samt antallet af fødte og døde. De samme hændelser påvirker udviklingen i befolkningen på kommunalt niveau, men herudover indregnes effekten af flytninger på tværs af kommunegrænser. Flytninger inden for de enkelte kommuner indregnes også i fremskrivningen, fordi det er med til at ændre boligefterspørgslens struktur – eksempelvis om efterspørgslen på lejeboliger stiger til fordel for ejerboliger. I dette kapitel redegøres der først for den samlede befolkningsudvikling og efterfølgende for udviklingen i de underliggende komponenter, der bestemmer den, dvs. fødte og døde, ind- og udvandrede samt til- og fraflyttede. Udviklingen i Langeland Kommune sammenholdes med udviklingen i henholdsvis Landsdel Fyn og på landsplan, hvor det vurderes relevant.

2.1 Befolkning

Fra år 2000 til 2013 er udviklingen i Langeland Kommune kendetegnet ved en negativ befolkningsvækst, jf. Figur 2.1. Kommunens indbyggerantal falder gennem denne periode fra et niveau på omkring 14.600 personer til ca. 12.900 personer. Det svarer til en samlet vækst på -12,1 pct. eller en gennemsnitlig årlig vækst på -0,9 pct. I fremskrivningen fra 2013 til 2040 ventes befolkningen at falde til et niveau på knap 11.800 personer, hvilket svarer til en samlet vækst på -8,5 pct. og en gennemsnitlig årlig vækst på -0,3 pct. Til sammenligning er de årlige gennemsnitlige vækstrater for perioderne 2000 til 2013 og 2013 til 2040 0,4 pct. og 0,3 pct. i hele landet, mens den gennemsnitlige vækstrate på Fyn er 0,2 pct. i perioden 2000 til 2013 og 0,1 pct. i perioden 2013-2040. Det faldende befolkningstal i Langeland Kommune står således i kontrast til et generelt stigende befolkningstal historisk og fremskrevet i Landsdel Fyn og på landsplan.

Figur 2.1. Udvikling i befolkningen, Langeland Kommune

Anm.: Den lodrette linje angiver det sidste historiske år, her 2013.

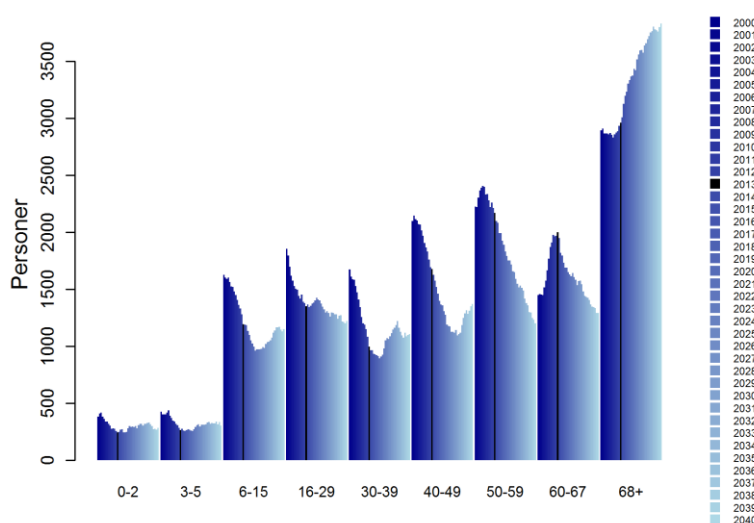
Kilde: Individbaseret udtræk fra Danmarks Statistik og fremskrivning på SMILE 3.0.

Den historiske udvikling i befolkningstilvæksten i Langeland Kommune er forklaret ved en gennemsnitlig positiv nettoindvandring, der dog trækkes ned af en nettofraflytning og et fødselsunderskud, der samlet resulterer i en negativ befolkningstilvækst. I fremskrivningen ventes der generelt et fødselsunderskud i fremskrivningen, en positiv nettoindvandring og en gennemsnitlig positiv nettotilflytning. Samlet giver udviklingen i disse tre komponenter anledning til, at Langeland Kommune fortsat affolkes, dog i mindre grad end i perioden fra 2000-2013.

Opgjort på alder skyldes det historiske fald i befolkning et fald eller en stagnation i tilvæksten i alle aldersgrupper med undtagelse af de 60-67 årige, jf. Figur 2.2. I fremskrivningsårene ventes antallet af personer over 67 år at vokse markant, men også antallet af personer under 6 år og mellem 30-39 år ventes at stige. Udviklingen blandt personer over 67 år er foranlediget af et generelt fald i dødeligheden kombineret med, at flere personer gradvist indtræder i denne aldersgruppe. For de 50-67 årige ventes befolkningstallet at falde markant, mens de øvrige aldersgrupper er karakteriseret ved et aftagende fald eller en tilvækst i befolkningen sidst i fremskrivningen.

Den historiske udvikling i en aldersklasse bliver typisk gengivet i fremskrivningen i den umiddelbare ældre aldersklasse. Eksempelvis ses det historiske fald i antallet af personer i aldersgruppen 40-49 år tydeligt gengivet i den fremtidige forventning til antallet af personer i alderen 50-59 år. Disse demografiske effekter er mest udprægede såfremt aldersklassen kun i mindre grad er påvirket af bevægelser på tværs af kommunegrænser, hvilket som det senere skal blive klart, netop er tilfældet for de 50-59-årige.

Figur 2.2. Befolkningen i Langeland Kommune fordelt på aldersintervaller, 2000-2040

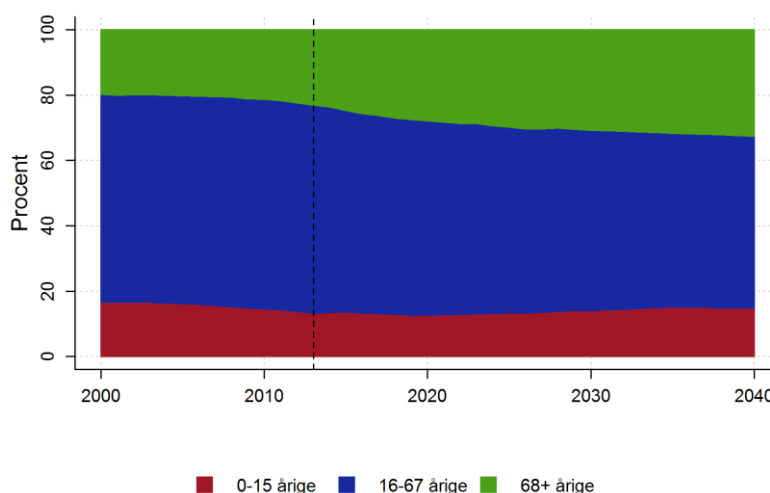
Anm.: Den sorte markering angiver det sidste historiske år, her 2013.

Kilde: Individbaseret udtræk fra Danmarks Statistik og fremskrivning på SMILE 3.0.

Figur 2.3 viser den relative andel af befolkningen fordelt på tre aldersgrupper: børn (0-15 år), personer i den erhvervsaktive alder (16-67 år) og personer, som primært er tilbagetrukket fra

arbejdsmarkedet (68+ år)¹. I Langeland Kommune vil andelen af personer i den erhvervsaktive alder falde fremadrettet fra et niveau på ca. 62 pct. i 2013 til godt 58 pct. i 2020 og til 52 pct. i 2040. Samtidig ventes andelen af ældre over 67 år at vokse fra 23 pct. i 2013 til 28 pct. i 2020 og 33 pct. i 2040. Andelen af børn falder på kort sigt fra 15 pct. i 2013 til 14 pct. i 2020, men stiger herefter til et niveau på omkring 16 pct. frem mod 2040. Kombinationen af færre personer i den erhvervsaktive alder og flere personer, der er i en alder, hvor størstedelen har trukket sig tilbage fra arbejdsmarkedet, kan bidrage til at øge kommunens finansieringsudfordringer på sigt.

Figur 2.3. Aldersfordeling i procent for Langeland Kommune

Anm.: Den sorte markering angiver det sidste historiske år, her 2013.

Kilde: Individbaseret udtræk fra Danmarks Statistik og fremskrivning på SMILE 3.0.

2.2 Fødte og døde

Fertiliteten (antal levendefødte barn pr. kvinde) har de seneste år været aftagende på nationalt plan, hvilket kombineret med antallet af kvinder i den fertile alder (14-48 år)² har givet anledning til et faldende antal fødte. I Langeland Kommune er fertiliteten faldet lidt i perioden 2011-2013, men ventes fremadrettet at stige til omtrent samme niveau fra de tidligere historiske år (2000-2010).

Antallet af fødte har historiske varieret omkring et niveau ca. 100 om året, hvilket også ventes at gøre sig gældende i fremskrivningen, jf. Figur 2.4. Historisk har antallet af fødte i Langeland Kommune ligget på et lavere niveau end antallet af døde. Antallet af fødte ventes at forblive lavere end antallet af døde i fremskrivningen.

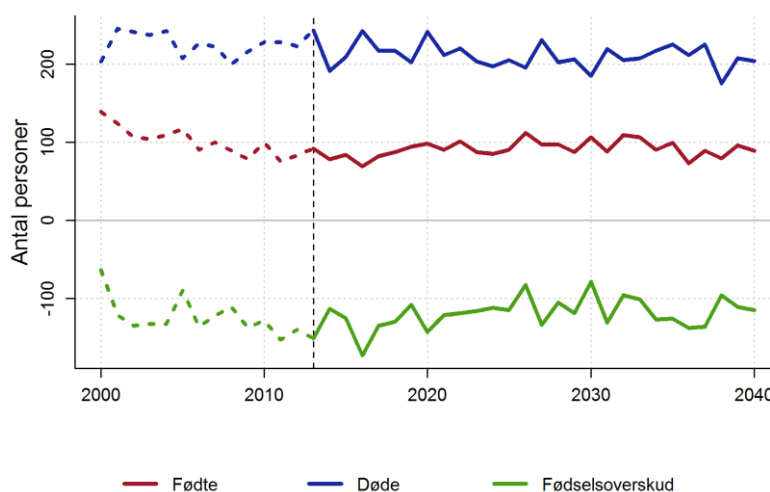
I de historiske år fra 2000 til 2012 er antallet af døde lidt over dobbelt så højt antallet af fødte. Til sammenligning er antallet af fødte henholdsvis 1 pct. og 15 pct. højere end antallet af døde, når

¹ Velfærdsaftalen fra 2006 og Tilbagetrækningsreformen fra 2011 løfter gradvist folkepensionsalderen til 67 år frem mod 2022. Herefter levetidsindekseres pensionsalderen, så den følger levetiden for en 60-årig. Pensionsalderen forventes således, at være 68 år i 2030, 69 år i 2035 og 70 år i 2040, jf. DREAM (2014).

² Opgjort primo året.

Landsdel Fyn eller hele landet betragtes. I fremskrivningsårene fra 2013 til 2039 ventes antallet af døde i Langeland Kommune i gennemsnit fortsat at være lidt over dobbelt så højt som antallet af fødte. Antallet døde ventes at være 5 pct. højere end antallet af fødte i Landsdel Fyn i samme periode. På landsplan ventes antallet af fødte i fremskrivningen at være 15 pct. højere end antallet af døde, som det også var tilfældet i den historiske periode.

Figur 2.4. Antal fødte, døde og fødselsoverskud, personer

Anm.: Den lodrette linje angiver det sidste historiske år, her 2012. Antallet af fødte og dødsfald på kommuneniveau i 2013 er fremskrevne niveauer, men data for året indgår i estimationen af henholdsvis nationale fertilitetsrater og dødssandsynligheder på kommuneniveau.

Kilde: Individbaseret udtræk fra Danmarks Statistik og fremskrivning på SMILE 3.0.

2.3 Indvandring og udvandring

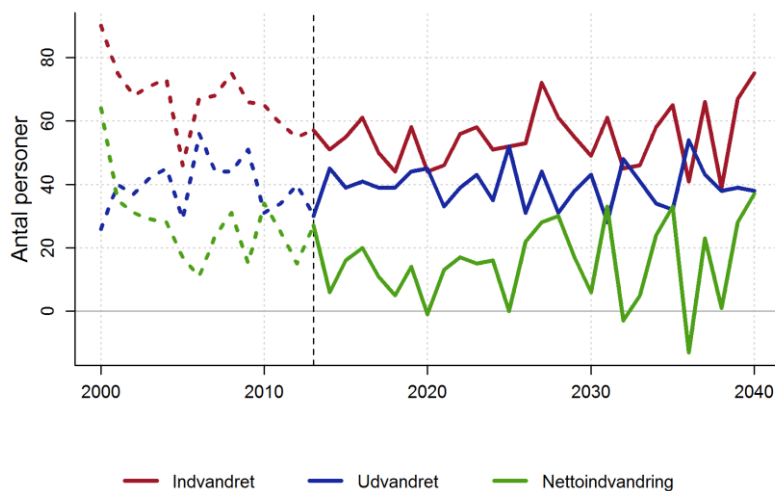
Figur 2.5 viser udviklingen i ind- og udvandringen i Langeland Kommune. Historisk er udviklingen i indvandringen præget af store udsving, hvilket tydeliggør vanskeligheden i at skønne over den fremadrettet. Indvandringen forventes i gennemsnit at være på godt 55 personer om året, mens udvandringen i gennemsnit ventes at være på godt 40 personer om året, jf. Figur 2.5. Den samlede nationale bruttoindvandring afspejler niveauet i Befolkningsfremskrivning 2014³. Indvandringens fordeling på kommuner afspejler den historiske fordeling fra 2010-2012. Således indregnes der i fremskrivningen ikke et evt. skift som følge af eksempelvis ændrede flygtningekvoter. Eftersom det overordnede indvandringniveau er forankret i Befolkningsfremskrivning 2014, er de seneste års høje indvandring af personer med flygtninge- og familiesammenføringsbaggrund heller ikke taget i betragtning.

Udvandringen har historisk været lavere end indvandringen, hvilket har givet anledning til en positiv nettoindvandring. Denne tendens forventes at fortsætte, idet såvel ind- som udvandringen ventes at variere omkring de historiske niveauer. Som følge heraf skønnes nettoindvandringen at fluktuere

³ Danmark Statistik og DREAM laver hvert år en samordnet befolkningsfremskrivning for Danmark. Se yderligere information på Danmarks Statistiks hjemmeside:
<http://www.dst.dk/da/Statistik/dokumentation/statistikdokumentation/befolkningsfremskrivning-for-danmark>

omkring et niveau på godt 15 personer frem mod år 2040, hvilket omtrent svarer til det historiske niveau.

Figur 2.5. Udvandring, bruttoindvandring og nettoindvandring

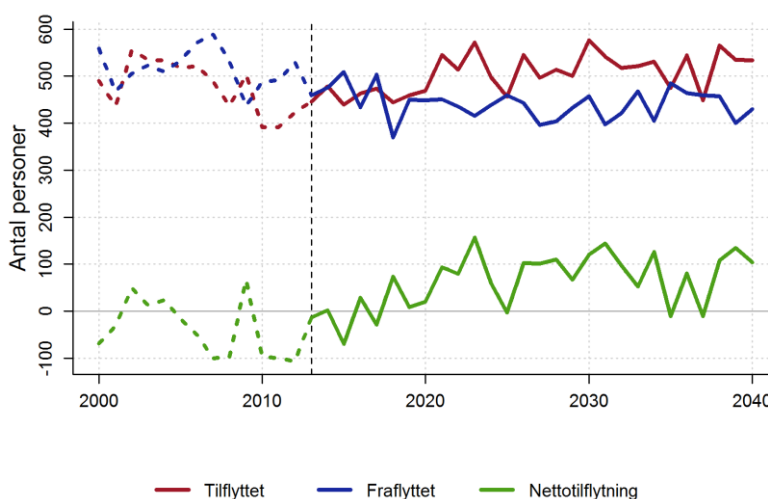
Anm.: Den lodrette linje angiver det sidste historiske år, her 2012. Antallet af indvandrede og udvandrede på kommuneniveau i 2013 er fremskrevne niveauer, men data for året indgår i estimationen af henholdsvis indvandringens sammensætning på køn og oprindelse og af udvandringssandsynligheden.

Kilde: Individbaseret udtræk fra Danmarks Statistik og fremskrivning på SMILE 3.0.

2.4 Til- og fraflytning

Tilflytningen til Langeland Kommune har bevæget sig tæt op ad fraflytningen i den historiske periode, så der i gennemsnit har været en nettofraflytning på ca. 40 personer om året i perioden fra 2000 til 2012. I fremskrivningen ventes tilflytningen til Langeland Kommune at blive større end fraflytningen, hvilket resulterer i en nettotilflytning på 60 personer i gennemsnit, jf. Figur 2.6.

Figur 2.6. Til- og fraflytning samt nettotilflytning

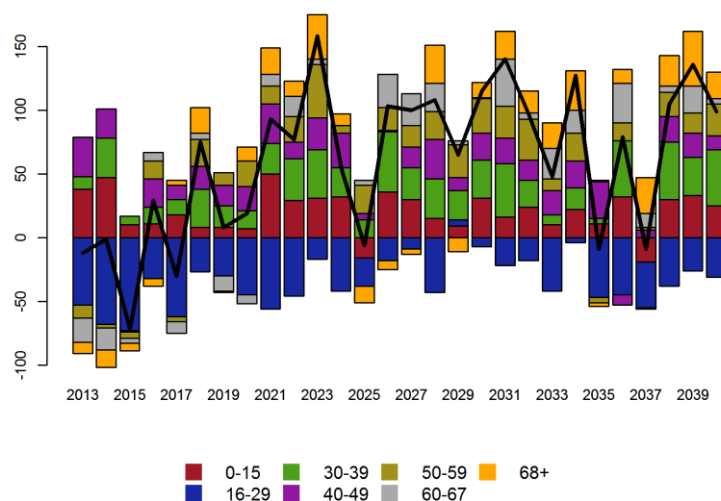

Anm.: Den lodrette linje angiver det sidste historiske år, her 2012.

Kilde: Individbaseret udtræk fra Danmarks Statistik og fremskrivning på SMILE 3.0.

Figur 2.7 viser forventningen til antallet af nettotilflytninger opgjort på aldersgrupper. Heraf fremgår det, at der typisk ventes en større fra- end tilflytning af unge i alderen 16-29 år, mens det omvendte er tilfældet, når børn og personer i alderen 30 år og opefter år betragtes. Flyttetilbøjeligheden både indenfor og på tværs af kommunegrænser aftager med alderen⁴.

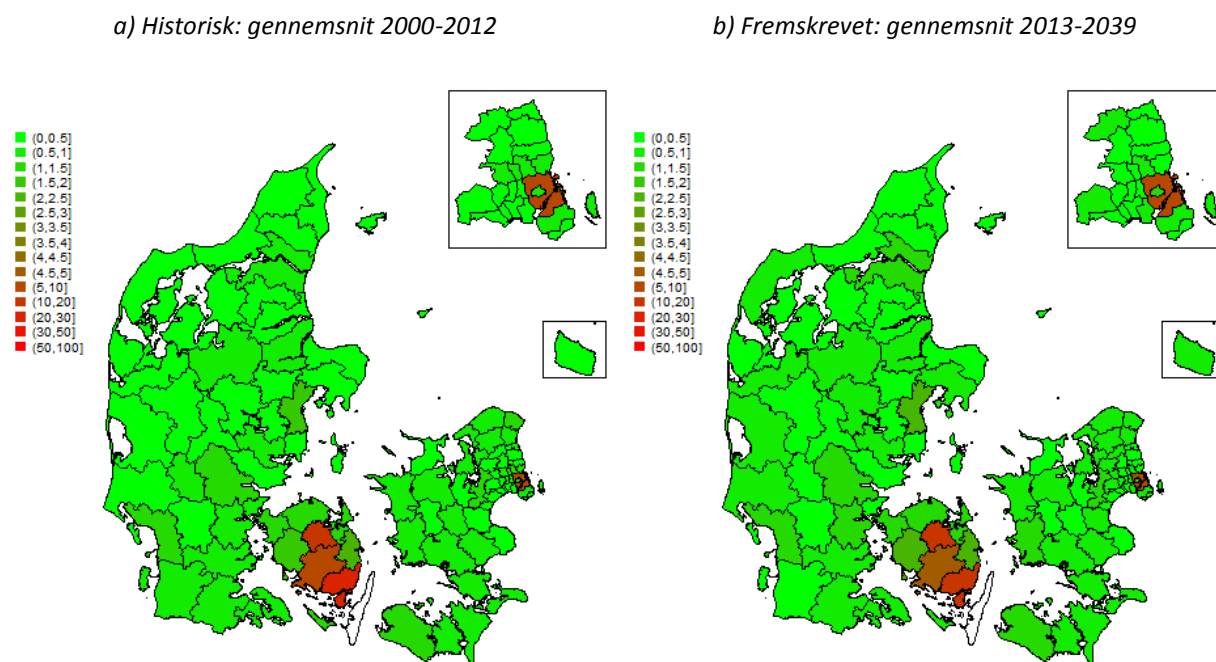
⁴ Se evt. Hansen & Markeprand (2015), s. 58, figur 3.33.

Figur 2.7. Nettotilflytning opdelt på udvalgte aldersgrupper i Langeland Kommune, antal personer

Anm.: Den sorte linje viser den samlede nettotilflytning.

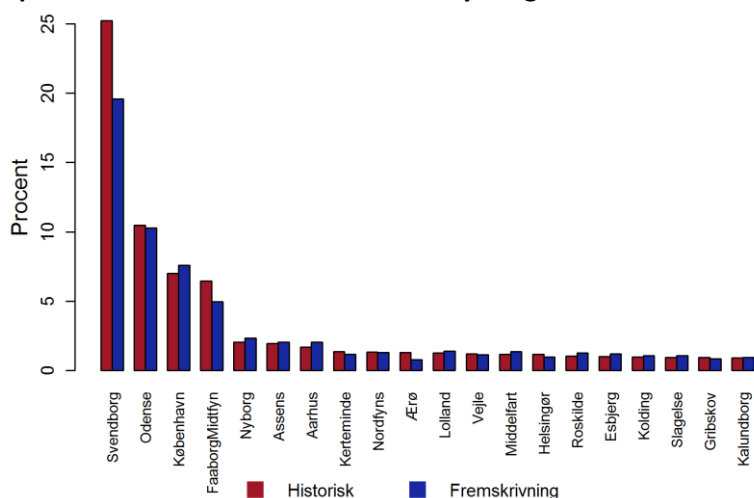
Kilde: SMILE database og egne beregninger på SMILE 3.0.

Figur 2.8a og Figur 2.8b illustrerer, hvor tilflytterne til Langeland Kommune typisk kommer fra såvel historisk som fremskrevet. I begge figurer er Langeland Kommune markeret med hvidt. Jo mere rødlig farven er på en given kommune, des større er koncentrationen af tilflyttere til Langeland Kommune fra den pågældende kommune. Koncentrationen er opgjort som den gennemsnitlige årlige andel af personer, der tilflytter Langeland Kommune over henholdsvis den historiske periode og fremskrivningsperioden. Størstedelen af tilflytterne kommer historisk fra Svendborg, Faaborg-Midtfyn, Odense og Københavns Kommune. Det ventes de også at gøre fremadrettet.

Figur 2.8. Koncentration af tilflyttere fra andre kommuner til Langeland Kommune, pct.

Kilde: Egne beregninger på individbaseret udtræk fra Danmarks Statistik og fremskrivning på SMILE 3.0.

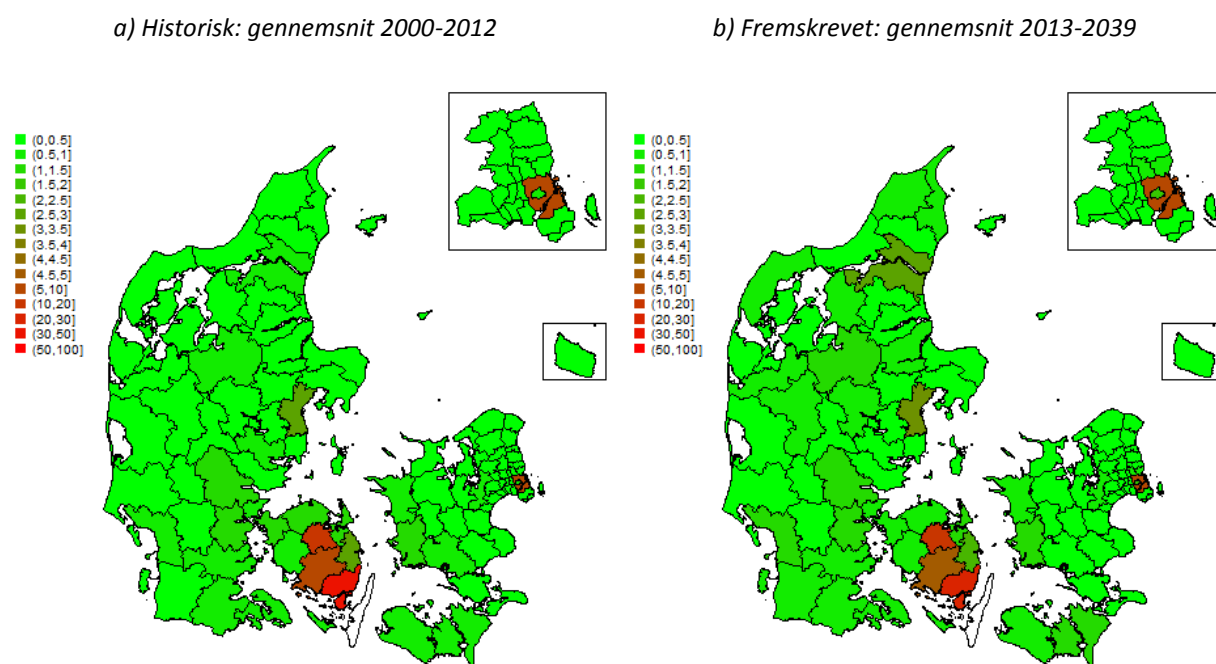
I gennemsnit stammer den historiske tilflytning til Langeland Kommune primært fra henholdsvis Svendborg (25,2 pct.), Odense (10,5 pct.), Københavns (7,0 pct.) og Faaborg-Midtfyn kommune (6,5 pct.), jf. Figur 2.8 og Figur 2.9. I fremskrivningen forventes fortsat, at de 20 historisk dominerende kommuner, vil tegne sig for en betragtelig andel af den samlede tilflytning, så det overordnede tilflytningsmønster bevares i fremskrivningen. Fordelingen forventes dog at ændres en smule i fremskrivningen, så der kommer relativt færre tilflyttere for Svendborg og Faaborg-Midtfyn, men flere tilflyttere fra en lang række andre kommuner, herunder Københavns Kommune.

Figur 2.9. Gennemsnitlig historisk og fremskrevet andel af samtlige flytninger til Langeland Kommune fordelt på de 20 historisk dominerende fraflytningskommuner

Kilde: Egne beregninger på individbaseret udtræk fra Danmarks Statistik og fremskrivning på SMILE 3.0.

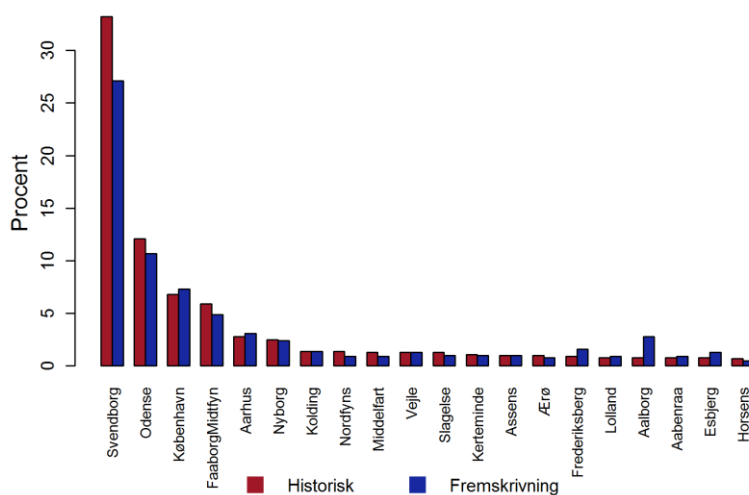
Figur 2.10a og Figur 2.10b illustrerer, hvor personer fra Langeland Kommune flytter hen henholdsvis historisk og fremskrevet. Både historisk og i fremskrivningen er det Svendborg, Odense, Københavns og Faaborg-Midtfyn kommune, som aftager størstedelen af fraflytterne fra Langeland Kommune. De samme fire kommuner er ophav til den største andel af tilflyttere til Langeland Kommune fremadrettet.

Figur 2.10. Koncentration af fraflyttere fra Langeland Kommune fordelt på tilflytningskommuner

Kilde: Egne beregninger på individbaseret udtræk fra Danmarks Statistik og fremskrivning på SMILE 3.0.

Figur 2.11. Gennemsnitlig historisk og fremskrevet andel af samtlige flytninger fra Langeland Kommune fordelt på de 20 historisk dominerende tilflytningskommuner

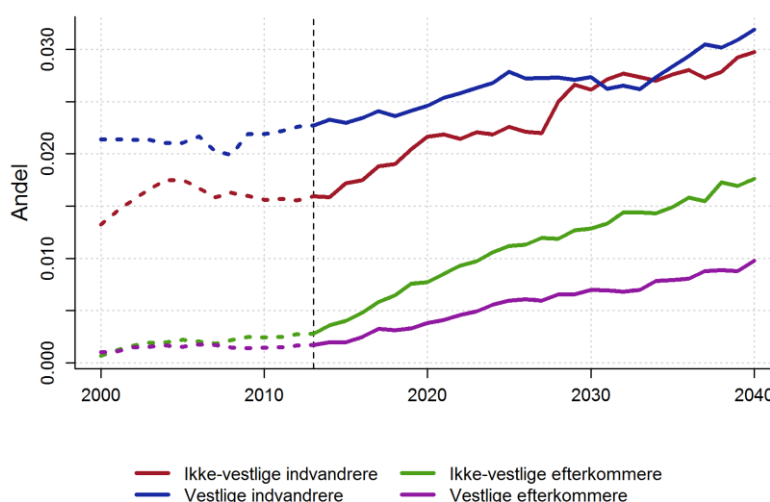

Kilde: Egne beregninger på individbaseret udtræk fra Danmarks Statistik og fremskrivning på SMILE 3.0.

Historisk er gennemsnitligt 33,3 pct. af fraflytningen rettet mod Svendborg Kommune, mens henholdsvis 12,1 pct., 6,8 pct. og 5,9 pct. af de fraflyttende gennemsnitligt er flyttet til Odense, Københavns og Faaborg-Midtfyn Kommune. I fremskrivningen ventes en mindre andel af fraflytterne at flytte til Svendborg, Odense og Faaborg-Midtfyn Kommune, sammenholdt med den historiske periode, mens flere vælger at flytte til Københavns Kommune og Århus Kommune. De kommuner, der modtog flest fraflyttere fra Langeland Kommune historisk, ventes også at gøre det fremadrettet.

Til- og fraflytningen vil sammen med ind- og udvandringen give anledning til en relativt beskeden ændring i den etniske sammensætning i Langeland Kommune, jf. Figur 2.12 og Tabel 2.1. Tabel 2.1 viser udviklingen i andelen af indvandrere og efterkommere fordelt på vestlige og ikke-vestlige lande som andel af hele befolkningen i Langeland Kommune, i Landsdel Fyn og i hele landet. Andelen af både vestlige og ikke-vestlige indvandrere og efterkommere ventes at stige over tid. Samlet er andelen af både vestlige og ikke-vestlige indvandrere og efterkommere på et lavere niveau sammenholdt med gennemsnittet for Landsdelen Fyn, som igen er en del lavere end gennemsnittet for hele landet. Dette mønster ventes også at gøre sig gældende fremadrettet.

Figur 2.12. Udvikling vestlige og ikke-vestlige indvandrere og efterkommere, andel af den samlede befolkning i kommunen

Anm.: Den lodrette linje angiver det sidste historiske år, her 2013.

Kilde: Individbaseret udtræk fra Danmarks Statistik og fremskrivning på SMILE 3.0.

Tabel 2.1 Udvikling i andelen personer med dansk oprindelse samt vestlige og ikke-vestlige indvandrere og efterkommere i Langeland, Fyn og hele landet

	2013	2020	2040
Dansk oprindelse			
Langeland	95,7	94,2	91,1
Fyn	91,2	89,4	86,4
Hele landet	89,3	87,2	83,5
Ikke-vestlige indvandrere			
Langeland	1,6	2,2	3
Fyn	4	4,5	5,3
Hele landet	4,8	5,4	6,3
Vestlige indvandrere			
Langeland	2,3	2,5	3,2
Fyn	2,6	3,4	4,4
Hele landet	3,4	4,2	5,2
Ikke-vestlige efterkommere			
Langeland	0,3	0,8	1,8
Fyn	1,9	2,2	2,8
Hele landet	2,2	2,6	3,6
Vestlige efterkommere			
Langeland	0,2	0,4	1
Fyn	0,2	0,4	1
Hele landet	0,4	0,6	1,4

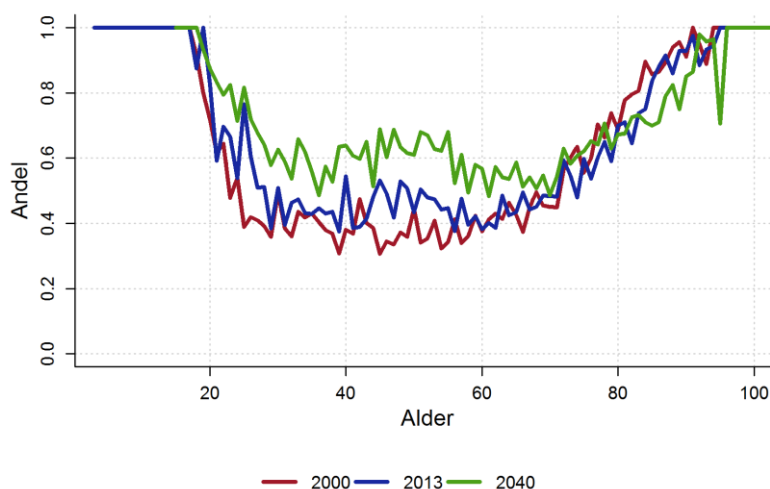
Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

2.5 Familiestruktur

På landsplan stiger antallet af enlige familier, mens antallet af par er stabilt omkring det nuværende niveau.⁵ Det stigende antal enlige familier har flere forklaringer. Dels har unge et længere uddannelsesforløb end tidligere og venter med at danne par og stifte familie, og dels er tilværelsen som enlig i højere grad mulig på grund af stigende velstand. For ældre over 67 år skyldes tilværelsen som enlig typisk dødsfald af den ene person i en parfamilie, hvilket betyder, at en større andel af ældre familier udgøres af enlige. Dette modvirkes dog i nogen grad af, at par fremadrettet forventes at leve længere tid sammen, da forskellen mellem mænd og kvinders forventede middellevetid⁶ i højere grad udlignes.

Den ændrede familiestruktur i Langeland Kommune afspejles i Figur 2.13, der viser enliges andel af det samlede antal familier fordelt på alder i henholdsvis 2000, 2013 og 2040. I forhold til år 2000 er tendensen både i 2013 og 2040, at andelen af familier med enlige vil være højere indtil familien opnår en alder⁷ i starten af 60'erne til starten af 70'erne. Herefter er der relativt færre, der lever som enlige i 2013 og 2040 sammenholdt med billedet i 2000, hvilket tilskrives den ovenfor omtalte udvikling i det indbyrdes forhold mellem mænds og kvinders forventede levealder. Det samme mønster gør sig gældende på landsplan⁸.

Figur 2.13. Enliges andel af det samlede antal familier fordelt på alder i Langeland Kommune, udvalgte år

Anm.: Enlige omfatter både enlige med og uden børn. Alder for en parfamilie opgøres som gennemsnittet af alderen for de to voksne familiemedlemmer.

Kilde: Egne beregninger på individbaseret udtræk fra Danmarks Statistik og fremskrivning på SMILE 3.0.

⁵ Kapitel 4.7 i Hansen og Markeprand (2015, pp. 97-100) og kapitel 4.2 i Hansen, Stephensen og Kristensen (2013, pp. 97-104) redegør uddybende for udviklingen i familiestrukturen på landsplan.

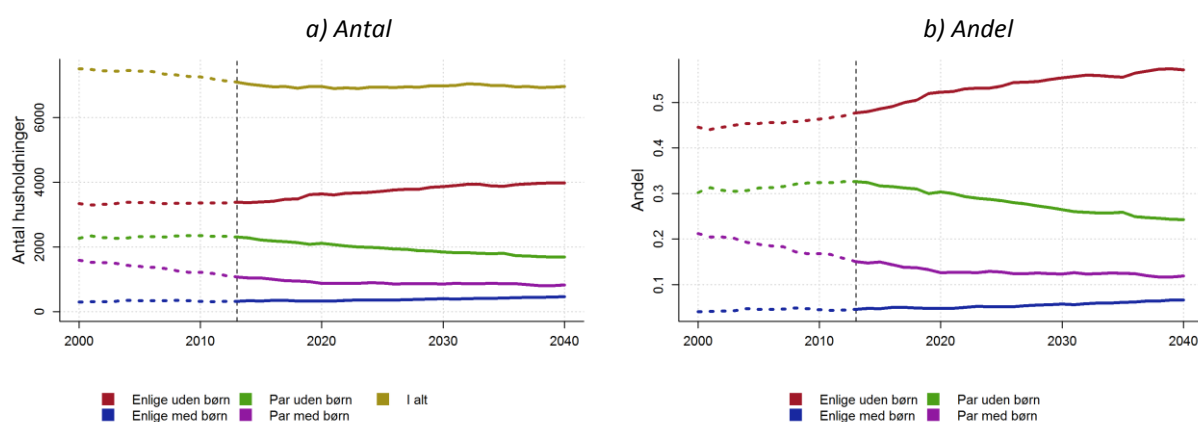
⁶ Kvinders middellevetid er højere end mændenes i Danmark, se evt. figur 4.7 i Hansen og Markeprand (2015)

⁷ Familiens alder er defineret ved gennemsnitsalderen af de voksne i husstanden.

⁸ Se Figur 4.20 i Hansen og Markeprand (2015)

Det samlede antal af familier bosiddende i Langeland Kommune var ca. 7.500 i 2013. Frem mod år 2040 forventes befolkningsudviklingen at give anledning til, at antallet af familier falder til omkring 7.000. Det samlede fald dækker over en betydelig stigning i enlige familier uden børn, som dog er lavere end faldet i parfamilier, jf. Figur 2.14. Antallet af enlige og par uden børn er relativt stabilt historisk. Kun par med børn falder betydeligt mellem 2000 og 2013 fra ca. 1.600 til 1.100 familier. I fremskrivningen ventes antallet af parfamilier både med og uden børn at falde. Parfamilier uden børn ventes at falde fra godt 2.300 i 2013 til 1.700 i 2040, mens parfamilier med børn ventes at falde fra 1.100 til 800 over samme periode. Antallet af enlige med børn ventes at stige fra ca. 300 i 2013 til knap 500 i 2040, mens antallet af enlige uden børn ventes at stige fra 3.400 til 4.000 i samme periode.

Figur 2.14. Udviklingen i familiestrukturen 2000-2040, Langeland Kommune, antal familier

Anm.: Den lodrette linje angiver det sidste historiske år, her 2013. Betegnelsen "uden børn" henviser til, at familien ikke har hjemmeboende børn.

Kilde: Individbaseret udtræk fra Danmarks Statistik og fremskrivning på SMILE 3.0.

I Tabel 2.2 fremgår udviklingen i familiestrukturen opgjort på andele for de fire familietyper enlige uden børn, enlige med børn, par med børn og par uden børn for henholdsvis Langeland Kommune, Landsdel Fyn og hele landet. I basisåret 2013 er andelen af enlige familier i Langeland Kommune 52,3 pct., hvilket er omtrent det samme som i Landsdel Fyn (52,2 pct.), men lavere sammenholdt med hele landet (53,6 pct.). Frem mod 2040 stiger andelen af enlige i Langeland Kommune og i Landsdel Fyn til henholdsvis 53,8 pct. og 58,1 pct., mens andelen af enlige på landsplan stiger til 58,2 pct. Langeland Kommune går dermed fra at være en kommune med en mindre overvægt af enlige til en kommune med en markant overvægt af enlige på lang sigt, hvilket også gør sig gældende i Landsdel Fyn og på landsplan.

Tabel 2.2. Udvikling i familiestruktur opgjort på andele, procent

	2013	2020	2040
Langeland			
Enlige uden børn	47,7	52,3	57,2
Enlige med børn	4,6	4,8	6,6
Par uden børn	32,6	30,3	24,3
Par med børn	15,1	12,6	11,9
Fyn			
Enlige uden børn	46,1	49,1	52,3
Enlige med børn	6,1	5,8	5,8
Par uden børn	27,3	27	24,1
Par med børn	20,4	18,1	17,7
Hele landet			
Enlige uden børn	47,3	49,6	52,1
Enlige med børn	6,3	5,9	6,1
Par uden børn	25,6	25,4	23,1
Par med børn	20,9	19,1	18,8

Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

3 Befolkningens uddannelsesniveau

I SMILE opdeles befolkningen på højest fuldførte og igangværende uddannelse i henhold til UNI-C's kategorisering, der fremgår af Tabel 3.1.

Tabel 3.1. Oversigt over uddannelseskategorier

Uddannelseskategori	Gruppering
Ukendt	
Grundskole (til og med 9. klasse)	Grundskole
10. klasse	
Almengymnasial uddannelse	Gymnasial uddannelse
Erhvervsgymnasial uddannelse	
Erhvervsfaglig uddannelse	Erhvervsfaglig uddannelse
Kort videregående uddannelse	Kort videregående uddannelse (KVU)
Professionsbachelor	
Mellemlang videregående uddannelse	Mellemlang videregående uddannelse (MVU)
Universitetsbachelor	
Udelt kandidatuddannelse	
Delt kandidatuddannelse	Lang videregående uddannelse (LVU)
Ph.d.	
Masteruddannelse	

Anm.: I tabellen er uddannelseskategorierne opsat i stigende orden.

Kilde: Tabel 3.1 i Hansen og Markeprand (2015) samt Uni-C's uddannelsesgruppering på hovedgrupper.

For at kunne sammenfatte udviklingen i befolkningens uddannelsesniveau konstrueres et uddannelsesindeks. Til beregning af uddannelsesindekset fordeles befolkningen på uddannelsesgrupperingen i højre søjle i Tabel 3.1. Hver af disse uddannelser tildeles en vægt som angivet i Tabel 3.2. Uddannelsesindekset beregnes ved at summere over de relative andele af befolkningen fordelt på uddannelseskategorierne, hvor disse andele er ganget med vægtene i Tabel 3.2.

Tabel 3.2. Vægtning af uddannelse i uddannelsesindeks

Uddannelse	Grundskole	Gymnasial	Erhv. faglig	KVU	MVU	LVU
Vægt	0	1	2	3	4	5

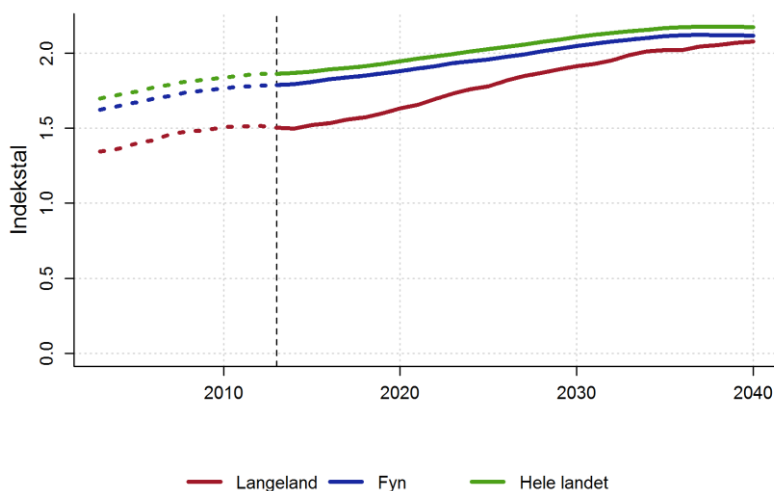
Anm.: Vægtene i denne tabel er en rettelse i forhold til tabel 5.1. i Hansen og Markeprand (2015). I beregningen af uddannelsesindekset i Hansen og Markeprand (2015) anvendes også heltal som vægte i uddannelsesindekset til trods for, at de er angivet i femtedele.

Kilde: Hansen og Markeprand (2015).

Figur 3.1 viser udviklingen i uddannelsesindekset i Langeland Kommune, Landsdelen Fyn og hele landet for befolkningen i alderen 16-67 år. Både historisk og i fremskrivningsårene ligger

uddannelsesniveauet sammenfattet ved uddannelsesindekset lavere end for hele landet og i Landsdelen Fyn, men forskellen indsnævres på lang sigt. Uddannelsesniveauet ventes at stige i fremskrivningen både i Langeland Kommune, Landsdel Fyn og i hele landet.

Figur 3.1. Udvikling i uddannelsesindeks i Langeland Kommune, Fyn og hele landet, 16-67 år

Anm.: Den lodrette linje angiver det sidste historiske år, her 2013.

Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

Forskellen mellem uddannelsesniveauet i Langeland Kommune sammenholdt med Landsdel Fyn skyldes primært to forhold. For det første er andelen af personer, som højst har en grundskoleuddannelse eller en erhvervsuddannelse, højere i Langeland Kommune sammenholdt med Landsdel Fyn, og for det andet er andelen af personer med en gymnasial uddannelse, en mellemlang og en lang videregående uddannelse lavere i Langeland Kommune sammenholdt med Landsdel Fyn, jf. Tabel 3.3. Det samme mønster gør sig også gældende når uddannelsesstrukturen sammenholdes med strukturen på landsplan. I fremskrivningen fastholdes denne forskel i uddannelsesstrukturen i forhold til landsdelen og hele landet, selvom uddannelsesniveauerne i både hele landet, i landsdelen og Langeland Kommune stiger, om end forskellen indsnævres.

Figur 3.2 viser forventningen til udviklingen i henholdsvis antallet og andelen af personer i alderen 16-67 år fordelt på højst fuldførte uddannelse i Langeland Kommune. Det forventes, at antallet og andelen af personer med en videregående uddannelse vil øges fremadrettet, mens personer, der højst har fuldført en grundskoleuddannelse eller en erhvervsfaglig uddannelse, ventes at falde både som andel og i antal. Ændringen i befolkningens uddannelsesbaggrund skyldes, at de nyere generationer, som generelt har længere uddannelser, erstatter ældre generationer, der typisk har en kortere uddannelse. Endvidere har tilbøjeligheden til at starte på en videregående uddannelse historisk været stigende på landsplan.

Tabel 3.3. Befolkningen opdelt på højest fuldførte uddannelse, 16-67 år, procent

	2013	2020	2040
Grundskole			
Langeland	38,1	34,4	28,7
Fyn	32,3	30,7	28,6
Hele landet	31,5	30,3	28,9
Gymnasial uddannelse			
Langeland	3,9	6,4	7,1
Fyn	8,4	9,4	9,4
Hele landet	9,2	10,3	9,9
Erhvervsfaglig uddannelse			
Langeland	41	39,3	30,3
Fyn	33,5	31,2	25,3
Hele landet	31,5	28,8	22,8
KVU			
Langeland	4	4,6	5,5
Fyn	4,8	5	5,1
Hele landet	4,8	4,9	4,8
MVU			
Langeland	11	11,9	17,7
Fyn	15,7	16,7	19,5
Hele landet	15,3	16,1	18,7
LVU			
Langeland	2	3,4	10,7
Fyn	5,2	7	12,1
Hele landet	7,7	9,6	14,8

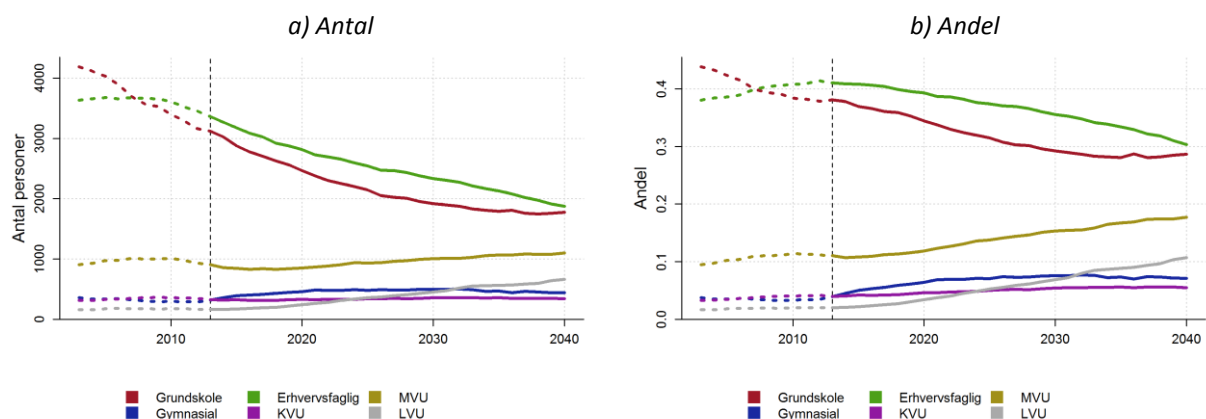
Kilde: Egne beregninger på SMILE

I fremskrivningen ventes der en større fraflytning end tilflytning af personer med en grundskole eller en gymnasial uddannelse, jf. Figur 3.3. Generelt ventes en positiv nettotilflytning af personer med en mellemlang eller en lang videregående uddannelse. Tendensen er således konsistent med opgørelsen af nettotilflytningen fordelt på alder i Figur 2.7 og tilsiger, at fraflytning af unge med en grundskoleuddannelse eller gymnasial uddannelse typisk er forbundet med, at de unge starter på en højere uddannelse i en anden kommune. Der er endvidere en udpræget tendens til, at befolkningen næsten 20 år efter færdiggørelsen af grundskolen vil være bosiddende i samme landsdel eller kommune, hvor grundskolen afsluttedes⁹. Selvom der i starten af livsforløbet sker en fraflytning, vil der altså være en tendens til, at de personer flytter tilbage til ophavskommunen efter kortere eller længere tids ophold i andre kommuner. Tendensen afhænger af oprindelseskommune, tilflytningskommuner og ikke mindst tid siden fraflytning fra oprindelseskommunen. Mønsteret er konsistent med en positiv nettotilflytning af personer med et højere uddannelsesniveau. I øvrigt gælder på landsplan, at flyttetilbøjeligheden på tværs af kommunegrænser er stigende i

⁹ Momentum (2014).

uddannelsesniveaue og i graden af tilknytning til arbejdsmarkedet¹⁰. Dette tilsiger dog ikke i sig selv, at nettotilflytningen af højt uddannede er positiv.

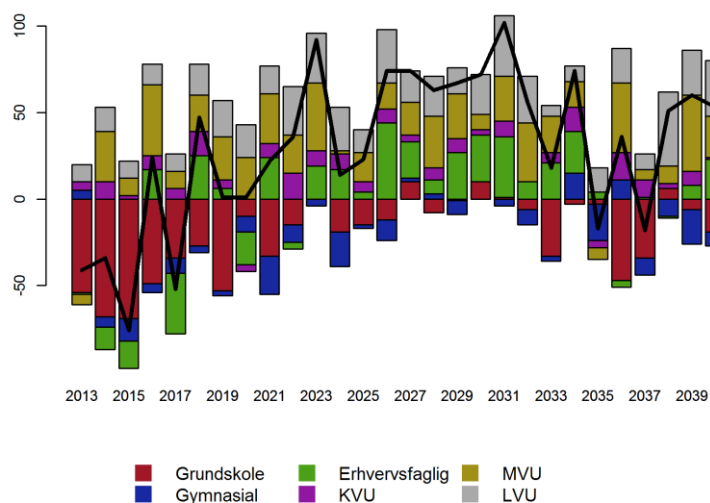
Figur 3.2. Antal personer opdelt på højest fuldførte uddannelse i Langeland Kommune, 16-67 år

Anm.: Grundskole indeholder både ukendte, grundskole og tiende klasse; Gymnasial er almen og erhvervsgymnasial uddannelse; kortere videregående uddannelser (KVVU) er med varighed på mellem 2 og 3 år; mellemlang videregående uddannelser (MVU) indeholder professions- og universitetsbachelor. Lang videregående uddannelse (LVU) indeholder universitetskandidater, ph.d.-uddannelser og Master-uddannelser. Den lodrette linje angiver det sidste historiske år, her 2013.

Kilde: Arbejdsmarkedsdatabasen og egne beregninger på SMILE 3.0.

Figur 3.3. Forventet nettotilflytning opdelt på højest fuldførte uddannelse i Langeland Kommune, antal personer, 16-67 år

Anm.: Nettotilflytningen er antallet af personer der flytter bopæl til kommunen fratrasket antallet af personer der flytter bopæl fra kommunen.

Kilde: SMILE database og egne beregninger på SMILE 3.0.

¹⁰ Se evt. Hansen og Markeprand (2015) s. 58, figur 3.34.

4 Arbejdsmarkedet

I dette afsnit sammenlignes den historiske og fremskrevne udvikling i befolkningens arbejdsmarkedstilknytning. Udviklingen kan dels opgøres i *niveauet* for arbejdsmarkedstilknytningen og dels i den *relative andel* af en given population i forskellige arbejdsmarkedskategorier. Niveauet er centralt i forhold til skatteprovenu og offentlige udgifter mv., mens de relative andele korrigerer for udviklingen i de demografiske komponenter. De relative andele udtrykker således bedre de adfærdsmæssige aspekter af befolkningens arbejdsmarkedstilknytning og beskriver dermed potentialet for politiske tiltag, der har til formål at ændre en u hensigtsmæssig udvikling.

Antallet af personer i arbejdsstyrken i aldersgruppen 16-67 år har været faldende i hele perioden fra 2000 til 2013, jf. Figur 4.1a. Faldet finder både sin forklaring i den demografiske udvikling og i ændringen af det økonomiske klima i 2008. Arbejdsstyrken ventes at aftage yderligere fra niveauet på godt 4.700 personer i 2013 til et niveau på omkring 4.400 personer i det meste af fremskrivningen indtil den sidste halvdel af 2030'erne, hvor niveauet falder til 4.200 personer. Beskæftigelsen i aldersgruppen 16-67 år har ligeledes været faldende siden krisen i 2008, og ventes at falde yderligere i fremskrivningsårene fra cirka 4.300 personer i 2013 til 4.000 personer i 2020 og yderligere til 3.800 personer i 2040. Faldet i beskæftigelsen efter 2008 er betydeligt mere udtalt end nedgangen i arbejdsstyrken, hvilket skal tilskrives, at beskæftigelsen er betydeligt mere konjunkturfølsom.

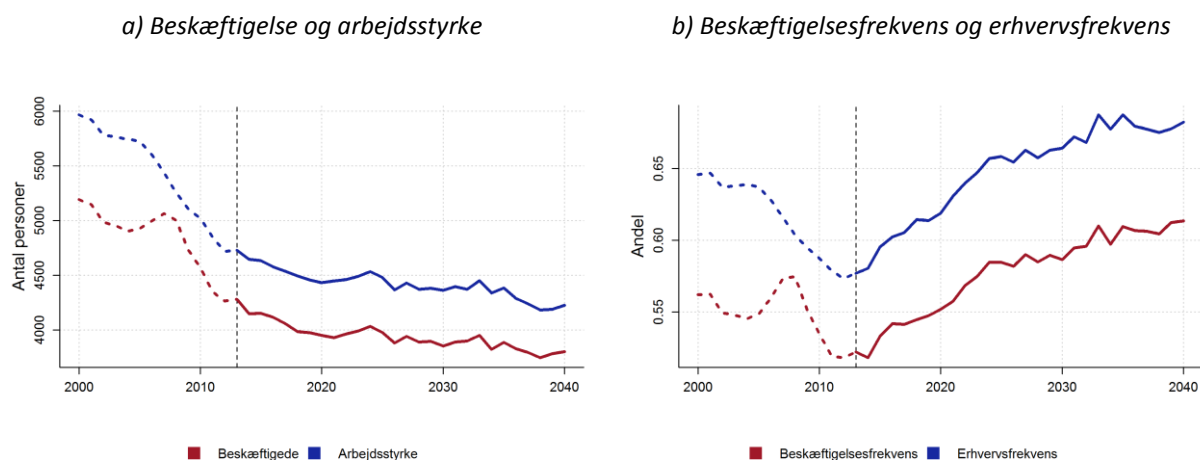
Udviklingen i arbejdsstyrken og beskæftigelsen afspejler den demografiske udvikling. I Langeland Kommune ventes personer i aldersgruppen 16-67 år at falde med godt 27 pct. frem mod 2040 relativt til niveauet i 2013. Nedgangen i befolkningen er dermed mere udtalt end nedgangen i arbejdsstyrken og beskæftigelse som falder med henholdsvis 11 pct. og 12 pct., hvilket udmønter sig i, at beskæftigelsesfrekvensen¹¹ og erhvervsfrekvensen¹² for de 16-67-årige er stigende gennem stort set hele fremskrivningen, jf. Figur 4.1b. Et stigende uddannelsesniveau bidrager således sammen med den gradvist voksende pensionsalder og forkortelse af efterlønsperioden til at øge befolkningens erhvervstilknytning over tid.

I Tabel 4.1 ses beskæftigelsesfrekvensen og erhvervsfrekvensen i Langeland Kommune, i Landsdel Fyn og i hele landet for årene 2013, 2020 og 2040. Her fremgår det, at Langeland Kommune ventes at klare sig bedre end udviklingen på landsplan og i Landsdel Fyn på lang sigt, når erhvervsfrekvensen, beskæftigelsesfrekvensen og ledigheden betragtes, selvom det omvendte gør sig gældende i udgangsåret og på kort sigt frem mod 2020.

¹¹ Beskæftigelsesfrekvensen beregnes her som antallet i beskæftigelse delt med hele befolkningen i aldersgruppen 16-67 år.

¹² Erhvervsfrekvensen beregnes som antallet i beskæftigelse samt ledige på henholdsvis dagpenge eller kontanthjælp delt med hele befolkningen i aldersgruppen 16-67 år. I SMILE kan en person kun tilhøre en kategori. Derfor skal der tages forbehold for, at studerende, som har job ved siden af studierne, ikke indregnes i arbejdsstyrken.

Figur 4.1. Beskæftigelse og arbejdsstyrke samt beskæftigelses- og erhvervsfrekvensen i alderen 16-67 år, personer

Anm.: Beskæftigede indeholder selvstændige, lønmodtagere og personer på syge- eller barselsdagpenge, der er fraværende fra beskæftigelse primo året. Arbejdsstyrken består af beskæftigede og ledige. Som følge af Tilbagetrækningsreformen hæves folkepensionsalderen gradvist til 67 år i 2022 og levetidsindekseres efterfølgende fra 2030. DREAM (2014) skønner den forventede folkepensionsalder til 68 år i 2030, 69 år i 2035 og 70 år i 2040. Endvidere sker en gradvis reduktion af længden af efterlønsperioden til tre år. Det bemærkes, at figuren ikke tager højde for den fulde effekt på beskæftigelsen og, arbejdsstyrken af øget tilbagetrækningsalder, da den maksimale aldersgrænse er fastholdt på 67 år. Den lodrette linje angiver det sidste historiske år, her 2013.

Kilde: Arbejdsmarkedsdatabasen og egne beregninger på SMILE 3.0.

Tabel 4.1. Beskæftigelsesfrekvens, erhvervsfrekvens og ledighed, 16-67 år, procent

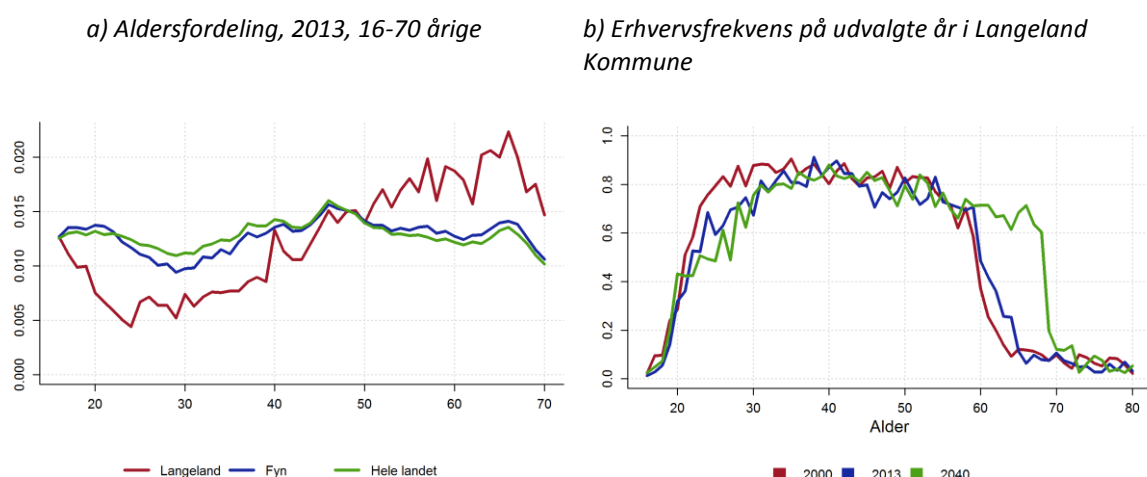
	2013	2020	2040
Beskæftigelsesfrekvens			
Langeland	52,2	55,2	61,3
Fyn	54,3	56,7	59,2
Hele landet	57,9	58	59,6
Erhvervsfrekvens			
Langeland	57,7	61,9	68,2
Fyn	59,7	63,2	66,4
Hele landet	62,6	64,4	66,8
Ledighed			
Langeland	9,5	10,8	10,1
Fyn	9	10,3	10,8
Hele landet	7,4	10	10,8

Anm.: Ledigheden er beregnet som andelen af ledige ud af den samlede arbejdsstyrke. Erhvervsfrekvensen og beskæftigelsesfrekvensen er defineret i fodnote 11 og 12.

Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

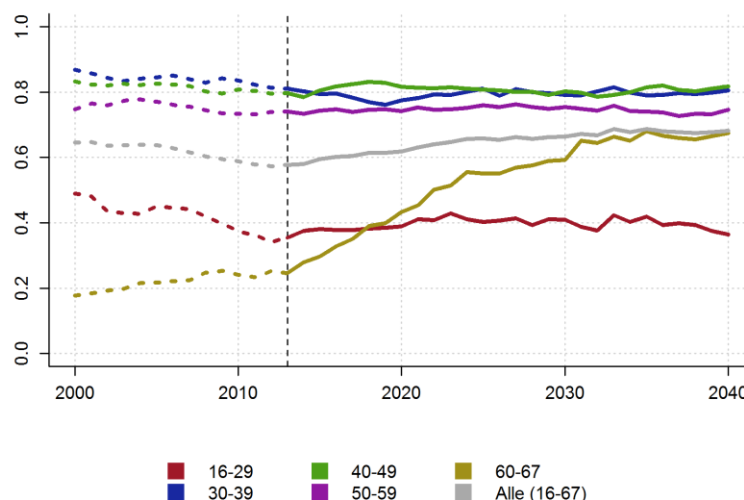
Befolkningens alderssammensætning i Langeland Kommune relativt til hele landet vil ikke entydigt bidrage til enten at trække den gennemsnitlige erhvervsfrekvens op eller ned. På den ene side er der en mindre andel under 30 år i forhold til hele landet, hvor erhvervsfrekvensen er relativt lav, hvilket bidrager til at trække den samlede erhvervsfrekvens op, jf. Figur 4.2a og Figur 4.3. På den anden side er der også en mindre andel personer i alderen fra 30-45 år i forhold til hele landet, hvor erhvervsfrekvensen er relativt høj, hvilket bidrager til at trække den samlede erhvervsfrekvens ned. Samtidig trækkes den gennemsnitlige erhvervsfrekvens ned af, at der er en større andel af ældre over 60 år i forhold til hele landet, hvor erhvervsfrekvensen er relativt lav.

Figur 4.2. Befolkningens aldersfordeling og aldersopdelt erhvervsfrekvens

Kilde: SMILE database og egne beregninger på SMILE 3.0.

Med Velfærdsaftalen og Tilbagetrækningsreformen hæves pensionsalderen og efterlønsalderen. Pensionsalderen hæves gradvist til 67 år i 2022, mens efterlønsalderen gradvist hæves til 64 år i 2023. Herefter levetidsindekseres både efterløns- og pensionsalderen, så den forøges i takt med at middellevetiden stiger. Dette forventes at have en væsentlig betydning for de 60-67 åriges arbejdsmarkedstilknytning, jf. Figur 4.2b. Arbejdsmarkedstilknytningen for denne aldersgruppe har historisk fulgt en opadgående tendens fra år 2000, jf. Figur 4.3. Den accelererer dog fremover. Således stiger andelen af 60-67 årige i arbejdsstyrken fra ca. 30 pct. i 2013 til omkring 50 pct. i 2020 og stabiliseres først efter 2030 på et niveau tæt på 70 pct. Den første acceleration skyldes, at efterlønsalderen steg allerede i 2014. Udviklingen fremover styrkes på den ene side på grund af den fortsatte stigning i tilbagetrækningsalderen og forkortelse af efterlønsperioden og på den anden side fordi, at antallet af medlemmer af efterlønsordningen falder for fremtidige generationer. Baseret på 2013-tal er ca. 55 pct. af de 59-årige på landsplan tilmeldt efterlønsordningen, mens denne andel er nærmere 30 pct. for de 50-årige. Overordnet er aldersstrukturen i erhvervsdeltagelsen relativt ensartet på tværs af geografi, jf. Tabel 9.2 i appendiks.

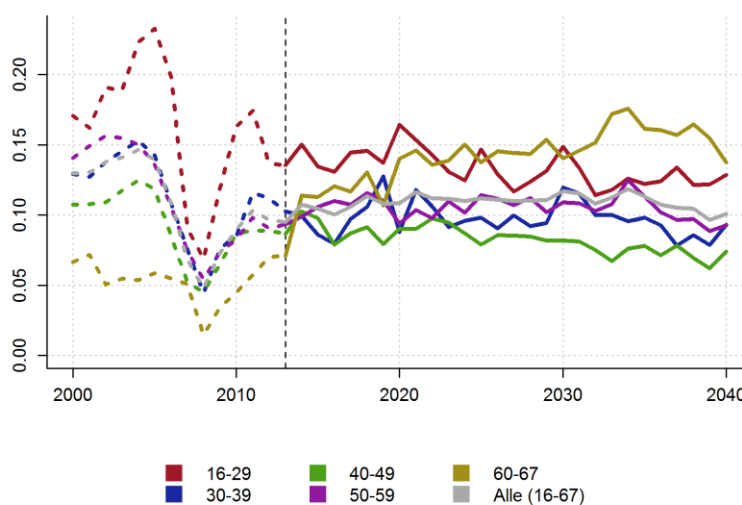
Figur 4.3. Aldersopdelt erhvervsfrekvens, Langeland Kommune

Anm.: Den lodrette linje angiver det sidste historiske år, her 2013.

Kilde: Arbejdsmarkedsdatabasen og egne beregninger på SMILE 3.0.

Den samlede ledighed for personer i alderen 16-67 år i Langeland Kommune ventes at stige fra 9,5 pct. i 2013 til 10,8 pct. i 2020, men falder efterfølgende til 10,1 pct. i 2040, jf. Figur 4.4 og Tabel 4.1. I 2013 og 2020 er ledigheden højere i Langeland Kommune, mens den er lavere i 2040 sammenholdt med Landsdel Fyn og for hele landet.

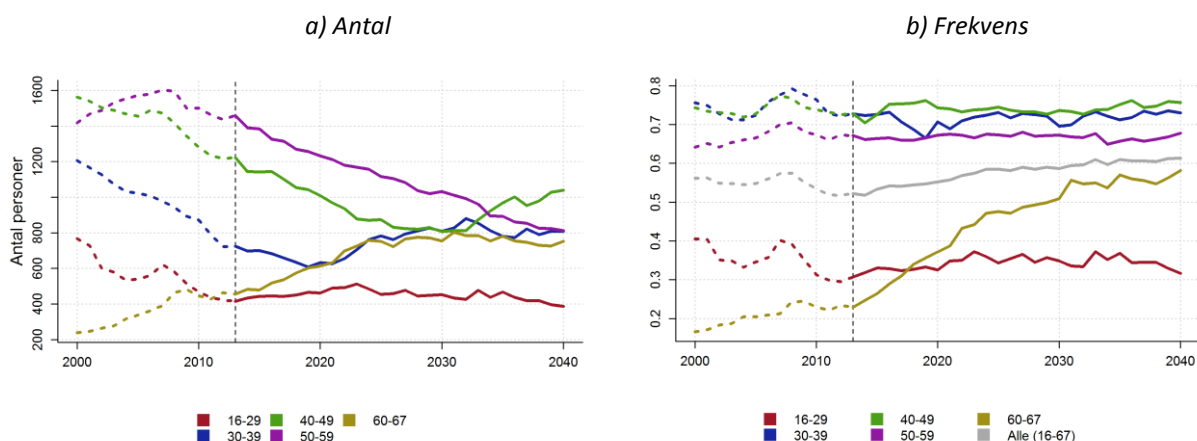
I alle alderskategorier under 60 år ventes ledigheden i fremskrivningsårene at variere omkring udgangsniveauet i 2013, jf. Figur 4.4. Ledigheden for personer i alderen 60-67 år ventes at stige markant fra ca. 7 pct. i 2013 til omkring 14 pct. i 2040, hvilket også trækker det generelle ledighedsniveau op. Udviklingen skyldes som tidligere nævnt forringede muligheder for at gå på efterløn og folkepension som følge af arbejdsmarkedsreformer og færre medlemmer af efterlønsordningen i de nyere generationer. Historisk er det særligt personer, som har været ledige, der har benyttet sig af efterlønsordningen til at trække sig tilbage fra arbejdsmarkedet. De forringede muligheder for at trække sig tilbage fra arbejdsmarkedet resulterer derfor ikke alene i en højere beskæftigelse, men også i en højere ledighed, fordi de personer, som vil trække sig fra arbejdsmarkedet tidligere, også typisk har en lavere arbejdsmarkedstilknytning. Derfor finder man også samme mønster i Landsdel Fyn og i hele landet, jf. Tabel 4.1. Også fordelt på alder er ledighedsmønstret forholdsvis ensartet mellem Langeland Kommune, Landsdel Fyn og landet som helhed, jf. Tabel 9.3 i appendikset.

Figur 4.4. Ledighedsandel opdelt på aldersgrupper, Langeland Kommune

Anm.: Ledigheden er defineret som i Tabel 4.1. Den lodrette linje angiver det sidste historiske år, her 2013.

Kilde: Arbejdsmarkedsdatabasen og egne beregninger på SMILE 3.0.

Figur 4.5a viser beskæftigelsen fordelt på aldersgrupper i Langeland Kommune, hvor beskæftigelsen varierer over tid i de forskellige alderskategorier. Det fremgår af Figur 4.5b, at beskæftigelsesfrekvensen er relativt stabil i fremskrivningsårene i de fleste alderskategorier. Det vidner om, at udviklingen i antallet af beskæftigede fordelt på alder i Figur 4.5a er et udtryk for demografiske ændringer fremfor adfældsændringer. Her udgør de 60-67 årige en markant undtagelse, fordi både antallet og andelen af personer i beskæftigelse stiger betydeligt for denne gruppe gennem fremskrivningen. Det skyldes for det første, at erhvervsdeltagelsen i denne aldersgruppe ventes at øges som følge af arbejdsmarkedsreformer og færre medlemmer af efterlønsordningen i de senere generationer. For det andet ventes beskæftigelsen at stige for personer i aldersgruppe 60-67 år, da befolkningens aldring tilsiger, at der fremadrettet forventes flere i denne aldersgruppe, jf. Figur 2.2. I det samlede billede betyder den stabile beskæftigelsesfrekvens i aldersgrupperne 16-60 år samt den stigende beskæftigelsesfrekvens for aldersgruppen 60-67 år, at beskæftigelsesfrekvensen for alle aldre (16-67 år) ventes at stige fra ca. 52,2 pct. i 2013 til ca. 61,3 pct. i 2040, jf. Figur 4.5b.

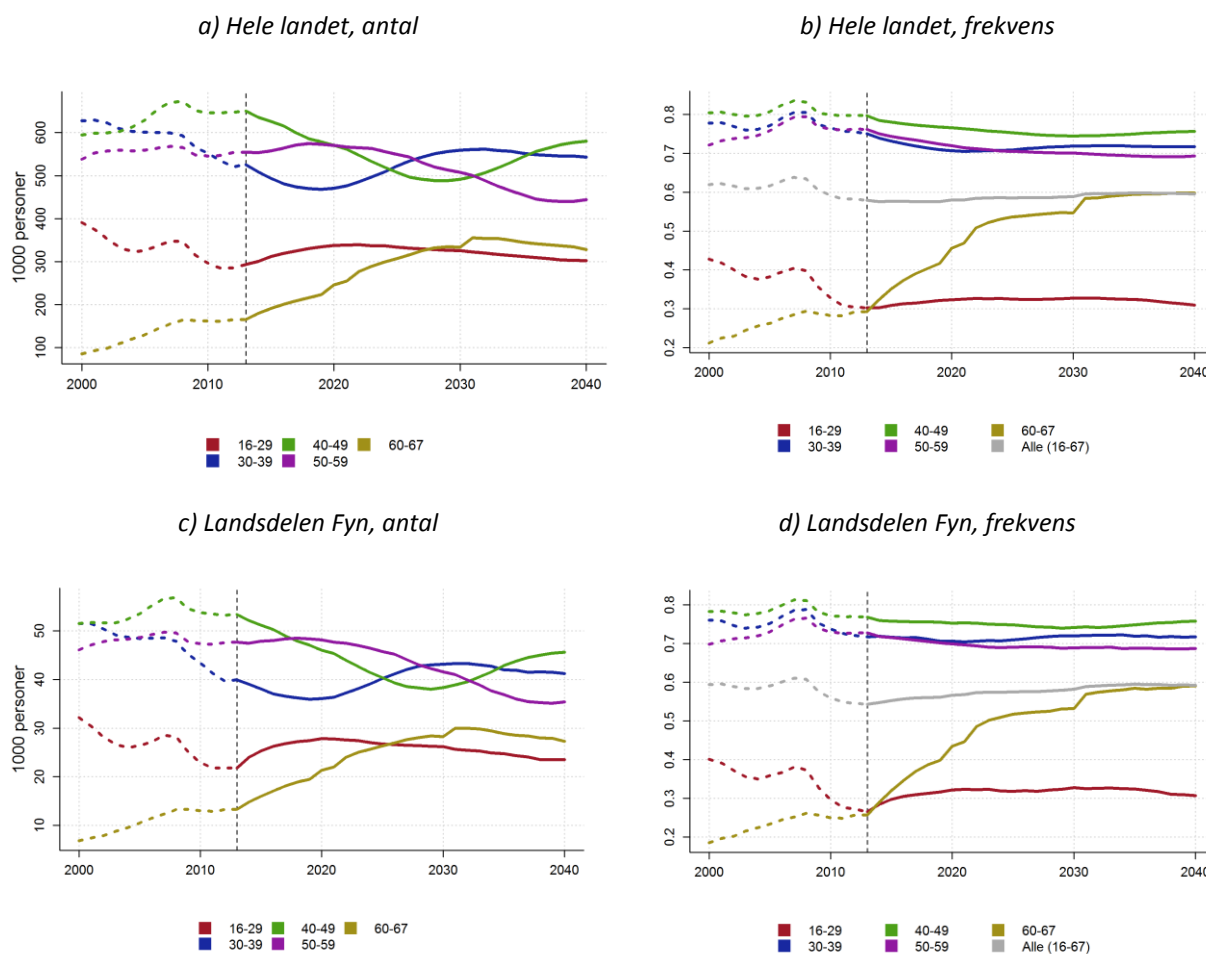
Figur 4.5. Aldersfordelt beskæftigelse i Langeland Kommune, 1.000 personer og frekvenser

Anm.: Den lodrette linje angiver det sidste historiske år, her 2013. Frekvenserne udtrykker beskæftigelsens andel af hele befolkningen i aldersgruppen.

Kilde: Arbejdsmarkedsdatabasen og egne beregninger på SMILE 3.0.

Sammenholdes udviklingen i beskæftigelsen med hele landet og landsdelen Fyn, fremgår det, at udviklingen i beskæftigelsen i Langeland Kommune både historisk og fremadrettet følger mønsteret for beskæftigelsen såvel i landsdelen som på landsplan, jf. Figur 4.5 og Figur 4.6. For udvalgte år er den aldersfordelte beskæftigelse såvel i antal som i frekvenser sammenholdt mellem de tre geografiske områder i Tabel 9.1 i appendiks.

Betragtes hele befolkningens socioøkonomiske tilhørsforhold både inden og uden for arbejdsstyrken, jf. Figur 4.7, opnås et mere fuldstændigt billede af erhvervsdeltagelsen i forhold til ovenstående. Det samlede antal beskæftigede ventes at falde fra godt 4.400 personer i 2013 til 4.100 personer i 2020 og variere omkring dette niveau frem til 2040. Antallet af studerende ventes at variere omkring niveauet på 1.900 personer i 2013 frem til 2040. Hertil bemærkes, at børn i alderen 6-15 år også klassificeres som "Studerende". Antallet af kontanthjælpsmodtagere uden tilknytning til arbejdsmarkedet ventes at variere omkring niveauet på 300 personer i 2013 frem til 2040. Antallet af førtidspensionister ventes i fremskrivningen at falde fra ca. 900 personer i 2013 til 700 personer i 2040. Hertil bemærkes, at førtidspensionsreformen markant indskrænker mulighederne for at tildele førtidspension til personer under 40 år.

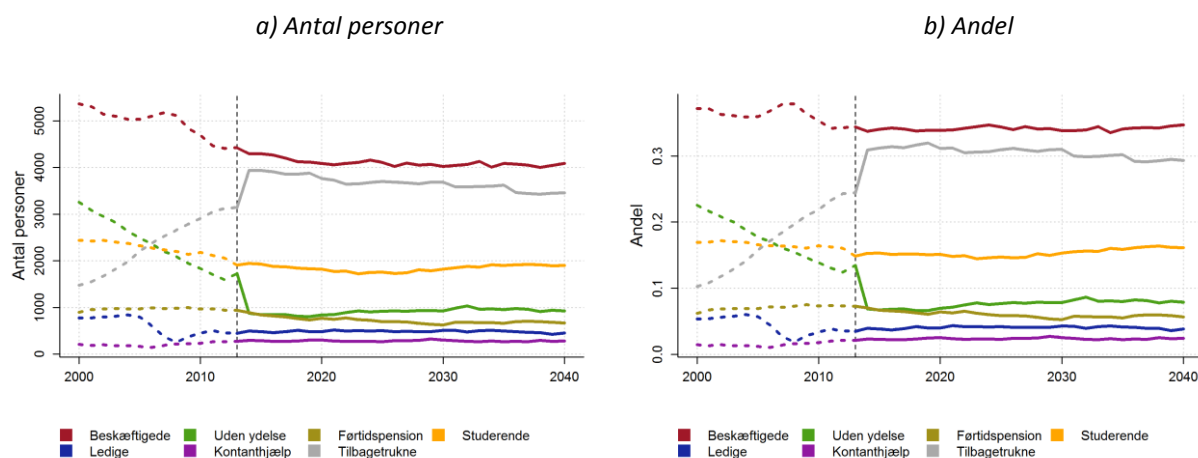
Figur 4.6. Aldersfordelt beskæftigelse i hele landet og Landsdel Fyn, 1.000 personer og frekvenser

Anm.: Den lodrette linje angiver det sidste historiske år, her 2013. Frekvenserne udtrykker beskæftigelsens andel af hele befolkningen i aldersgruppen.

Kilder: Arbejdsmarkedsdatabasen og egne beregninger på SMILE 3.0.

Antallet af tilbagetrukne, dvs. folkepensionister og efterlønsmodtagere, stiger i den historiske periode fra godt 1.500 personer i 2000 til 3.100 personer i 2012. Stigningen i antallet af tilbagetrukne aftager omkring 2012, hvilket skyldes, at antallet af efterlønsmodtagere begynder at falde. Faldet i antallet af efterlønsmodtagere skyldes dels forkortelsen af efterlønsperioden og dels, at senere generationer har en lavere tilknytning til efterlønsordningen. Antallet af folkepensionister fortsætter med at øges i fremskrivningen, men hoppet fra 2013 til 2014 skyldes en omklassificering af personer over 64 år, som ikke modtager ydelser, til modtagere af folkepension. Antallet af tilbagetrukne ventes fremadrettet at stige til et niveau på ca. 3.400 personer i 2040. Antallet af personer uden ydelser er historisk faldet fra omkring 3.300 personer i 2000 til knap 1.700 personer i 2013, men ventes at stabiliseres på et niveau omkring 900 personer i mod 2040. Hertil bemærkes, at også børn under 6 år klassificeres som "Uden ydelser".

Figur 4.7. Befolkningen opdelt på arbejdsmarkedskategorier, alle aldersgrupper, Langeland Kommune

Anm.: Tilbagetrukne omfatter både efterlønsmodtagere og folkepensionister. Ledige omfatter ledige, der modtager dagpenge eller kontanthjælp. Kontanthjælpskategorien omfatter modtagere af kontanthjælp, der vurderes at have andre problemer end ledighed. Antallet af tilbagetrukne stiger markant i første fremskrivningsår, hvilket skal tilskrives, at personer over 64 år, som ikke modtager ydelser, kategoriseres som "uden ydelser" i den historiske periode, men som folkepensionister i fremskrivningsperioden. Studerende omfatter personer helt ned til 6 års alderen, mens personer uden ydelser omfatter alle børn under 6 år. Den lodrette linje angiver det sidste historiske år, her 2013.

Kilde: Arbejdsmarkedsdatabasen og egne beregninger på SMILE 3.0.

Tabel 4.2 opsummerer befolkningens fordeling på arbejdsmarkedskategorier for alle aldre i Langeland Kommune og sammenholder udviklingen med landsdelen og på landsplan. Tallene her og Figur 4.7b nuancerer Tabel 4.1 og Figur 4.7a. Det fremgår af Tabel 4.2, at Langeland Kommune har en større andel af tilbagetrukne og førtidspensionister, men en lavere andel af studerende og beskæftigede både i udgangsåret i fremskrivningen sammenholdt med Landdel Fyn og hele landet. Det skal i øvrigt bemærkes, at beskæftigelsesandelen for den samlede befolkning udvikler sig i modsat retning af beskæftigelsen vurderet alene for personer i alderen 16-67 år, jf. Tabel 4.1.

Tabel 4.2. Befolkning opdelt i andele på arbejdsmarkedskategorier i Langeland Kommune, i Landsdel Fyn og i hele landet, alle aldre, procent

	2013	2020	2040
Beskæftigede			
Langeland	34,4	33,9	34,7
Fyn	36,8	37,4	36,8
Hele landet	39,6	38,8	37,8
Ledige			
Langeland	3,5	4,0	3,8
Fyn	3,6	4,2	4,4
Hele landet	3,1	4,3	4,5
Uden ydelse			
Langeland	13,5	7	7,9
Fyn	13,1	9,1	9,9
Hele landet	13,7	10,0	10,6
Kontanthjælp			
Langeland	2,1	2,5	2,4
Fyn	2,2	2,6	2,6
Hele landet	2,0	2,5	2,6
Førtidspension			
Langeland	7,3	6,4	5,7
Fyn	5,2	4,9	4,6
Hele landet	4,1	4,1	4,4
Tilbagetrukne			
Langeland	24,4	31,2	29,3
Fyn	17,0	20,7	20,9
Hele landet	15,5	18,9	18,8
Studerende			
Langeland	14,9	15,1	16,1
Fyn	22,1	21,1	20,9
Hele landet	21,9	21,4	21,3

Anm.: Bemærk at andelen af beskæftigede og ledige her er beregnet som andel af hele befolkningen i alle aldre. Ledigheden i Tabel 4.1 er defineret som andel af arbejdsstyrken, mens andelen af ledige her er defineret som andel af hele befolkningen. Endvidere stiger andelen af tilbagetrukne markant fra 2013 til 2020, men andelen uden ydelser falder markant i samme periode. Grunden hertil er forklaret i figurteksten til Figur 4.7. Studerende indeholder også grundskoleelever i alderen 6 år og opefter.

Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

5 Udviklingen i boligefterspørgslen

I SMILE fremskrives antallet af familier og i udgangspunktet tildeles hver familie netop én bolig i modellen. I virkeligheden kan en bolig imidlertid huse flere familier. I år 2013 er der således ca. 6.800 boliger og 7.100 familier i Langeland Kommune, hvorfor hver bolig i gennemsnit beboes af 1,05 familier. På landsplan rummer en bolig i gennemsnit ca. 1,1 familie, idet antallet af boliger i år 2013 er godt 2.620.000, mens antallet af familier er tæt på 2.880.000. Skønnet over det fremtidige antal boliger er opnået ved, at det forventede antal familier normeres med forholdet mellem antallet af boliger og familier i fremskrivningens startår 2013. Der beregnes en skaleringsfaktor for alle kombinationer af beskrivende boligkarakteristika og familietyper, herunder for hver kommune.

I det følgende betragtes forventningen til antallet af boliger karakteriseret ved henholdsvis boligtype og -art samt størrelsen på boligen og boligens bystørrelse udtrykt ved indbyggertallet for boligens beliggenhed. Type- og artsklassifikationen repræsenterer boligmassens mest centrale karakteristika, der omfatter kategorierne anført i Tabel 5.1.

Tabel 5.1. Kategorier af boligtyper og boligarter

<i>Boligtype</i>	<i>Boligart</i>
Ejerbolig	Parcelhus
Almen bolig	Rækkehus
Andelsbolig	Stuehus
Offentlig udlejningsbolig	Etagebolig
Privat udlejningsbolig	Døgninstitution (eks. plejehjem)
	Erhvervsbolig
	Kollegium
	Fritidshus
	Anden helårsbeboelse

Anm.: Parcelhuse, rækkehuse, stuehuse og etageboliger udgør de mest udbredte anvendelsesformer, hvorfor de øvrige boligartskategorier i dette kapitel er sammenlagt under betegnelsen "andet".

Kilde: Egen tilblivelse.

Det skønnes, at det samlede boligbehov i Langeland Kommune ventes at være stabilt og variere omkring niveauet på 6.800 boliger i 2013 frem mod 2040. Udviklingen afspejler dermed den stabile udvikling i antallet af familier, jf. Figur 2.14. Endvidere ventes en forskydning i boligmassens sammensætning på karakteristika, hvilket overordnet indebærer en forholdsmæssig større søgning mod almene boliger, private udlejningsboliger og i nogen grad andelsboliger på bekostning af ejerboliger. Opgjort på boligart er der fortrinsvis tale om en stigning i efterspørgselsandelen efter rækkehuse og etageboliger, mens den relative efterspørgsel efter stuehuse og etageboliger er faldende. I overensstemmelse med udviklingen i befolkningens præferencer vedrørende boligtype og -art ventes efterspørgslen fordelt på boligstørrelse, at rette sig i højere grad mod boliger i størrelsen 60-99 m² på bekostning af større boliger. Endelig ventes en relativt større søgning efter boliger beliggende i byområder med 1.000 – 9.999 indbyggere, som i højere grad foretrækkes relativt til boliger i byområder med færre end 1.000 indbyggere.

Fordelingen af boligbehovet på underliggende karakteristika afspejler i vidt omfang befolkningens uddannelsesniveau, arbejdsmarkedstilknnytning samt familie- og aldersstruktur¹³. I de følgende afsnit relateres befolkningens boligpræferencer med den adfærd, der på landsplan kendetegner forholdet mellem boligstruktur og underliggende demografiske og socioøkonomiske karakteristika. Endvidere forklares den indbyrdes sammenhæng mellem de enkelte boligkarakteristika ligeledes ud fra de nationale tendenser. Det er vigtigt at bemærke, at befolkningens gennemsnitlige præferencer kan afvige fra, hvad der observeres på kommunalt plan, idet særlige forhold kan gøre sig gældende lokalt, eksempelvis grundet det indbyrdes prisforhold mellem boligarter. Eksempelvis vil et parcelhus typisk være genstand for relativt større søgning for en enlig familie uden for storbykommunerne og det tilhørende opland. I de pågældende områder er der således ikke nødvendigvis en væsentlig forskel i præferencerne for parcelhuse mellem enlige og parfamilier, selvom dette gør sig gældende på landsplan. Selvom det følgende ikke kvantificerer det estimerede forhold mellem demografiske og socioøkonomiske baggrundskarakteristika på den ene side og boligvalg på den anden side på kommunalt plan, omtales løbende hvorledes søgningen mod de enkelte boligkarakteristika overordnet er estimeret i Langeland Kommune. Dvs. beskrivelsen redegør ikke i detaljeret form for de betingede boligvalg på kommunalt plan, men omtaler i stedet præferencerne i kommunen på tværs af samtlige underliggende karakteristika.

5.1 Boligtype

Valget af boligtype afhænger af en række underliggende karakteristika for familien og dens medlemmer, hvilket er uddybet i kapitel 3 i Hansen et al. (2013). I det følgende fremhæves en række af de mest væsentlige underliggende karakteristika og uddybes, hvordan disse karakteristika isoleret set præger flyttemønstre og boligvalg i SMILE, men listen er ikke udtømmende:

- Alder
- Familiestruktur
- Oprindelse
- Uddannelsesniveau
- Arbejdsmarkedstilknnytning

De enkelte karakteristika beskrives ud fra den forudsætning, at en familie ellers følger det gennemsnitlige adfærdsmønster på tværs af øvrige karakteristika. Beskrivelsen vil derfor dække over en underliggende variation. Eksempelvis er der i gennemsnit større sandsynlighed for, at en parfamilie flytter i en ejerbolig frem for andre boligtyper, men betragtes alene parfamilier over 75 år, er sandsynligheden for, at der vælges en ejerbolig mindre, end hvad er tilfældet for den gennemsnitlige parfamilie.

Alderen i Langeland Kommune ventes generelt at stige. Det har betydning for boligtypepræferencerne, fordi alderen er med til at bestemme, om en familie vælger at flytte, om familien flytter til en ny kommune og hvilken boligtype familien vælger at flytte til. Den generelle flyttetilbøjelighed er typisk højst omkring 25-års alderen, men vil herefter monotont aftage indtil en mindre stigning indtræder omkring 80-års alderen. Sandsynligheden for at flytte til en ny kommune er generelt også faldende med alderen. Alderen er også et vigtigt parameter, når valget af boligtype

¹³ Se kapitel 3.6 i Hansen og Markebrand (2015) for en uddybelse heraf.

skal træffes. Eksempelvis er ejerboliger relativt populære for yngre familier, mens offentlige udlejningsboliger er relativt populære for familier i pensionsalderen. Derimod er private udlejningsboliger populære blandt både yngre og ældre familier¹⁴.

Familiestrukturen ventes at forskydes over mod en større andel af enlige familier, mens andelen af par omvendt falder. Familiestrukturen nuancerer boligtypepræferencerne fordelt på alder ved, at eksempelvis ejerboliger er væsentligt mere populære for par, end de er for enlige. Et andet eksempel er, at andelsboliger er betydeligt mere populære for unge enlige, end de er for unge par, mens andelsboliger er mere populære blandt par end enlige efter 50 års alderen. Hertil har enlige en større flyttetilbøjelighed end parfamilier¹⁵.

Befolkningens *etnicitet* eller *oprindelse* er også af betydning for boligvalget. Parfamilier, hvor begge voksne er ikke-vestlige indvandrere, er i højere grad bosat i almene boliger, men i mindre grad bosat i ejerboliger relativt til en familie, hvor begge voksne har dansk oprindelse. Det samme mønster tegner sig for enlige ikke-vestlige indvandrere relativt til enlige familier af dansk oprindelse¹⁶. Uagtet familieforhold vil forskydningen i den bosiddende befolknings sammensætning på oprindelse til fordel for en større andel af ikke-vestlige indvandrere, jf. Figur 2.12, altså styrke søgningen mod almene boliger. Enlige familier med vestlig baggrund og parfamilier, hvor begge voksne er vestlige indvandrere, bor i højere grad i private udlejningsboliger, men i mindre grad i ejerboliger relativt til familier, hvor de voksne har dansk oprindelse. Derimod har parfamilier, hvor den ene voksne er vestlig eller ikke-vestlig indvandrer og den anden er af dansk oprindelse, omtrent samme bopælsmønster hvad angår boligtype som en familie, hvor begge forældre er af dansk oprindelse.

*Uddannelsesniveaue*t ventes at ændre sig, så befolkningen generelt opnår et højere uddannelsesniveau. Det påvirker boligtypepræferencerne, fordi personer med højere uddannelse i større grad foretrækker en ejerboliger fremfor almene boliger og private udlejningsboliger i forhold til personer med en grundskoleuddannelse eller en erhvervsfaglig uddannelse.

Arbejdsmarkedsstatus i form af, om en eller flere af de voksne i familien er i arbejdsstyrken, ventes generelt at trække boligtypepræferencerne mod private udlejningsboliger og almene boliger. Det skyldes, at disse boligtyper er populære blandt familier uden tilknytning til arbejdsmarkedet, eksempelvis pensionister, som vokser betydeligt i både antal og andel i fremskrivningen¹⁷.

Ejerboliger, almene boliger og private udlejningsboliger udgør de tre mest udbredte boligtyper i Langeland Kommune. Fremskrivningen viser, at antallet af almene boliger, private udlejningsboliger og andelsboliger ventes at stige i Langeland Kommune, mens antallet af offentlige udlejningsboliger ventes at være relativt stabilt og antallet af ejerboliger ventes at falde, jf. Figur 5.1a. Andelen af ejerboliger ventes at falde på bekostning af primært private udlejningsboliger, almene boliger og i nogen grad andelsboliger, mens andelen offentlige udlejningsboliger er relativt stabilt i fremskrivningen af Langeland Kommune, jf. Figur 5.1b.

¹⁴ Se evt. Hansen og Markeprand (2015) afsnit 3.6.1

¹⁵ Se evt. Hansen og Markeprand (2015) s. 58, figur 3.33.

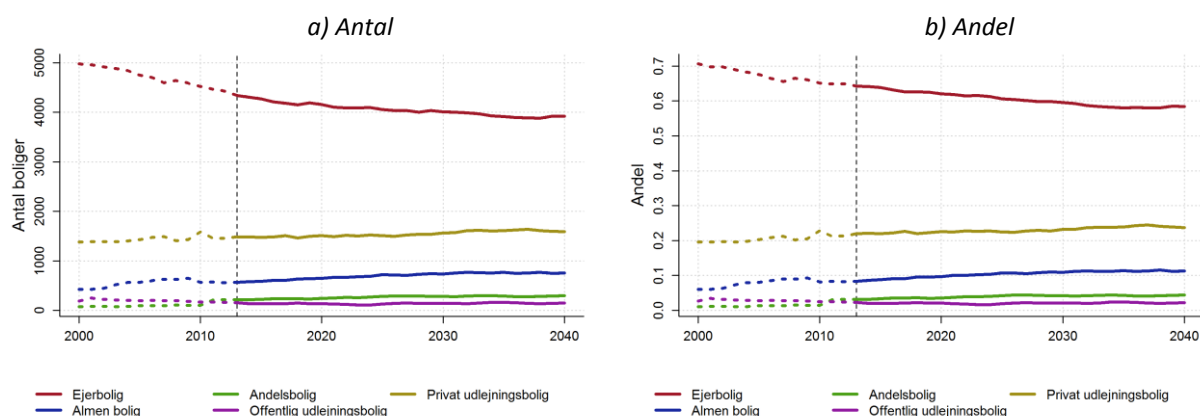
¹⁶ Samme konklusion finder man i Andersen (2015) om end, der anvendes et andet datasæt og definitionen af ikke-vestlige indvandrere adskiller sig i forhold til den anvendte i SMILE. I SMILE anvendes Danmarks Statistiks definitioner, hvor personer med oprindelse i EU-lande betragtes som vestlige indvandrere, mens Andersen (2015) også definerer personer med oprindelse i østeuropæiske EU-lande som ikke-vestlige indvandrere.

¹⁷ Se evt. Hansen og Markeprand (2015), s. 63 f.

Den større søgning mod private udlejningsboliger og almene boliger skyldes, at andelen af enlige og ældre udenfor arbejdsmarkedet stiger, som typisk vil søge mod disse boligtyper. En del af søgningen mod private udlejningsboliger kommer fra ældre, der fraflytter ejerboliger til fordel for andre boligtyper samt parfamilier, der forlader kommunen, jf. Figur 2.14¹⁸. Overordnet viser Figur 5.1b, at der ventes en forskydning i præferencestrukturen for boligtyper, så ejerboliger bliver relativt mindre eftertragtede i forhold til private udlejningsboliger, almene boliger og andelsboliger.

For udvalgte år er indholdet i Figur 5.1 sammenfattet i Tabel 9.4 i appendikset, hvor udviklingen i Langeland Kommune er sammenholdt med tendenserne i Landsdel Fyn og på nationalt plan. Ligesom i Langeland Kommune udgør ejerboliger, almene boliger og private udlejningsboliger de tre mest normale boligtyper både på landsplan og i Landsdel Fyn. Den geografiske sammenligning viser endvidere, at andelen af ejerboliger i Langeland Kommune i udgangsåret er højere end i både landsdelen og på landsplan. Andelen af almene boliger Langeland Kommune er omvendt lavere end i både landsdelen og på landsplan, men ventes at stige markant i fremskrivningen, dog er andelen af almene boliger dobbelt så høj i både landsdelen og på landsplan i 2040. Andelen af andelsboliger er lidt lavere sammenholdt med landsdelen og noget lavere end niveauet på landsplan. Denne andel ventes dog at blive højere, end hvad der er tilfældet i landsdelen i 2040, selvom niveauet er lavere end på landsplan. Niveauet og udviklingen i andelen af henholdsvis private og offentlige udlejningsboliger i Langeland Kommune følger til gengæld udviklingen i landsdelen og på landsplan.

Figur 5.1. Udviklingen i antallet og andelen af boliger fordelt på boligtype

Anm.: I fremskrivningens startår korrigeres ved imputation for boliger med ukendt type, hvorfor der ikke forekommer boliger med ukendt type i fremskrivningen. For at få en konsistent udvikling over tid, er de historiske serier for de enkelte boligtyper skaleret til det imputerede udgangsniveau i 2013. Den lodrette linje angiver det sidste historiske år, her 2013.

Kilde: Individbaseret udtræk fra Danmarks Statistik og fremskrivning på SMILE 3.0

¹⁸ Bemærk, at udskydelsen af flyttebegivenheden for par til en stigende alder alene er motiveret af, at den stigende levealder fastholder familiens status som parfamilie i længere tid og dermed den relativt mindre sandsynlighed i forhold til enlige for at fraflytte en ejerbolig, der typisk er et parcelhus. Med stigende levealder formodes befolkningens sundhedstilstand for en given alder også at blive forbedret. Dette fænomen betegnes som sund aldring. Med rimelighed må dette formodes også at udskyde flytning mod mere ældrevenlige boliger, men effekten heraf indgår ikke i modellens adfærdsmønster. Søgningen mod ældrevenlige boliger i den nærværende fremskrivning kan dermed siges at være et overkantsskøn.

5.2 Boligart

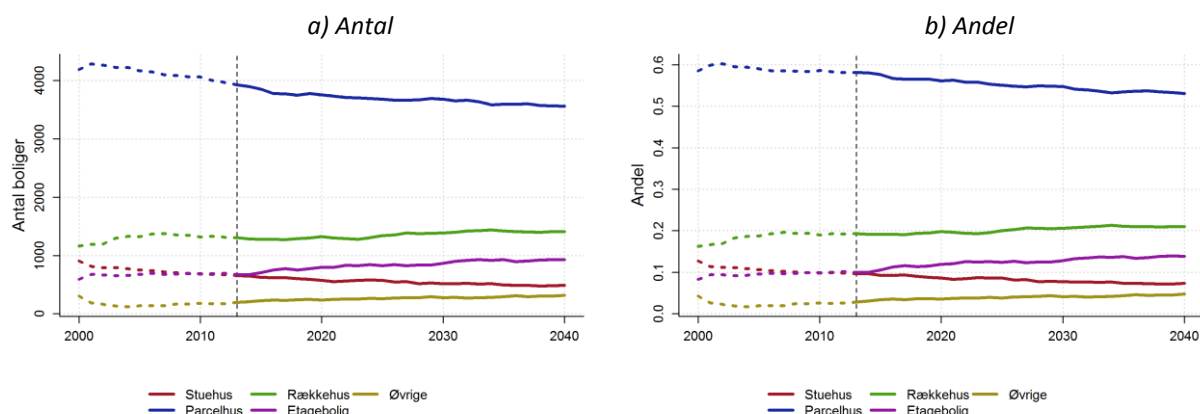
Ligesom det gælder for boligtypen, afhænger valget af boligart af en række underliggende karakteristika for familien og fraflytningsboligen. Valget af boligart vil derudover afhænge af boligtypen for tilflytningsboligen.

Efterspørgslen efter rækkehuse og etageboliger ventes at stige svagt i takt med, at antallet enlige familier bosiddende i Langeland Kommune øges, mens efterspørgslen efter parcelhuse og stuehuse falder i takt med at antallet af parfamilier falder, jf. Figur 5.2a.

Som tilfældet er det for boligtypen, vil udviklingen i efterspørgslen efter boliger fordelt på art afstedkomme, at der over tid indtræder en gradvis forskydning i præferencestrukturen. Fordelt på boligart ventes præferencestrukturen at forskydes til fordel for rækkehuse og etageboliger på bekostning af primært stuehuse og parcelhuse, jf. Figur 5.2b.

Den forventede stigning i søgningen mod etageboliger og rækkehuse afspejler udover familiens underliggende karakteristika det ændrede søgemønster, hvad boligtyper angår. For enlige er etageboliger på landsplan den foretrukne boligart i de aldersgrupper, hvor flytninger er hyppige. Parcel- og rækkehuse følger umiddelbart efter. Par har på nationalt plan en større tendens end enlige til at vælge et parcelhus, men vil foretrække etageboliger frem for parcelhuse umiddelbart før tidspunktet for tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet. Efter tilbagetrækningsalderen dominerer søgningen mod rækkehuse og etageboliger tilbøjeligheden for par til at flytte i et parcelhus. Den markante stigning i antallet af ældre over 68 år fra 2013 til 2040, jf. Figur 2.2, vil således styrke søgningen mod rækkehuse og etageboliger. Det samme vil den stigende andel af enlige. Ældre parfamiliers flyttetilbøjelighed er lavere, end den er for ældre enlige. Samtidig ventes ældre i højere grad end tidligere at leve længere tid sammen som par, fordi forskellen i mænd og kvinders forventede levetid mindskes og levetiden generelt forventes at være stigende fremadrettet. Det resulterer i, at ældre samlet set udskyder deres beslutning om eksempelvis at fraflytte en ejerbolig. Da parcelhuse typisk er ejerboliger, er parfamiliers udskydelse af beslutningen om at flytte medvirkende til, at antallet af parcelhuse kun falder i begrænset omfang.

Indholdet i Figur 5.2 er sammenfattet i Tabel 9.5 i appendikset, hvor udviklingen i Langeland Kommune også sammenholdes med tendenserne i Landsdel Fyn og på landsplan. Det fremgår her, at parcelhuse er betragteligt mere udbredte i Langeland Kommune og i Landsdel Fyn, end det er tilfældet på nationalt plan. I 2013 udgør parcelhuse således 58 pct. af den samlede boligmasse i Langeland Kommune og 47 pct. i Landsdel Vestjylland mod 40 pct. på landsplan. Parcelhuse er også mod fremskrivningens slutning den foretrukne boligart i Landsdel Fyn og på landsplan, selvom andelen af efterspørgslen rettet mod etageboliger og rækkehuse er stigende over tid på bekostning af en relativt mindre søgning mod parcelhuse.

Figur 5.2. Udviklingen i antallet og andelen af boliger fordelt på boligart

Anm.: I fremskrivningens startår korrigeres ved imputation for boliger med ukendt art, hvorfor der ikke forekommer boliger med ukendt art i fremskrivningen. For at få en konsistent udvikling over tid, er de historiske serier for de enkelte boligtyper skaleret til det imputerede udgangsniveau i 2013. Kategorien "Øvrige" er en sammenlægning af kategorierne "Kollegium", "Anden helårsbeboelse", "Erhvervsbolig", "Døgninginstitution" og "Fritidshus". Den lodrette linje angiver det sidste historiske år, her 2013.

Kilde: Individbaseret udtræk fra Danmarks Statistik og fremskrivning på SMILE 3.0

5.3 Boligstørrelse

I Langeland Kommune forventes en mindre stigning i efterspørgslen efter boliger i størrelsen 60-99 m², den er relativ stabil for boliger under 60 m² og boliger i størrelsen 100-119 m², men svagt faldende for boliger større end 120 m², jf. Figur 5.3a og Figur 5.3b. Den øgede søgning mod etageboliger og rækkehuse er forenelig med, at flytning til disse boligarter på landsplan typisk vil rette sig mod boliger med et areal på mellem 60 og 120 m². Flytning til et parcelhus indebærer hyppigst, at tilflytningsboligen er af en størrelse fra 80 til over 160 m², hvorfor den faldende søgning mod de større boliger er forenelig med den forventede udvikling i efterspørgslen efter parcelhuse¹⁹.

Den indbyrdes sammenhæng mellem boligkarakteristika har her afgørende betydning for udviklingen i præferencerne relateret til boligmassens areal. På landsplan gælder dog, at boliger på 80-99 m² uanset alder er en af de foretrukne boligstørrelser ved flytning for såvel enlige som par. For par er søgningen mod denne boligstørrelse specielt udpræget for par over pensionsalderen. Omvendt er det for enlige udpræget mest populært at vælge en bolig på mellem 60 og 79 m². Som tidligere anført kan estimerne for de lokale præferencer sagtens variere relativt til forholdene på landsplan. Eksempelvis kan de enliges præferencer på landsplan meget vel være præget af tendenserne i de større byer, hvor et større boligareal ikke er typisk for en enlig familie, selv om dette meget vel kan være tilfældet i Langeland Kommune. I bykommuner er den gennemsnitlige boligstørrelse som tidligere nævnt også typisk mindre grundet pladmæssige restriktioner. Sandsynligheden estimeres til 28 pct. for, at der vælges en bolig af størrelsen 60-79 m², hvis der flyttes til København, mens det samme kun vil gøre sig gældende i 20 pct. af tilfældene, hvis der flyttes til Langeland Kommune²⁰. Til

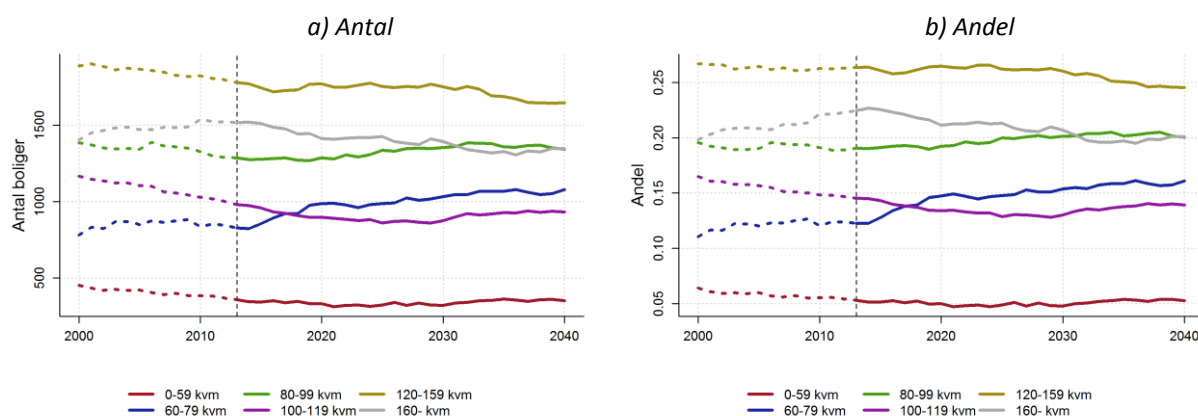
¹⁹ Se evt. Hansen og Markeprand (2015), s. 68 ff.

²⁰ Se evt. Hansen og Markeprand (2015), s. 148, Tabel A.9.10. Bemærk, at kvantificeringen alene gælder flytninger, der ikke er foranlediget af flytning hjemmefra, pardannelse eller parsplittelse. Denne type flytninger udgør i gennemsnit langt hovedparten af samtlige flyttebevægelser.

sammenligning indebærer en flytning til Langeland Kommune med en sandsynlighed på 33 pct., at der flyttes til en bolig på mellem 100 og 160 m², mens den tilsvarende sandsynlighed estimeres til 16 pct. ved flytning til Københavns Kommune.

Udviklingen i boligmassens foretrukne areal i Langeland Kommune er i Tabel 9.6 i appendikset sammenholdt med præferencerne for Landsdel Fyn og hele landet. I alle kategorier stiger antallet af boliger i Landsdel Fyn og hele landet, med undtagelse af boliger i størrelsen 0-80 m², som falder i Landsdel Fyn. I Langeland Kommune er det kun boliger i størrelsen 60-80 m², der ventes at stige en smule, mens boliger i restende boligstørrelse forbliver omkring samme niveau eller falder. Fordelt på andele falder andelen af boliger over 100 m² i Langeland Kommune, mens andelen af boliger under 100 m² stiger. I både Landsdel Fyn og i hele landet stiger andelen af boliger mellem 80-120 m² på bekostning af boliger i andre størrelser.

Figur 5.3. Udviklingen i antallet og andelen af boliger fordelt på boligstørrelse

Anm.: I fremskrivningens startår korrigeres ved imputation for boliger med ukendt størrelse, hvorfor der ikke forekommer boliger med ukendt størrelse i fremskrivningen. For at få en konsistent udvikling over tid, er de historiske serier for de enkelte boligtyper skaleret til det imputerede udgangsniveau i 2013. Den lodrette linje angiver det sidste historiske år, her 2013. Den lodrette linje angiver det sidste historiske år, her 2013.

Kilde: Individbaseret udtræk fra Danmarks Statistik og fremskrivning på SMILE 3.0.

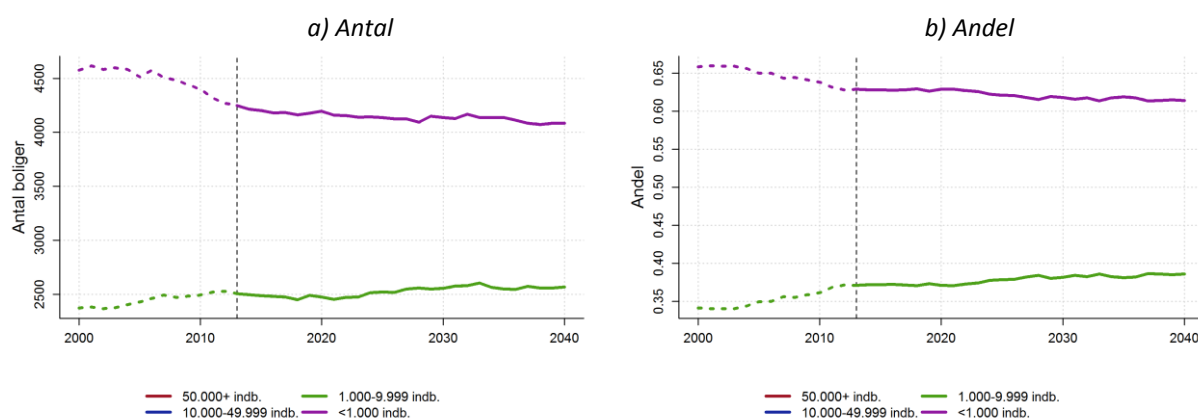
5.4 Bystørrelse

I SMILE er kategorisering af boligen i henhold til bystørrelse et statisk begreb forstået på den måde, at bystørrelsen refererer til det indbyggerantal, der karakteriserede byen ved fremskrivningens start. Selv om indbyggerantallet i en by øges over tid, vil dette altså ikke give anledning til, at den samme bolig omklassificeres til en større bystørrelse. På samme vis kan der heller ikke over tid opstå bystørrelser, der ikke fandtes i en kommune i basisåret 2013.

Figur 5.4a viser udviklingen i boligefterspørgslen fordelt i henhold til indbyggerantallet i den by, hvor boligen er beliggende. I Langeland Kommune kan boliger ligge i byer med under 1.000 indbyggere eller byer med 1.000 til 9.999 indbyggere i henhold til opdelingen af bystørrelse i SMILE. Over tid kan noteres en beskeden stigning i efterspørgsel efter boliger i byer med 1.000 til 9.999 indbyggere, mens efterspørgslen efter boliger i mindre byområder ventes at falde.

På landsplan vil flytning til et rækkehus typisk være målrettet et byområde med færre end 50.000 indbyggere, mens det samme gør sig gældende ved flytning til et parcelhus. Etageboliger leder i mere end 20 pct. af flyttetilfældene på landsplan til en beliggenhed i et område med 10.000-50.000 indbyggere, men er herudover primært forenelig med en beliggenhed i endnu større byområder²¹. I Langeland Kommune estimeres de historiske præferencer for valg af bystørrelse ved tilflytning, at der med 45 pct. sandsynlighed vælges en bolig beliggende i en by med 1.000 til 9.999 indbyggere, mens der med 55 pct. sandsynlighed foretrækkes et byområde under 1.000 indbyggere på tværs af alle baggrundskarakteristika.²² Størstedelen af boligerne i Langeland Kommune er beliggende i byer under 1.000 indbyggere og dette scenarie ventes også at gøre sig gældende i fremskrivningen. Antallet af boliger beliggende i byer med 1.000 til 9.999 indbyggere ventes at være relativt stabilt omkring niveauet fra 2013, mens antallet af boliger i byområder med under 1.000 indbyggere ventes at falde beskedent, jf. Figur 5.4a. Andelen af boliger i kategorien fra 1.000 til 9.999 indbyggere ventes derfor også at stige en smule på bekostning af andelen af boliger i mindre byområder, jf. Figur 5.4b.

Figur 5.4. Udviklingen i antallet og andelen af boliger fordelt på bystørrelse

Anm.: I fremskrivningens startår korrigeres ved imputation for boliger med ukendt bystørrelse, hvorfor der ikke forekommer boliger med ukendt bystørrelse i fremskrivningen. For at få en konsistent udvikling over tid, er de historiske serier for de enkelte boligtyper skaleret til det imputerede udgangsniveau i 2013. Den lodrette linje angiver det sidste historiske år, her 2013.

Kilde: Individbaseret udtræk fra Danmarks Statistik og fremskrivning på SMILE 3.0.

Tabel 9.7 i appendiks opsummerer for udvalgte år indholdet i Figur 5.4b og sammenholder udviklingen med tendenserne for Landsdel Fyn og hele landet. I Langeland kommune er der ikke boliger beliggende i byer med flere end 10.000 indbyggere og i Landsdel Fyn er der ikke boliger beliggende i byer med flere end 50.000 indbyggere, hvilket der til gengæld er på landsplan. I Landsdel Fyn og i hele landet stiger antallet af boliger i kategorierne færre end 1.000 indbyggere og 1.000 til 9.999 indbyggere. I Langeland Kommune stiger antallet af boliger i byområder med 1.000 til 9.999 indbyggere marginalt, mens antallet af boliger i byområder med færre end 1.000 indbyggere ventes at falde. Andelen af boliger i byer med under 1.000 indbyggere og med 1.000 til 9.999 indbyggere ventes at stige i Landsdel Fyn og i hele landet, mens andelen af boliger i byområder med 1.000 til

²¹ Se evt. Hansen og Markeprand (2015), s. 73, figur 3.49.

²² Sandsynlighederne er estimeret til SMILE 3.0, men findes ikke afrapporteret i Hansen og Markeprand (2015).

9.999 ventes at stige på bekostning af andelen af boliger i byområder med færre end 1.000 indbyggere i Langeland Kommune.

6 Marginaleksperimenter

I det følgende præsenteres en serie af marginaleksperimenter, der primært har til formål at give illustrative eksempler på, hvorledes ændrede adfærdsmønstre selv på kort eller mellemlangt sigt kan dæmpe eller øge de negative økonomiske konsekvenser, som den grundlæggende strukturelle udvikling alt andet lige giver anledning til. Viden om den grundlæggende udviklings følsomhed over for ændringer i adfærdsstrukturen kan således betyde forbedrede muligheder for at imødekomme kommunens langsigtede servicebehov, herunder eksempelvis forbedrede vilkår for at tilvejebringe den finansiering, der er knyttet til børnepasning, ældrepleje og udbetaling af indkomstoverførsler. Ved at afdække adfærdskorrektionens konsekvenser for centrale størrelser som befolkningens alderssammensætning, familiestruktur og boligpræferencer, kan eksperimenterne desuden potentielt finde anvendelse som et redskab til brug for eksempelvis planlægning af udstykning af jord, omlægning af jord og opførelse eller nedrivning af bestemte boligtyper, der vil være eksponeret for ændret søgning, hvis antagelserne i marginaleksperimenterne opfyldes. Resultaterne af eksperimenterne er grundlæggende symmetriske. En modsatrettet ændring i adfærdsmønsteret kan dermed, alt andet lige, forventes at give et nogenlunde tilsvarende resultat som oprindeligt, blot med omvendt fortegn. Eksperimenter, der i den her præsenterede form ikke giver anledning til en udvikling i erhvervsdeltagelsen, der styrker den kommunale budgetbalance, kan således tænkes som havende den omvendte effekt, hvis adfærden ændres i modsat retning.

Som anført i kapitel 1, skal modellens resultater fortolkes med varsomhed. Ud over, at resultaterne er behæftet med en modelteknisk usikkerhed, er udviklingen også udtryk for en videreførelse af de historiske strukturelle adfærdsmønstre. Modellens resultater repræsenterer dermed den udvikling, der forventes på sigt i fravær af vedvarende ændringer i befolkningens adfærdsstruktur. Resultaterne skal dermed tænkes som en beskrivelse af den overordnede retning for udviklingen i kommunale forhold omkring hvilken, der med stor sandsynlighed vil forekomme betydelige udsving. En ændring i kommunens lokalplaner, en ændring i det økonomiske klima eller en ændring i udbuddet af finansielle produkter er eksempler på faktorer, der alle betyder, at udviklingen i kortere eller længere perioder afviger fra, hvad modellens resultater umiddelbart tilsiger. Hvis grundlæggende strukturer undergår en vedvarende ændring, vil dette typisk betyde, at kommunen på langt sigt udvikler sig i en markant anden retning, end hvad kan udledes af fremskrivningen. Eftersom udviklingen i en kommune er tæt knyttet til udviklingen i nabokommunerne, vil ændringer her også kunne få afgørende betydning for den enkelte kommune. Eksempelvis kan opretholdelse af en øget tilflytning fra nabokommunerne vanskeliggøres, hvis forholdene uden for kommunen ændres væsentligt. Som grundforløbet har marginalbetragtningerne altså primært til formål at belyse konsekvenserne af udvalgte adfærdsændringer uden sideløbende ændringer i andre grundlæggende forhold.

For en bedre forståelse for eksperimenternes udformning præsenteres hovedidéen bag SMILE's opbygning kort. SMILE er bygget op omkring, at hver familie og person i modellen hvert år udsættes for en lang række begivenheder, som bestemmer, om familien flytter, får børn, familiens personer får et arbejde mv. Eksempelvis bestemmer modellen om en familie flytter ved at trække et tilfældigt tal mellem 0 og 1. Hvis tallet er mindre end den estimerede sandsynlighed for, at familien flytter, så indtræffer flytningen, mens familien bliver boende, hvis tallet er større end den estimerede sandsynlighed. Hvis det tilfældige tal, der trækkes, eksempelvis er 0,15 og den estimerede sandsynlighed for at flytte er 20 pct. (= 0,2), så flytter familien, mens den bliver boende, hvis tallet er større end 0,2.

Metaforisk svarer ovenstående til, at alle familier årligt trækker en seddel fra en tombola, der afgør, hvorvidt den flytter. Der trækkes enten en seddel med "Bliv boende" eller "Flyt". Antallet af sedler, hvor der står henholdsvis "Bliv boende" eller "Flyt" afhænger af de estimerede sandsynligheder. Hvis der eksempelvis er 20 pct. sandsynlighed for, at en familie med bestemte karakteristika flytter, kan man forestille sig en tombola med 20 sedler, der viser "Flyt" og 80 sedler, der viser "Bliv boende". Hvis der er få familier (som alle har 20 pct. sandsynlighed for at flytte), der trækker en seddel fra tombolaen, kan der være betydelig variation i hvor mange, der flytter. Hvis der derimod er mange, der trækker en seddel fra tombolaen (som alle har 20 pct. sandsynlighed for at flytte), vil der være meget tæt på 20 pct. flytter. Jo flere familier en begivenhed berører, des større sikkerhed vil der være om resultatet af begivenheden. Dette fænomen kaldes "Store tals lov". Ideelt set bør man gentage et eksperiment et stort antal gange og lade resultatet være et gennemsnit af udfaldet af de enkelte eksperimenter. Afviklingstiden i SMILE tillader desværre ikke denne tilgang, hvorfor en gentagelse af et eksperiment ville føre til et andet resultat opgjort kvantitativt. Forskellen mellem resultaterne af gentagne afviklinger er et udtryk for modellens usikkerhed. Ambitionen med eksperimenterne er således ikke at afgøre om der i 2040 efterspørges 1.527 eller 1.586 flere boliger end i grundforløbet, for det berettiger modelrammen ikke til, at man kan udtale sig om, men man skulle gerne kunne konkludere, at den ændrede adfærd resulterer i en større boligsøgning i omegnen af 1.500 flere boliger. Der sigtes således mod, at det kvalitative udfald af eksperimentet er forholdsvist entydigt, og at ændringen kan approksimeres kvantitativt. Er disse kriterier opfyldt, anses resultatet for robust²³.

Et eksperiment udformes ved at skalere en given sandsynlighed. Hvis sandsynligheden for at flytte skaleres ned med 50 pct., svarer det til, at vi erstatter 10 sedler i tombolaen med "Flyt" til fordel for 10 sedler med "Bliv boende", så fordelingen af sedler nu er 90/10 fremfor 80/20. Hvis eksperimentet berører få familier, kan tilfældigheder resultere i, at *flere* flytter i eksperimentet relativt til grundforløbet. Derfor er det som nævnt ovenfor vigtigt, at eksperimentet er stort nok til at give "robuste" resultater.

I SMILE er der overordnet to måder at gøre et eksperiment mere robust på. For det første kan et eksperiment gøres mere robust ved at udvide størrelsen af den risikogruppe, som eksperiment berører. Det kan eksempelvis være ved at udvide aldersgruppen, som skal have reduceret sandsynligheden for at flytte fra 18-20 år til 15-30 år. For det andet kan udfaldet af eksperimentet gøres mere robust ved at skalere sandsynlighederne med mere end det, der ville være nødvendigt, hvis den risikogruppe, eksperimentet berører, er stor nok. Hvis eksperimentet berører en lille gruppe (unge fra 18-20 år), og der ønskes et robust resultat af ændret adfærd (sandsynlighed for at flytte), kan resultatet gøres mere robust ved at skalere sandsynlighederne kraftigere (nedskalér sandsynligheden med 75 pct. i stedet for 50 pct.). Det sikrer, at en større del af gruppen ændrer adfærd relativt til grundforløbet, så effekterne af eksperimentet fremstår tydeligere.

For hvert af de fire marginaleksperimenter præsenteres resultaterne som afvigelser relativt til grundforløbet. Modellens stokastiske struktur betyder dog, at et eksperiment, der sigter mod enten en bestemt stigning eller et fald i en given størrelse ikke nødvendigvis vil resultere i et forløb, hvor dette er kvalitativt eller kvantitativt opfyldt for samtlige fremskrivningsår. Adfærden i eksperimenterne er derfor fastlagt, så den gennemsnitlige årlige ændring relativt til grundforløbet i perioden 2020 til 2040 svarer til det ønskede. Modellens stokastik nødvendiggør altså, at ændringen

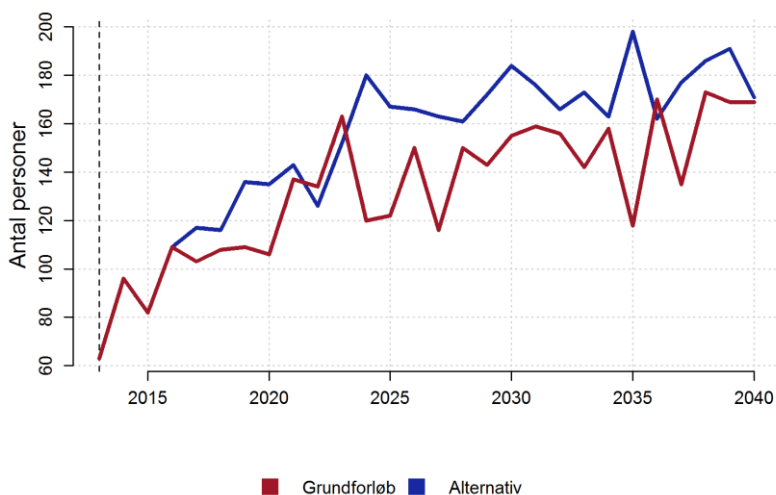
²³ For en generel vejledning til fortolkning af modellens resultater henvises til kapitel 2 i Hansen & Markeprand (2015).

vurderes på baggrund af en længere årrække efter indfasningen er fuldført. Samtlige eksperimenter er indfaset fra 2016 til 2020, hvorefter ændringen fastholdes i den resterende del af fremskrivningen. Relativt til grundforløbet vurderes marginaleksperimenterne med hensyn til effekten på befolkningens overordnede aldersfordeling, familiestrukturen, befolkningens uddannelsesniveau samt tilknytning til arbejdsmarkedet. Endvidere betragtes ændringen i boligefterspørgslen nuanceret på de fire centrale boligkarakteristika. Ændringerne præsenteres som absolutte ændringer relativt til grundforløbet, men eventuelle konsekvenser vedrørende den langsigtede sammensætning af befolkningen og boligmassen på underliggende karakteristika belyses også.

6.1 Øget tilflytning af højt uddannede

I dette eksperiment øges tilflytningen af højt uddannede til Langeland Kommune, så den samlede tilflytning af højt uddannede stiger med omkring 15 pct. relativt til grundforløbet målt på et gennemsnit over perioden 2020 til 2040. Eksperimentet udføres ved at øge sandsynligheden for, at en familie, hvor en eller flere af de voksne har en kort, mellemlang eller lang videregående uddannelse, tilflytter kommunen. Samtidig nedjusteres sandsynligheden for, at den samme type af familier flytter til andre kommuner. Denne adfærdsendring indfases gradvist i perioden 2016 til 2020, hvorefter den fastholdes i resten af fremskrivningen frem mod 2040. Tilflytningen øges forholdsmæssigt på tværs af underliggende karakteristika som køn, alder, familietype, arbejdsmarkedstilknytning, fraflytningskommune og karakteristika for fraflytningsboligen. Således svarer karakteristika for de nye tilflyttere til dem, der kendetegnede tilflytningen for personer med en kort, mellemlang eller lang videregående uddannelse i grundforløbet. Figur 6.1 viser tilflytningen af personer med en videregående uddannelse til Langeland Kommune i henholdsvis grundforløbet og i eksperimentet, hvor det fremgår, at tilflytningen er højere i eksperimentet.

Figur 6.1. Tilflytning af højt uddannede

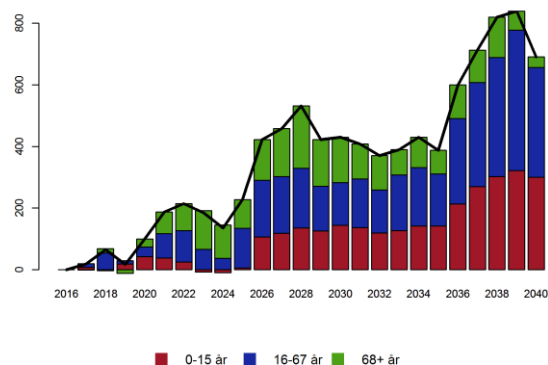
Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

Tilflytningen af familier, hvor en eller flere af de voksne har en videregående uddannelse resulterer i, at befolkningen i kommunen ventes at falde til ca. 12.500 personer i 2040, jf. Figur 6.2a, fremfor 11.800 som angivet i grundforløbet – altså en forskel på ca. 700 personer.

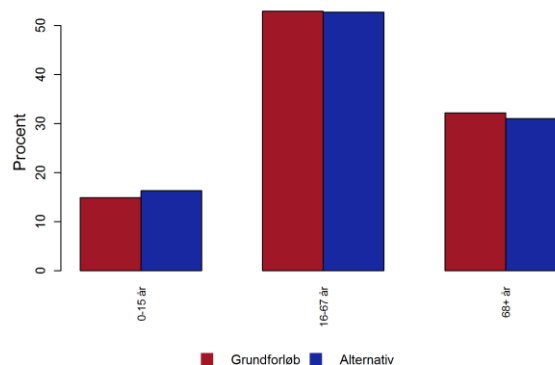
Det fremgår af Figur 6.2a, at eksperimentet vil betyde, at kommunen vil tiltrække markant flere borgere i den arbejdsdygtige alder fra 16-67 år. Hele 49 pct. af befolkningstilvæksten relativt til grundforløbet ventes at være udgjort af personer i alderen 16-67 år, mens det samme tal er ca. 38 pct. for personer under 16 år og 12 pct. for personer over 67 år, når der måles på et gennemsnit over perioden fra 2036-2040. Dette er et resultat af, at sandsynligheden for at flytte aftager med alderen, og at relativt få ældre har en videregående uddannelse sammenholdt med de yngre generationer. Endvidere resulterer eksperimentet i, at andelen af personer fra 68 år og opefter falder marginalt på bekostning af en stigning i andelen af personer i aldersgrupperne 0-15 år og 16-67 år, jf. Figur 6.2b.

Figur 6.2. Ændring i befolkningens aldersstruktur

a) Ændring i befolkningen fordelt på alder, antal personer

b) Befolkningens overordnede aldersfordeling, gennemsnit over 2036-2040, grund- og alternativ forløb

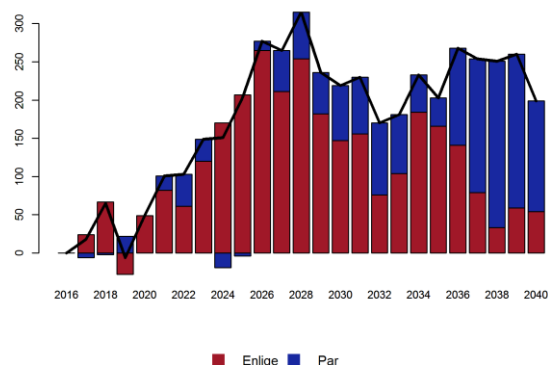

Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

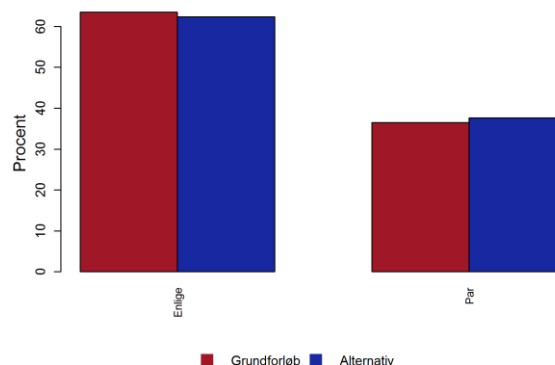
Den årlige tilvækst i antallet af familier ventes gennemsnitligt at være ca. 10 familier højere end i grundforløbet i årene 2020 til 2040, og akkumuleret ventes der knap 250 flere familier i 2040 relativt til grundforløbet, jf. Figur 6.3a. Til trods for, at flyttetilbøjeligheden er større for enlige, end den er for parfamilier, ventes omkring 70 pct. af de tilflyttende at være par, mens 30 pct. af de tilflyttende ventes at være enlige familier målt over et gennemsnit i perioden 2036-2040. Hertil bemærkes dog, at der er betydelige udsving i, hvorvidt henholdsvis enlige eller par udgør den største andel af tilflytningen, og i en relativt stor del af fremskrivningsperioden dominerer andelen af enlige familier andelen af parfamilier. På lang sigt ændres familiestrukturen beskedent, så andelen af par stiger marginalt i forhold til andelen af enlige relativt til grundforløbet, jf. Figur 6.3b.

Figur 6.3. Ændring i befolkningens familiestruktur

a) Ændring i antal familier

b) Familiestrukturen, gennemsnit over 2036-2040, grund- og alternativ forløb

Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

Målt på et gennemsnit over perioden 2036 til 2040, vil den samlede befolkningstilvækst i eksperimentet relativt til grundforløbet til udgøres af:

- 38 pct., som højst har opnået en grundskoleuddannelse
- 11 pct., som højst har opnået en gymnasial uddannelse
- 10 pct., som højst har opnået en erhvervsuddannelse og
- 41 pct., som har opnået en videregående uddannelse, jf. Figur 6.4a.

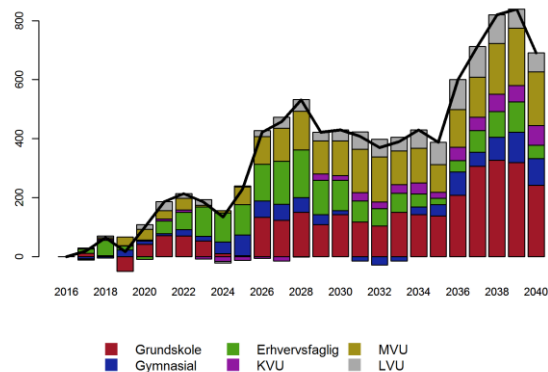
En stor del af de personer, som højst har opnået en grundskoleuddannelse, vil dog være børn, som er flyttet med deres forældre. Til sammenligning vil befolkningstilvæksten i aldersgruppen 16-67 år udgøres af:

- 7 pct., som højst har opnået en grundskoleuddannelse
- 24 pct., som højst har opnået en gymnasial uddannelse
- 28 pct., som højst har opnået en erhvervsuddannelse
- 41 pct., som har opnået en videregående uddannelse

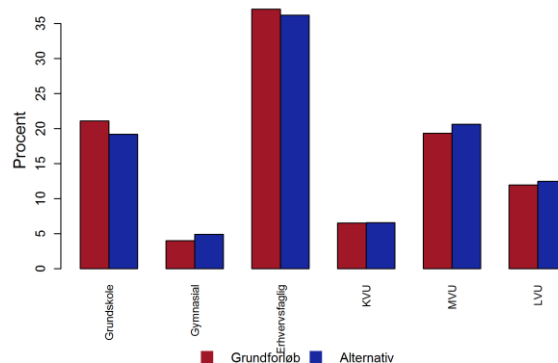
I forhold til befolkningens forventede fordeling på højst fuldførte uddannelse, vil eksperimentet for de 16-67-åriges vedkommende resultere i en større andel af personer med en gymnasial uddannelse eller en videregående uddannelse på bekostning af personer i de øvrige uddannelseskategorier. Samme billede gengives dog også for alle aldersgrupper, jf. Figur 6.4b.

Figur 6.4. Ændring i befolkningens uddannelsesniveau

a) Ændring i uddannelseskategorier, antal personer

b) Fordeling på højest fuldførte uddannelse, gennemsnit over 2036-2040, grund- og alternativ forløb

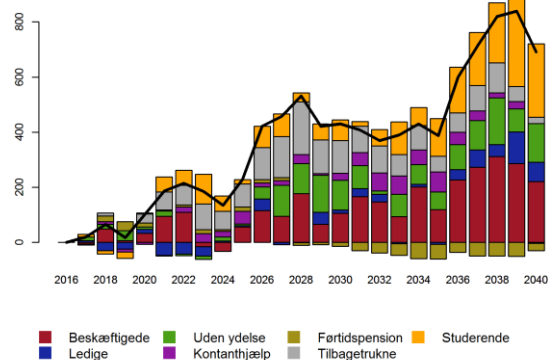

Anm.: Alle aldersgrupper. Kategorien grundskole omfatter også her personer med ukendt uddannelsesniveau. Dvs. indvandrere og børn, der er i gang med en grundskoleuddannelse.

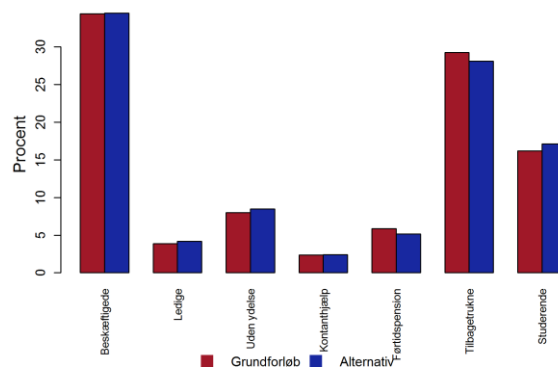
Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

Figur 6.5. Ændring i befolkningens arbejdsmarkedstilknytning

a) Ændring i arbejdsmarkedskategorier, antal personer

b) Tilknytning til arbejdsmarkedet, gennemsnit over 2036-2040, grund- og alternativ forløb

Anm.: Alle aldersgrupper.

Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

Betragtes befolkningens arbejdsmarkedsdeltagelse, vil den samlede ændring gennem fremskrivningen primært være præget af en stigning i antallet af beskæftigede efterfulgt af studerende og personer uden ydelse, jf. Figur 6.5a. Tilflytningen af studerende og personer uden ydelse vil overvejende være personer under 15 år, der flytter til kommunen med deres forældre. Beskæftigelsen ventes at være faldende i fremskrivningens grundforløb, men ventes at falde i mindre omfang i eksperimentet. Ud af den samlede tilvækst relativt til grundforløbet ventes personer i beskæftigelse årligt at udgøre 34 pct., mens studerende og personer uden ydelse ventes at udgøre

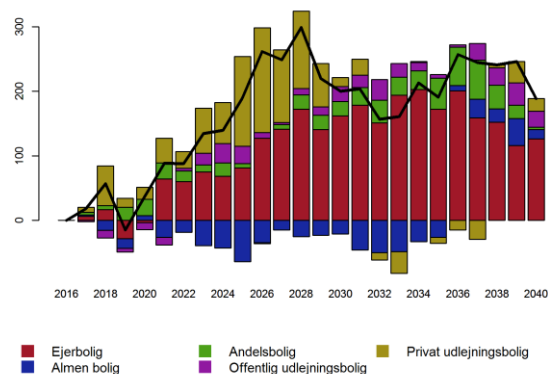
henholdsvis 30 pct. og 15 pct., jf. Figur 6.5a, målt på et gennemsnit over perioden 2036 til 2040. Den samlede beskæftigelsesfrekvens ventes at være relativt uændret.

Den langsigtede fordeling af befolkningens arbejdsmarkedstilknytning ændres en smule ved, at der er relativt færre tilbagetrukne, men til gengæld en større andel af beskæftigede, ledige, personer uden ydelser og studerende, jf. Figur 6.5b. Den øgede tilflytning giver her ikke anledning til en erhvervsfrekvens for de 16-67-årige, der afviger væsentligt fra grundforløbet.

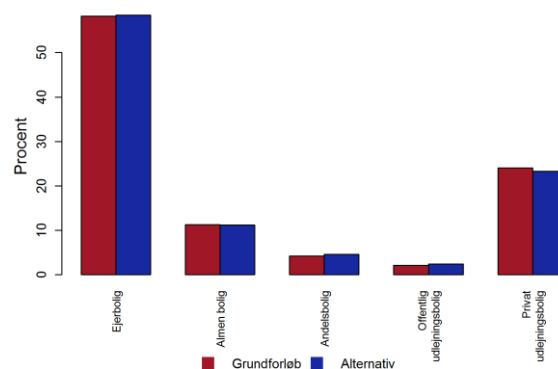
Efterspørgslen efter boliger ventes frem imod 2040 at stige med knap 240 boliger relativt til grundforløbet, hvilket i gennemsnit svarer til ca. 10 boliger årligt i perioden 2020 – 2040, jf. Figur 6.6a. Denne tilvækst ventes primært at vedrøre ejerboliger. Ejerboliger ventes således at repræsentere 65 pct. af tilvæksten. Den øgede søgning efter ejerboliger er drevet af flere faktorer. Kombinationen af at andelen af personer med relativ høj uddannelse, en relativ stærkt tilknytning til arbejdsmarkedet samt andelen af parfamilier bidrager alle isoleret til, at efterspørgslen efter ejerboliger er relativt høj blandt tilflytterne i eksperimentet. Tilvæksten i andre boligtyper er primært knyttet til det større antal enlige i kommunen. Den overordnede præferencestruktur er relativt upåvirket, jf. Figur 6.6b.

Figur 6.6. Ændring i antallet af boliger fordelt på boligtype.

a) Ændring i boligtyper, antal boliger

b) Boliger fordelt på type, gennemsnit over 2036-2040, grund- og alternativ forløb

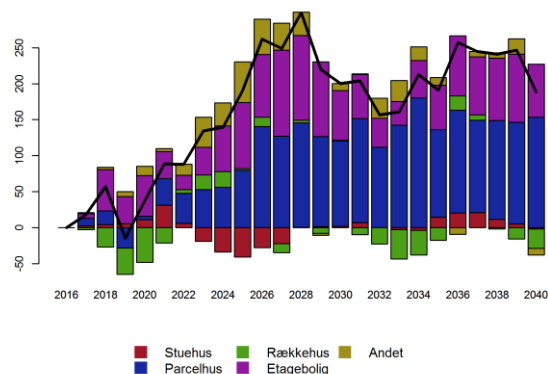

Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

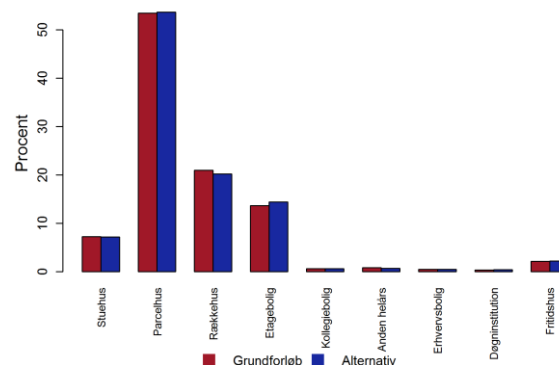
Den langsigtede stigning i boligefterspørgslen i forhold til grundforløbet, vil primært rette sig mod parcelhuse efterfulgt af etageboliger, jf. Figur 6.7a. Den stigende efterspørgsel efter parcelhuse og etageboliger vil i høj grad være afledt af søgningen mod ejerboliger. En del af søgningen mod etageboliger vil dog også være afledt af søgningen mod andre boligtyper. Parcelhuse beregnes til i gennemsnit at udgøre 57 pct. af tilvæksten årligt, mens dette tal er 34 pct. for etageboliger og samlet 9 pct. for øvrige boligarter målt på et gennemsnit over perioden fra 2036 til 2040. Samlet giver ændringen giver kun anledning til en mindre forskydning fra rækkehuse mod etageboliger i præferencestrukturen, jf. Figur 6.7b.

Figur 6.7. Ændring i antallet af boliger fordelt på boligart.

a) Ændring i boligarter, antal boliger

b) Boliger fordelt på art, gennemsnit over 2036-2040, grund- og alternativ forløb

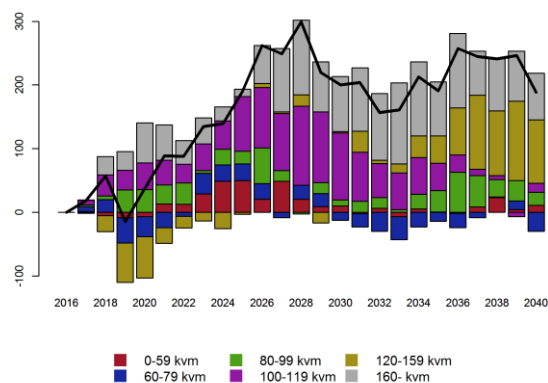

Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

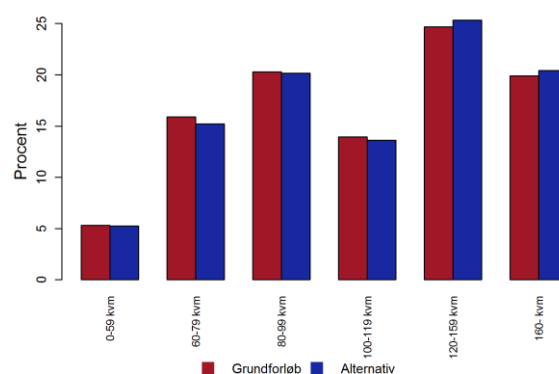
Den øgede boligefterspørgsel retter sig hovedsagligt mod boliger større end 120 m², som udgør 75 pct. af det øgede antal boliger, jf. Figur 6.8a. Søgningen mod mindre boliger kan forklares med den øgede efterspørgsel efter etageboliger, der typisk har et boligareal under 120 m², mens den stigende efterspørgsel på boliger over 100 m² vil være drevet af den større efterspørgsel efter parcelhuse. På lang sigt forskydes boligstrukturen marginalt til fordel for boliger over 120 m² på bekostning af boliger i andre størrelser, jf. Figur 6.8b.

Figur 6.8. Ændring i antallet af boliger fordelt på boligstørrelse.

a) Ændring i boligstørrelser, antal boliger

b) Boliger fordelt på størrelse, gennemsnit over 2036-2040, grund- og alternativ forløb

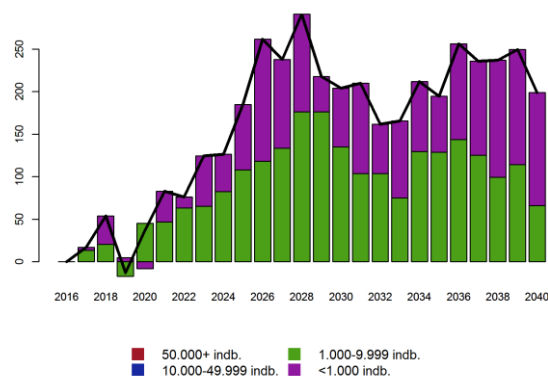
Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

Den øgede tilflytning rettet mod parcelhuse og etageboliger giver anledning til en øget efterspørgsel efter boliger som er relativt ligeligt fordelt i byområder med færre end 1.000 indbyggere og 1.000 til 9.999 indbyggere, jf. Figur 6.9a. Ændringen giver ikke anledning til nogen nævneværdig forskydning i præferencestrukturen, jf. Figur 6.9b.

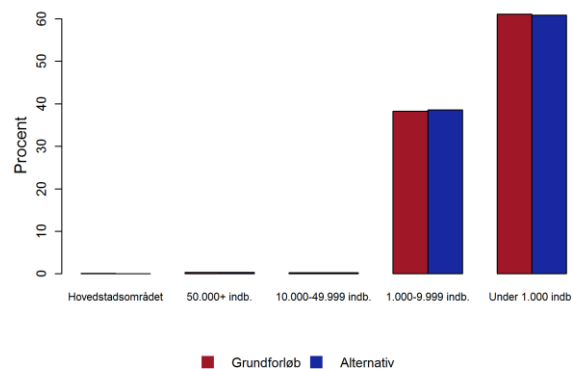
Ændringerne i samtlige boligkarakteristika relativt til grundforløbet er for udvalgte år sammenfattet i Tabel 9.8 i appendiks.

Figur 6.9. Ændring i antallet af boliger fordelt på bystørrelse

a) Ændring i bystørrelse, antal boliger

b) Boliger fordelt på bystørrelse, gennemsnit over 2036-2040, grund- og alternativ forløb

Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

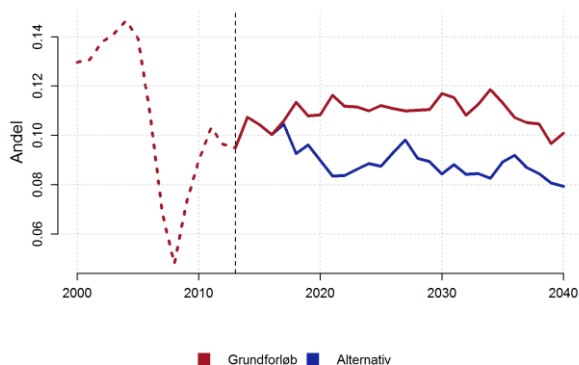
6.2 Lavere ledighedsgrad

I dette eksperimentet skaleres sandsynligheden for at overgå fra ledig på dagpenge eller kontanthjælp til beskæftigelse op. Justeringen indføres gradvist fra 2016 til 2020, hvor den er fuldt indfaset. Adfærdskorrektion fastholdes i resten af fremskrivningsperioden frem til 2040.

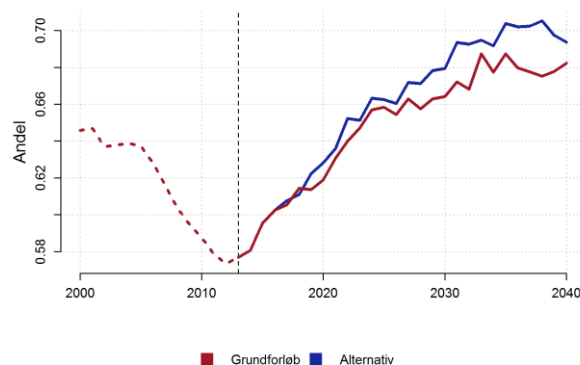
Eksperimentet resulterer i, at ledigheden er omkring 8 pct. blandt de 16-67 årige i 2040, hvilket er omkring 2 pct. point lavere end det ventede niveau i fremskrivningen, jf. Figur 6.10a. Samtidig resulterer eksperimentet i en marginalt højere erhvervsfrekvens jf. Figur 6.10b, hvilket skyldes, at der er mindre risiko for at forlade arbejdsmarkedet, når en person er i beskæftigelse fremfor ledig. Resultatet af eksperimentet kan fortolkes som en konsekvens af et arbejdspolitisk tiltag, der søger at hjælpe folk hurtigere tilbage i beskæftigelse.

Figur 6.10. Udvikling i ledigheden og erhvervsfrekvensen ved grundforløb og eksperiment, Langeland Kommune, 16-67 år

a) Ledighed

b) Erhvervsfrekvens

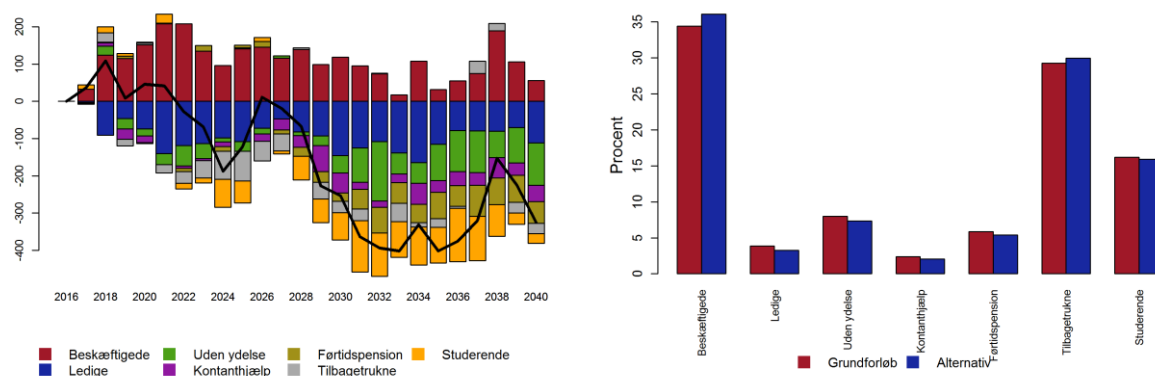

Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

I Figur 6.11a ses det, at eksperimentet kun har begrænset effekt på befolkningstallet i kommunen, som stiger i starten af perioden, men falder i slutningen af perioden relativt til grundforløbet. Personer i arbejdsstyrken er mere mobile på tværs af kommunegrænser end personer udenfor arbejdsmarkedet. Da der er mindre sandsynlighed for at overgå til en arbejdsmarkedskategori udenfor arbejdsstyrken fra beskæftigelse i forhold til ledighed, vil eksperimentet alt andet lige øge flyttetilbøjeligheden og dermed antallet af flytninger fra kommunen, hvilket sænker befolkningstallet på lang sigt.²⁴ Det er også tilfældet i Figur 6.11a, selvom der er betydelig usikkerhed i forhold til, om det er denne effekt, som slår igennem, fordi variationen i befolkningstallet kan være et udtryk for modellens usikkerhed snarere end en tendens foranlediget af ændringerne som følge af eksperimentet. I Figur 6.11a og Figur 6.11b fremgår det klart, at beskæftigelsen stiger betydeligt på bekostning af primært ledige, men også i nogen grad også på bekostning af studerende, kontanthjælpsmodtagere udenfor arbejdsstyrken, førtidspensionister, personer uden ydelser og tilbagetrukne relativt til grundforløbet. Forøgelsen af beskæftigelsen på bekostning af ledige er en direkte konsekvens af de ændrede adfærdsmønstre. Det lavere antal af kontanthjælpsmodtagere udenfor arbejdsstyrken, førtidspensionister, personer udenfor arbejdsstyrken og tilbagetrukne skyldes andenordenseffekter, fordi der er større sandsynlighed for, at en person overgår til disse kategorier fra at være ledig i forhold til, hvis personen er i beskæftigelse.

Figur 6.11. Ændring i befolkningens tilknytning til arbejdsmarkedet

a) Ændring i arbejdsmarkedskategorier, antal b) Tilknytning til arbejdsmarkedet i år 2040, grund- og alternativ forløb

Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

Figur 6.12a viser henholdsvis ændringen i beskæftigelsen og antallet af ledige relativt til grundforløbet fordelt på uddannelse. I Figur 6.12a fremgår det, at den øgede beskæftigelse primært ventes at udgøres af personer, der højst har en erhvervsfaglig uddannelse efterfulgt af personer med en grundskoleuddannelse og en kort videregående uddannelse. Alt andet lige ventes det, at der også vil være flere i beskæftigelse med en gymnasial uddannelse, en mellemlang eller en lang videregående uddannelse relativt til grundforløbet som følge af eksperimentet. Men fordi puljen af ledige i disse uddannelseskategorier er relativt lille og fraflytningssandsynligheden er relativt høj, så dominerer fraflytningen effekten af en lavere ledighed. Det resulterer i, at der er færre i kommunen

²⁴ Se Hansen og Markeprand (2015) figur 3.34 s. 58

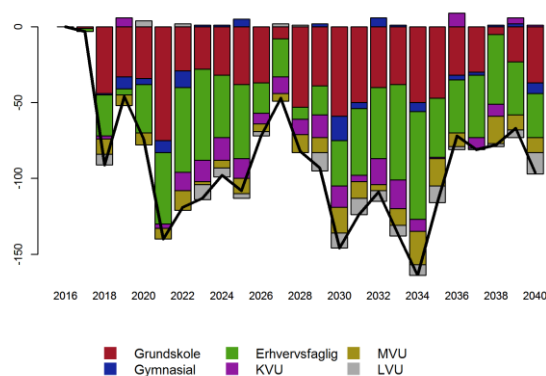
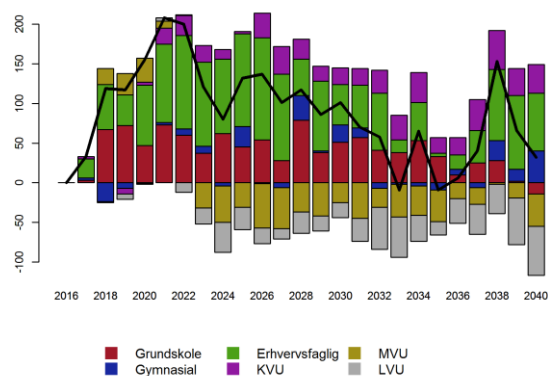
med en mellemlang eller lang videregående uddannelse på lang sigt i eksperimentet. Det er dog snarere et udtryk for modellens usikkerhed end de ændrede sandsynligheder i eksperimentet.

I Figur 6.12b fremgår det, at den absolutte reduktion i antal ledige i forhold til grundforløbet primært ventes at være personer med en erhvervsfaglig uddannelse efterfulgt af personer, der højst har opnået en grundskoleuddannelse og personer med en kort videregående uddannelse. Dette billede hænger godt sammen med, at det netop er på disse kategorier, at beskæftigelsen ventes at stige, men reduktionen i antallet af ledige er generelt mindre end stigningen i beskæftigelsen. Den forøgede beskæftigelse kan derfor ikke alene tilskrives, at flere ledige får arbejde, men må også tilskrives, at kommunens befolkningstal i eksperimentet varierer omkring befolkningstallet i grundforløbet, hvilket er udtryk for modellens usikkerhed snarere end de ændrede sandsynligheder i eksperimentet.

Figur 6.12. Ændring i antal beskæftigede og ledige fordelt på uddannelse, 16-67 år

a) Ændring i antal beskæftigede fordelt på højst gennemførte uddannelse, antal personer

b) Ændring i antal ledige fordelt på højst gennemførte uddannelse, antal personer

Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

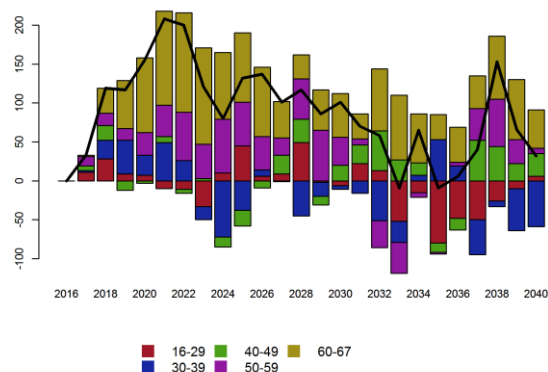
Figur 6.13a og Figur 6.13b viser henholdsvis ændringen i antal beskæftigede og ledige i forhold til grundforløbet fordelt på alder. I Figur 2.13a fremgår det, at beskæftigelsen primært ventes at stige for de 50-59 årige og 60-67 årige relativt til grundforløbet. Med undtagelse af de 60-67 årige ventes beskæftigelsen generelt at variere omkring niveauet i grundforløbet, hvilket dels er et udtryk for, at en del af de personer under 60 år, som kommer i beskæftigelse, fraflytter kommunen, og dels et udtryk for modellens usikkerhed.

I Figur 2.13b fremgår det, at antallet af ledige primært ventes at falde for de 40-49-årige, 50-59-årige og 60-67-årige relativt til grundforløbet. Antallet af ledige i alderen 30-39 år og 16-29 år ventes også at falde, men i mindre grad end de ældre aldersgrupper. Selv om ledigheden blandt de 16-29-årige er relativ høj, jf. Figur 4.4, er en stor del af denne aldersgruppe udenfor arbejdsstyrken, fordi de eksempelvis studerer. Antallet af ledige i denne aldersgruppe er derfor relativt lavt, hvilket betyder, at det kun er et mindre antal af de unge, eksperimentet berører. Ledigheden blandt de 50-59-årige er generelt højere end blandt de 30-49-årige. Dette vil også i tiltagende grad gøre sig gældende for de 60-67 årige i takt med, at det bliver sværere at trække sig tilbage fra arbejdsmarkedet, jf. kapitel 4. Samtidig ventes antallet af 50-59-årige og 60-67-årige at blive større end henholdsvis antallet af 30-39-årige og 40-49-årige i fremskrivningen, jf. Figur 2.2. Derfor vil den demografiske udvikling resultere i et større antal ledige i aldersgruppen 50-59 år og 60-67 år sammenholdt med de 30-39-

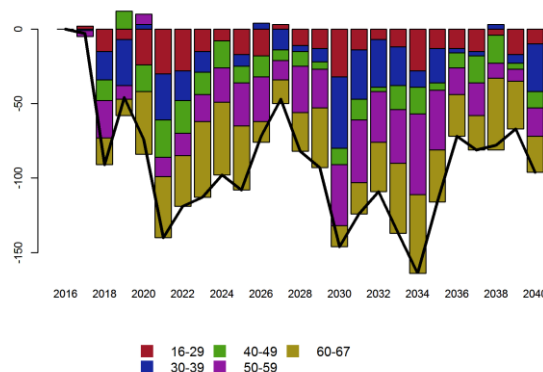
årige og 40-49-årige. Når sandsynligheden for at overgå fra ledighed til beskæftigelse på tværs af karakteristika skaleres op, er det derfor naturligt, at et stort antal må være ældre personer, når antallet af ældre ledige personer er større end i de yngre kategorier. Det bemærkes endvidere, at reduktionen i antal ledige fordelt på alder passer godt med de aldersgrupper, hvor beskæftigelsen ventes at stige.

Figur 6.13. Ændring i antal beskæftigede og ledige fordelt på aldersgrupper, 16-67 år

a) Ændring i antal beskæftigede fordelt på alder

b) Ændring i antal ledige fordelt på alder

Anm.: Alle aldersgrupper. Kategorien grundskole omfatter også her personer med ukendt uddannelsesniveau. Dvs. indvandrere og børn, der er i gang med en grundskoleuddannelse.

Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

Eksperimentets andenordenseffekter på eksempelvis kommunens aldersstruktur, familiestruktur og præferencestrukturen for boligvalg er meget beskedne. Ændringer vil derfor i vidt omfang være et udtryk for modellens usikkerhed fremfor en følge af eksperimentet og er derfor ikke omtalt.

6.3 Øget tilflytning af familier med løs tilknytning til arbejdsmarkedet

I dette eksperiment øges tilflytningen til Langeland Kommune af familier uden eller med kun delvis tilknytning til arbejdsmarkedet på en sådan måde, at det samlede årlige flytteomfang af de pågældende stiger med omkring 30 pct. relativt til grundforløbet. En person er som udgangspunkt uden for arbejdsmarkedet, såfremt personen ikke er beskæftiget eller ledig. I dette eksperiment benyttes dog en mere snæver definition, idet man karakteriseres som værende uden tilknytning til arbejdsmarkedet, hvis man modtager førtidspension, kontanthjælp eller ingen ydelse overhovedet. Således betragtes altså personer for hvilke, der typisk er en relativ lav tilbøjelighed for (gen)indtræden på arbejdsmarkedet. Ændringen indføres gradvist frem mod år 2020, hvorefter det nye adfærdsmønster fastholdes i den resterende del af fremskrivningen. Konkret udføres eksperimentet ved at opjustere sandsynligheden for at flytte til Langeland Kommune for familier, der har valgt at fraflytte sin forhenværende kommune, og hvor mindst et voksent medlem står uden for arbejdsmarkedet. Samtidig skaleres sandsynligheden forholdsmæssigt ned for, at de pågældende familier flytter til en af de øvrige kommuner. Således påvirkes adfærden for parfamilier, både når begge parter står uden for arbejdsmarkedet og når det blot gælder den ene part. At kravet ikke pålægges begge voksne udspringer af et ønske om rimelig robusthed af resultatet. Flyttetilbøjeligheden for par, hvor begge voksne står uden for arbejdsmarkedet ifølge den her

anvendte definition, er relativt lav, hvorfor risikogruppens ringe størrelse ville give anledning til øget usikkerhed.

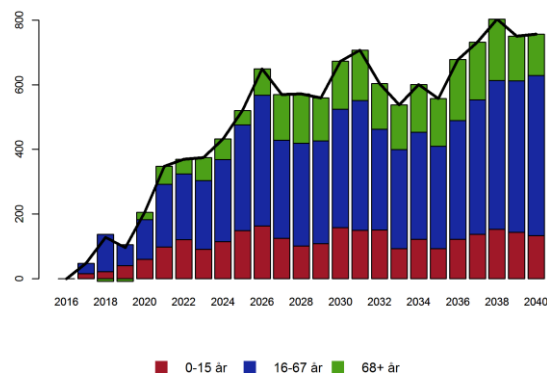
Tilflytningen til Langeland Kommune øges forholdsmæssigt på tværs af underliggende karakteristika som køn, alder, familietype, fraflytningskommune og karakteristika for fraflytningsboligen. Således svarer karakteristika for de nye tilflyttere til dem, der kendetegnede tilflytningen for personer, der i grundforløbet er medlem af en familie med ingen eller delvis tilknytning til arbejdsmarkedet.

Baseret på udviklingen fra 2016 og frem flytter der årligt i gennemsnit ca. 560 personer til Langeland Kommune i grundforløbet, hvoraf lidt over 20 pct. eller næsten 120 personer er uden ydelse, førtidspensionister eller kontanthjælpsmodtagere uden for arbejdsmarkedet. I alternativforløbet er det gennemsnitlige årlige tilflytningsomfang af personer uden tilknytning til arbejdsmarkedet øget med små 40 personer. Dette giver anledning til en gennemsnitlig årlig stigning i den samlede tilflytning af lidt større omfang, hvor den yderligere stigning skal henføres til, at en del af tilflytterne blot er samboende med personer, der står uden for arbejdsmarkedet, men ikke selv gør det. Hertil kommer evt. medflyttende børn.

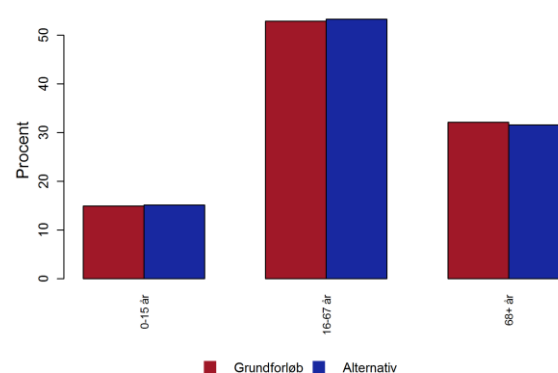
I år 2040 har den vedvarende ændring i flytteomfanget givet anledning til en opjustering af den samlede befolkning bosiddende i Langeland Kommune på omkring 700 personer relativt til grundforløbet, jf. Figur 6.14a. Fordelt på alder er der fortrinsvist tale om en stigning i antallet af personer i alderen 16-67 år, hvor befolkningen er øget med ca. 400 personer relativt til grundforløbet. Antallet af personer under 16 år øges frem mod fremskrivningens sidste år med omkring 200 personer, mens ændringen i befolkningen i de ældste aldersgrupper på sigt blot øges med ca. 100 personer. Alderssammensætningen afspejler dels alderssammensætningen i de kommuner, hvorfra tilflytterne typisk kommer, men udtrykker også, at den ældste aldersgruppe har en relativt mindre mobilitet såvel generelt som på tværs af kommunegrænser²⁵. På lang sigt vil den øgede tilflytning af familier helt uden eller med delvis tilknytning til arbejdsmarkedet ikke betyde, at alderssammensætningen i kommunen forskydes væsentligt, jf. Figur 6.14b.

Figur 6.14. Ændring i befolkningens aldersstruktur

a) Ændring i befolkningen fordelt på alder, antal personer

b) Befolkningens overordnede aldersfordeling, gns. år 2036-2040, grund- og alternativ forløb

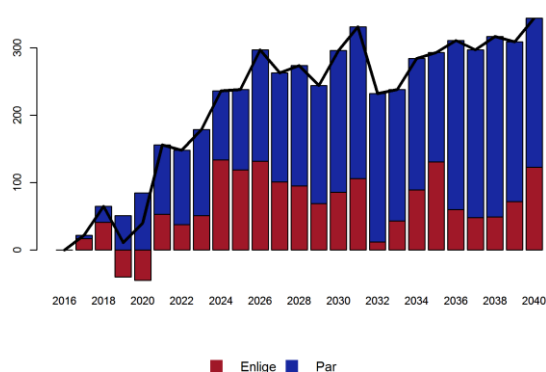
Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

²⁵ Se evt. Hansen og Markeprand (2015) s. 58.

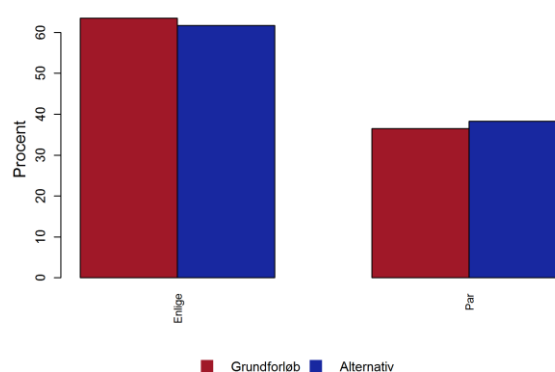
Den større tilflytning giver ikke blot anledning til en stigning i befolkningen, men også i det samlede antal familier, der på lang sigt er bosiddende i Langeland Kommune. Frem mod 2040 er det samlede antal familier øget med godt 300 relativt til grundforløbet, hvor omkring 80 pct. på lang sigt udgøres af parfamilier, jf. Figur 6.15a. Parfamilier, hvor kun en af de voksne er en del af arbejdsstyrken, har større flyttetilbøjelighed end både enlige familier uden tilknytning arbejdsmarkedet, men også parfamilier, hvor begge voksne står udenfor arbejdsmarkedet²⁶. Samlet giver det anledning til, at parfamilier dominerer mertilflytningen relativt til grundforløbet. Som resultat ændres familiestrukturen på lang sigt til fordel for en større andel af parfamilier, jf. Figur 6.15b.

Figur 6.15. Ændring i befolkningens familiestruktur

a) Ændring i antal familier

b) Familiestrukturen, gns. år 2036-2040, grund- og alternativ forløb

Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

Målt på et gennemsnit over perioden 2036 til 2040, vil den samlede befolkningstilvækst i eksperimentet relativt til grundforløbet til udgøres af:

- 46 pct., som højst har opnået en grundskoleuddannelse
- 5 pct., som højst har opnået en gymnasial uddannelse
- 31 pct., som højst har opnået en erhvervsuddannelse og
- 18 pct., som har opnået en videregående uddannelse, jf. Figur 6.16a.

Overordnet svarer fordelingen af tilflytterne på uddannelse til andelen for befolkningen i grundforløbet, når personer med en gymnasial uddannelse eller en erhvervsuddannelse betragtes. Derimod er andelen af tilflyttere med en grundskoleuddannelse eller en kort videregående uddannelse højere sammenholdt med befolkningen i grundforløbet, men lavere når andelen af personer med en mellemlang eller lang videregående uddannelse betragtes, jf. Figur 6.16b. En markant del af de personer, som højst har opnået en grundskoleuddannelse, vil dog være børn, som er flyttet med deres forældre. Til sammenligning vil befolkningstilvæksten i aldersgruppen 16-67 år udgøres af:

- 37 pct., som højst har opnået en grundskoleuddannelse
- 7 pct., som højst har opnået en gymnasial uddannelse

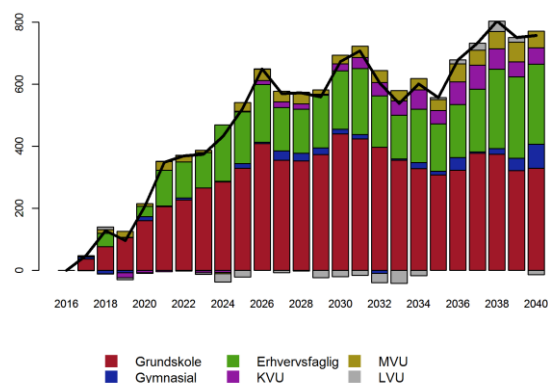
²⁶ Se evt. Hansen og Markeprand (2015) s. 58, figur 3.33 og figur 3.34.

- 40 pct., som højest har opnået en erhvervsuddannelse
- 18 pct., som har opnået en videregående uddannelse

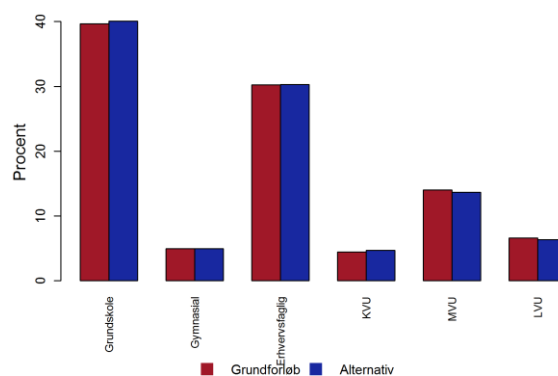
I forhold til befolkningens forventede fordeling på højest fuldførte uddannelse, vil eksperimentet for de 16-67-åriges vedkommende resultere i en større andel af personer med en grundskoleuddannelse eller en erhvervsfaglig uddannelse på bekostning af andelen af personer med en videregående uddannelse.

Figur 6.16. Ændring i befolkningens uddannelsesniveau

a) Ændring i uddannelseskategorier, antal personer

b) Fordeling på højest fuldførte uddannelse, gns. år 2036-2040, grund- og alternativforløb

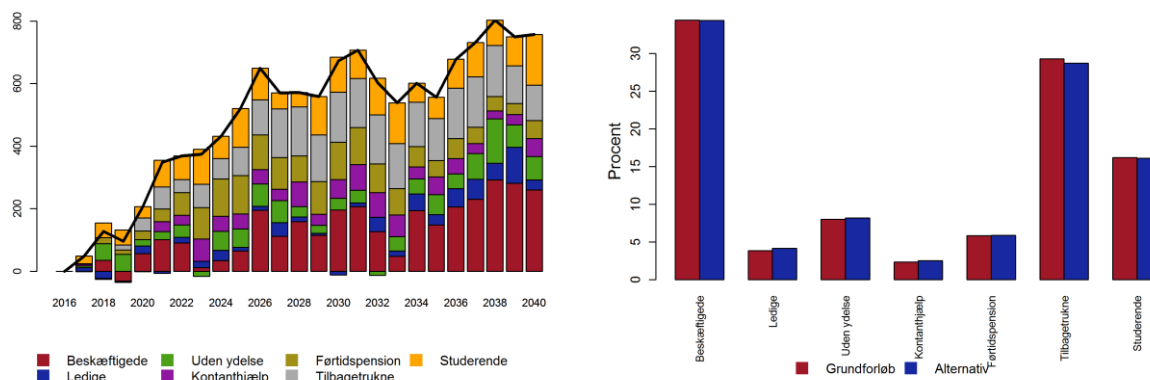
Anm.: Alle aldersgrupper. Kategorien grundskole omfatter også her personer med ukendt uddannelsesniveau. Dvs. indvandrere og børn, der er i gang med en grundskoleuddannelse.

Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

Betragtes befolkningens arbejdsmarkedsdeltagelse, vil den samlede ændring gennem fremskrivningen primært være præget af en stigning i antallet af beskæftigede efterfulgt af studerende og tilbagetrukne, jf. Figur 6.17a. Selvom andelen af personer uden ydelse, ikke-ledige kontanthjælpsmodtagere og førtidspensionister udgør en mindre andel af mertilflytningen i eksperimentet, er andelen større sammenholdt med hvad, der er tilfældet for befolkningen i grundforløbet. Således er andelen af mertilflytterne i eksperimentet klassificeret som personer uden ydelse, ikke-ledige kontanthjælpsmodtagere og førtidspensionister henholdsvis 11 pct., 5 pct. og 7 pct., mens samme tal er 8 pct., 2 pct. og 6 pct. for befolkningen i grundforløbet. Eksperimentet giver dog ikke anledning til en nævneværdig ændring i den overordnede fordeling af personer på arbejdsmarkedskategorier, ligesom beskæftigelsesfrekvensen og erhvervsfrekvensen er omtrent uændret.

Figur 6.17. Ændring i befolkningens arbejdsmarkedstilknytning

a) Ændring i arbejdsmarkedskategorier, antal personer b) Tilknytning til arbejdsmarkedet, gns. år 2036-2040, grund- og alternativforløb

Anm.: Alle aldersgrupper.

Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

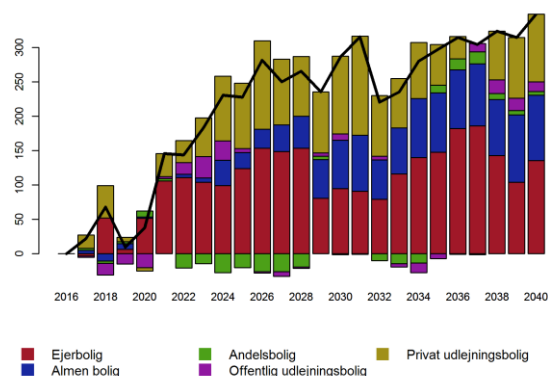
På langt sigt er der efterspørgsel efter omkring 300 flere boliger i alternativforløbet relativt til grundforløbet. I overvejende grad er den øgede efterspørgsel rettet mod ejerboliger, private udlejningsboliger og almene boliger, hvilket også er de tre mest udbredte boligtyper i Langeland Kommune, jf. Figur 5.1. Således efterspørges der på langt sigt omkring 150 flere ejerboliger, ca. 50 flere private udlejningsboliger og 90 flere almene boliger relativt til grundforløbet, jf. Figur 6.18a.

Valget af boligtype understøttes desuden af tilflytningens familiemønstre, uddannelsesniveau og til dels arbejdsmarkedstilknytning. I de aldersgrupper, hvor tilbøjeligheden til at flytte til en ny kommune er størst, vil både private udlejningsboliger og almene boliger være blandt de foretrukne boligtyper for såvel enlige som par. Par udviser generelt en større tilbøjelighed til at flytte i ejerbolig relativt til enlige, der omvendt foretrækker almene boliger i større udstrækning end tilfældet er for parfamilier. På landsplan vil begge familietyper på tværs af alle øvrige karakteristika udvise en stor og relativt ensartet tilbøjelighed til at flytte til en privat udlejningsbolig. For familier med en grundskoleuddannelse er boligsøgningen næsten ligeligt fordelt mellem ejerboliger, almene boliger og private udlejningsboliger. Privat udlejning er genstand for en relativt ensartet søgning på tværs af uddannelsesniveauer, men den øgede antal erhvervsfaglige og familier med en videregående uddannelse styrker den øgede søgning på ejerboliger.

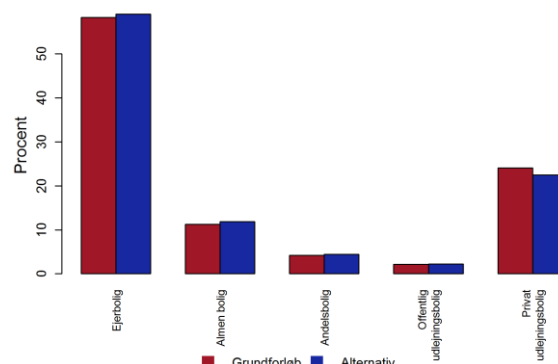
Efterspørgslen efter private udlejningsboliger er relativ høj og ensartet uagtet tilhørsforholdet til arbejdsmarkedet. For familier, hvor alle voksne medlemmer står uden for arbejdsmarkedet, vil efterspørgslen efter private udlejningsboliger dog domineres af efterspørgslen efter almene boliger. Er blot den ene part i en parfamilie uden for arbejdsmarkedet, vil ejerboliger være det foretrukne valg efterfulgt af private udlejningsboliger og almene boliger. Ændringen i søgningen fordelt på boligtype har på lang sigt ingen væsentlig indflydelse på den overordnede præferencestruktur, jf. Figur 6.18b.

Figur 6.18. Ændring i antallet af boliger fordelt på boligtype.

a) Ændring i boligtyper, antal boliger

b) Boliger fordelt på type, gns. år 2036-2040, grund- og alternativforløb

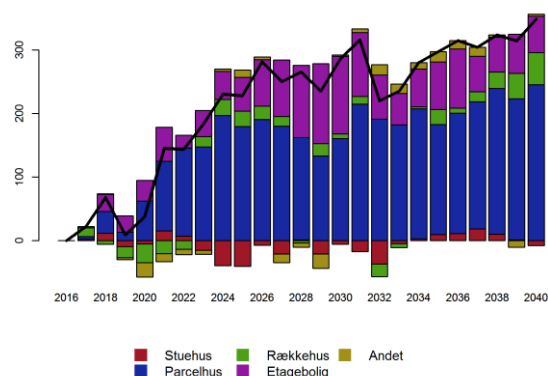

Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

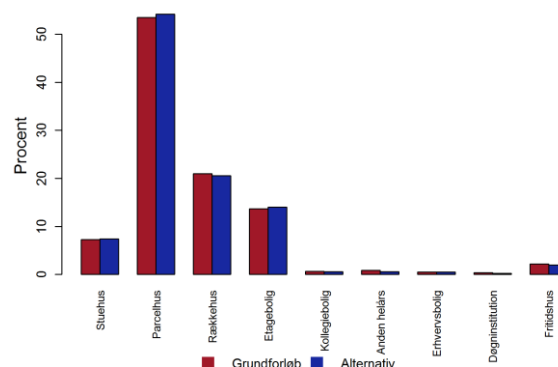
Den langsigtede stigning i boligefterspørgslen på omkring 300 boliger ift. grundforløbet, vil rette sig primært mod parcelhuse og etageboliger. I alternativforløbet efterspørges på lang sigt næsten 220 flere parcelhuse og ca. 60 flere etageboliger end det er tilfældet i grundforløbet, jf. Figur 6.19a. Ændringen i parcelhuse motiveres hovedsageligt af den ændrede søgning mod ejerboliger, mens ændringen i søgningen mod etageboliger kan henføres til en kombination af den øgede efterspørgsel efter almene boliger og private udlejningsboliger. Det højere tilflytningsomfang af familier uden eller med delvis tilknytning til arbejdsmarkedet vil ikke give anledning til markante forskydninger i præferencestrukturen vedrørende boligarter, jf. Figur 6.19b.

Figur 6.19. Ændring i antallet af boliger fordelt på boligart.

a) Ændring i boligarter, antal boliger

b) Boliger fordelt på art, gns. år 2036-2040, grund- og alternativ forløb

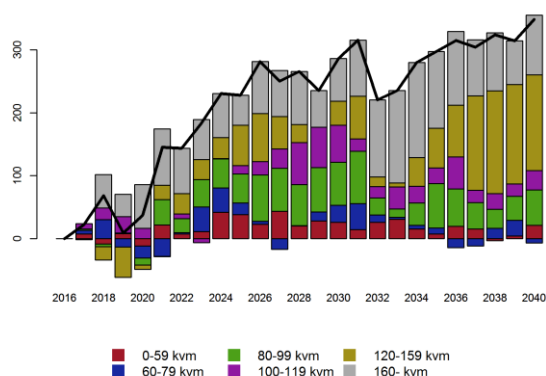
Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

Overordnet vil den øgede efterspørgsel efter boliger på lang sigt rette sig mod boliger over 120 m², jf. Figur 6.20a. Det typiske parcel- og stuehus er af størrelsen 100-200 m², hvilket forklarer stigningen

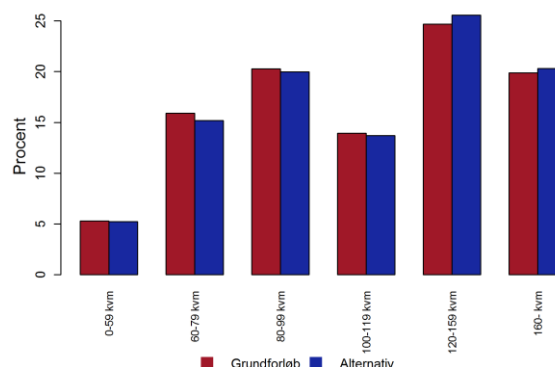
i søgningen mod de større boliger²⁷. Herudover er arealet for et typisk rækkehus eller etagebolig på såvel landsplan som kommunalt plan 60-99 m², hvilket således motiverer udviklingen i efterspørgslen efter boliger med dette areal. Stigningen i de mindre boligstørrelser er relativt begrænset og kan derfor være vanskelig at adskille fra modellens usikkerhed. Dog er efterspørgslen efter boliger under 60 m² typisk konsistent med søgning mod en kollegiebolig, der er klassificeret under kategorien "Andet" i Figur 6.19a. Den øgede boligsøgning foranlediger en forskydning i præferencerne mod større boliger, jf. Figur 6.20b.

Figur 6.20. Ændring i antallet af boliger fordelt på boligstørrelse.

a) Ændring i boligstørrelser, antal boliger

b) Boliger fordelt på størrelse, gns. år 2036-2040, grund- og alternativforløb

Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

Den øgede søgning mod parcelhuse giver anledning til øget efterspørgsel efter boliger beliggende i byområder med færre end 10.000 indbyggere, hvor tilflytning til denne boligart er mest udbredt, jf. Figur 6.21a. Ændringen i den geografiske søgning er ligeledes forenelig med den større efterspørgsel efter rækkehuse og etageboliger, der hovedsageligt er beliggende i et byområde med færre end 10.000 indbyggere, men flere end 1.000 indbyggere²⁸. Der observeres her ingen nævneværdig forskydning i den indbyrdes fordeling af boligmassen på bystørrelse, Figur 6.21b.

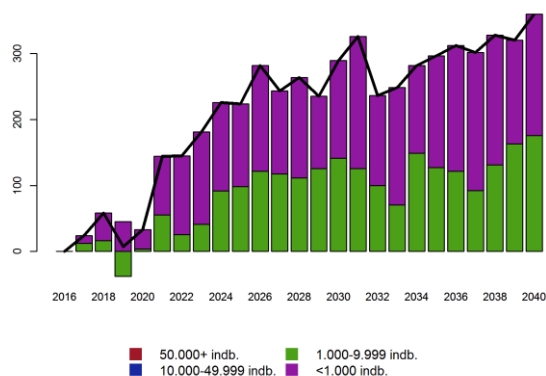
Ændringerne i samtlige boligkarakteristika relativt til grundforløbet er for udvalgte år sammenfattet i Tabel 9.9 i appendiks.

²⁷ Se evt. Hansen og Markeprand (2015), s. 70, figur 3.45.

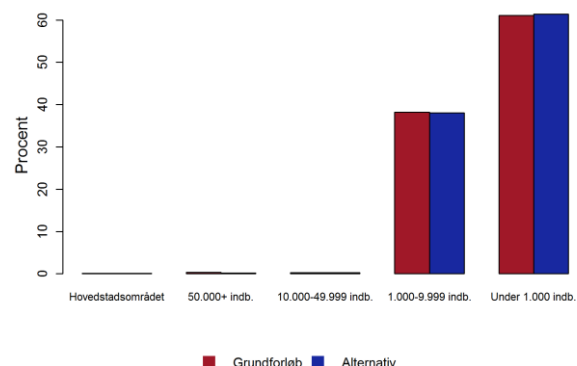
²⁸ Se evt. Hansen og Markeprand (2015), s. 73, figur 3.49.

Figur 6.21. Ændring i antallet af boliger fordelt på bystørrelse

a) Ændring i bystørrelse, antal boliger

b) Boliger fordelt på bystørrelse, gns. år 2036-2040, grund- og alternativ forløb

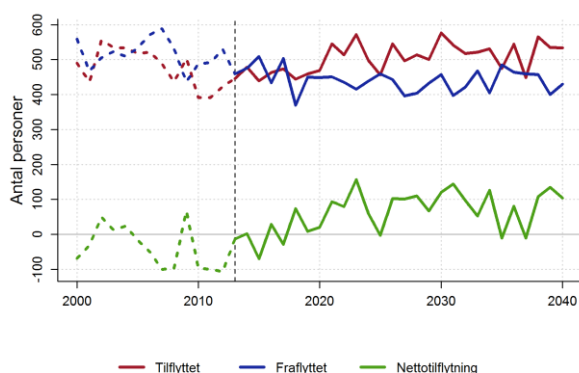
Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

6.4 Reduceret fraflytning

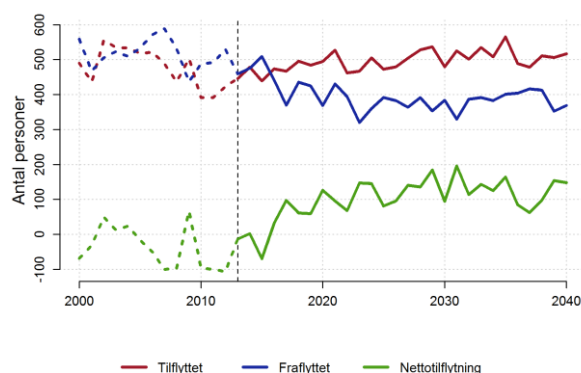
I dette eksperiment reduceres sandsynligheden for at fraflytte Langeland Kommune. Fraflytningssandsynligheden skaleres forholdsmæssigt på tværs af alle karakteristika. Ændringen i fraflytningssandsynligheden indtræder gradvist i perioden fra 2016 til 2020, hvor ændringen er fuldt indfaset. Til- og fraflytningen samt nettotilflytningen i grundforløbet og eksperimentet er afbilledet i Figur 6.22a og Figur 6.22b, hvor det fremgår, at fraflytningen år for år er mindre i eksperimentet, hvilket resulterer i en større nettotilflytning. Fraflytningen reduceres med ca. 13 pct. målt over perioden 2020 til 2040 i forhold til grundforløbet. Ændringen i tilflytningen i eksperimentet i forhold til grundforløbet skyldes modellens usikkerhed.

Figur 6.22. Til- og fraflytning samt nettotilflytning i grundforløb og eksperiment

a) Grundforløb

b) Eksperiment

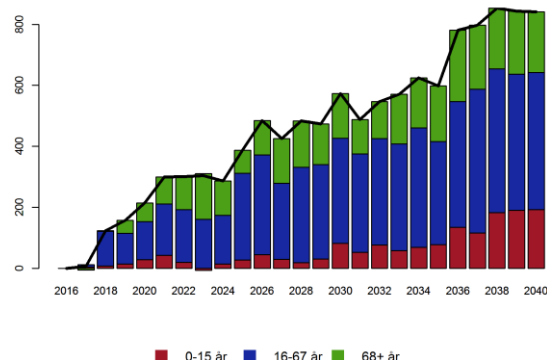
Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

Reduktionen i fraflytningstilbøjeligheden resulterer i, at befolkningen ventes at falde til ca. 12.600 personer i Langeland Kommune i 2040 fremfor 11.800 personer som angivet i grundforløbet – altså en forskel på ca. 800 personer.

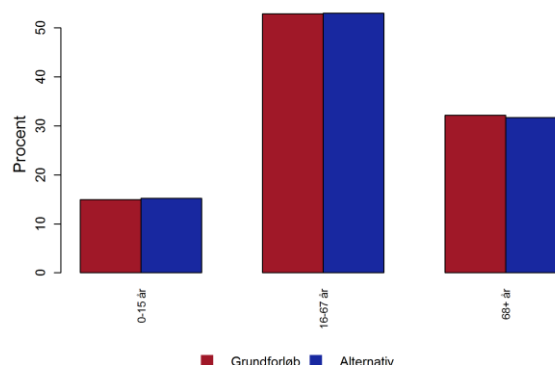
Det fremgår af Figur 6.23a, at en reduktion i fraflytningssandsynligheden på tværs af karakteristika vil betyde, at kommunen vil holde på markant flere borgere i den arbejdsdygtige alder fra 16-67 år. Således ventes 55 pct. af befolkningstilvæksten relativt til grundforløbet at være personer i alderen 16-67 år, mens det samme tal er ca. 20 pct. for personer under 16 år og 25 pct. for personer over 67 år, når der måles på et gennemsnit over perioden fra 2036-2040. Generelt aftager sandsynligheden for at flytte med alderen²⁹. En reduktion i fraflytningssandsynligheden på tværs af karakteristika, vil derfor særligt ændre adfærden hos de personer, hvor sandsynligheden for at fraflytte er relativt høj, hvilket den typisk er for yngre personer. I dette eksperiment vælger en relativ stor andel af ældre over 67 år ikke at fraflytte alligevel, hvilket kan skyldes, at ældre fra Langeland Kommune har lidt større tilbøjelighed for at fraflytte kommunen relativt til, hvad der gælder i andre kommuner. Dertil udgør ældre over 67 år også en relativt stor andel af befolkningen i Langeland Kommune. Reduktionen i fraflytningssandsynligheden ændrer kun befolkningens overordnede aldersfordeling beskedent, jf. Figur 6.23b.

Figur 6.23. Ændring i befolkningens aldersstruktur

a) Ændring i befolkningen fordelt på alder, antal personer

b) Befolkningens overordnede aldersfordeling, gennemsnit over 2036-2040, grund- og alternativ forløb

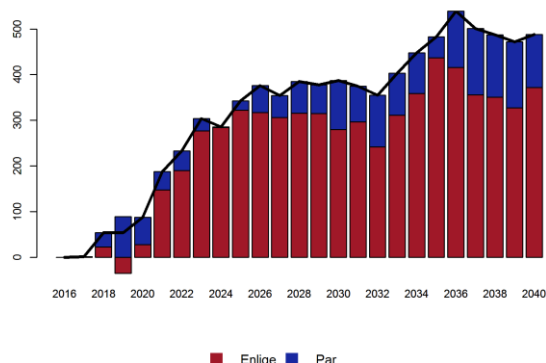
Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

På lang sigt ventes der at være godt 500 flere familier i eksperimentet relativt til grundforløbet, jf. Figur 6.24a. Tilvæksten ventes primært at være karakteriseret ved flere enlige. Flyttetilbøjeligheden er større for enlige end for par. Som resultatet vil en reduktion i fraflytningssandsynligheden betyde, at en større andel af enlige i forhold til par bliver boende i Langeland kommune. Mens 73 pct. af tilvæksten ventes at være enlige familier, ventes 27 pct. at være par relativt til grundforløbet målt over et gennemsnit i perioden 2036-2040. På sigt ændres familiestrukturen, så andelen af enlige stiger marginalt på bekostning af andelen af parfamilier, jf. Figur 6.24b.

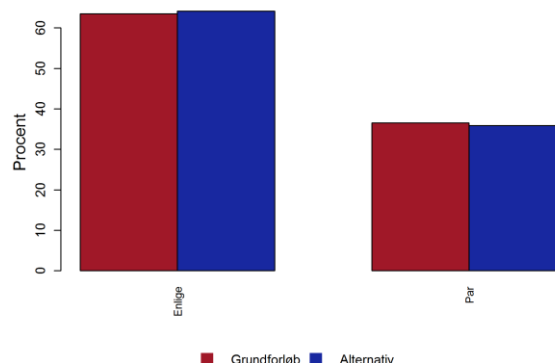
²⁹ Se evt. Hansen og Markeprand (2015) s. 56, figur 3.31

Figur 6.24. Ændring i befolkningens familiestruktur

a) Ændring i antal familier

b) Familiestrukturen, gennemsnit over 2036-2040, grund- og alternativ forløb

Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

Målt på et gennemsnit over perioden 2036 til 2040, vil den samlede befolkningstilvækst i eksperimentet relativt til grundforløbet til udgøres af:

- 39 pct., som højst har opnået en grundskoleuddannelse
- 9 pct., som højst har opnået en gymnasial uddannelse
- 36 pct., som højst har opnået en erhvervsuddannelse og

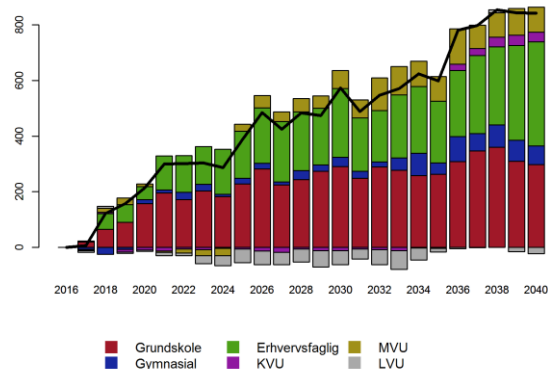
16 pct., som har opnået en videregående uddannelse, jf. Figur 6.25a. Fordelt på alle aldre ventes marginalt flere, som højst har fuldført en gymnasial uddannelse eller en erhvervsfaglig uddannelse, hvilket primært er på bekostning af personer med en grundskoleuddannelse, jf. Figur 6.25b. En stor del af de personer, som højst har opnået en grundskoleuddannelse, vil dog være børn, som er flyttet med deres forældre. Til sammenligning vil befolkningstilvæksten i aldersgruppen 16-67 år udgøres af:

- 14 pct., som højst har opnået en grundskoleuddannelse
- 18 pct., som højst har opnået en gymnasial uddannelse
- 52 pct., som højst har opnået en erhvervsuddannelse
- 16 pct., som har opnået en videregående uddannelse

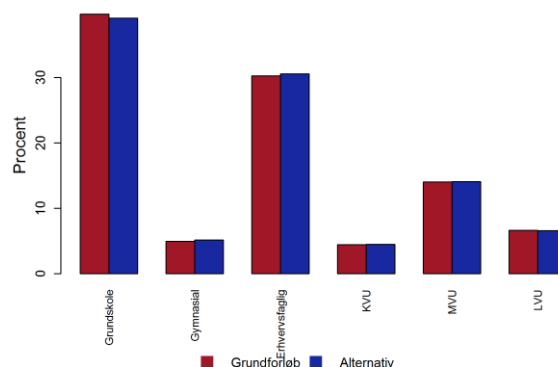
I forhold til befolkningens forventede fordeling på højst fuldførte uddannelse, vil eksperimentet for de 16-67-åriges vedkommende resultere i en større andel af personer med en gymnasial uddannelse eller en erhvervsfaglig uddannelse på bekostning af andelen af personer i de øvrige uddannelseskategorier.

Figur 6.25. Ændring i befolkningens uddannelsesniveau

a) Ændring i uddannelseskategorier, antal personer

b) Fordeling på højst fuldførte uddannelse, gennemsnit over 2036-2040, grund- og alternativ forløb

Anm.: Alle aldersgrupper. Kategorien grundskole omfatter også her personer med ukendt uddannelsesniveau. Dvs. indvandrere og børn, der er i gang med en grundskoleuddannelse.

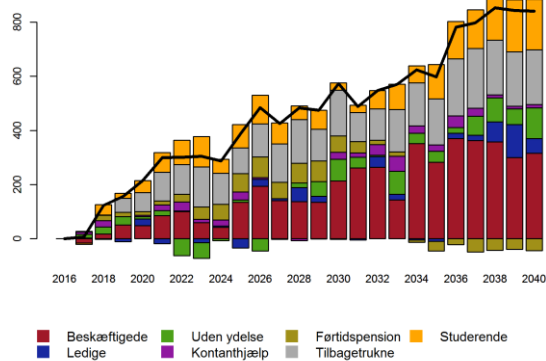
Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

Betragtes befolkningens arbejdsmarkedsdeltagelse, vil den samlede ændring gennem fremskrivningen primært være præget af en stigning i antallet af beskæftigede, studerende og tilbagetrukne, jf. Figur 6.26a. Ud af den samlede tilvækst relativt til grundforløbet ventes personer i beskæftigelse årligt at udgøre 41 pct., mens studerende ventes at udgøre 20 pct. og tilbagetrukne ventes at udgøre 25 pct., jf. Figur 6.26a, målt på et gennemsnit over perioden 2036 til 2040. Fordelt på alle aldre stiger beskæftigelsesfrekvensen marginalt fra 34,5 pct. til 35 pct.

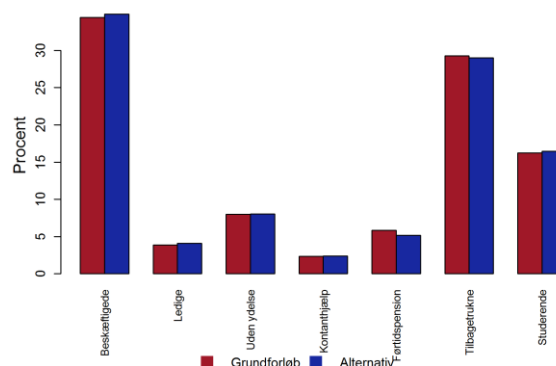
Efterhånden som familierne, der har valgt ikke at flytte som følge af eksperimentet, får børn og i takt med børnene indtræder i uddannelsessystemet, sker en gradvis stigning i antallet af studerende og personer uden ydelse relativt til grundforløbet. Den langsigtede fordeling af befolkningens arbejdsmarkedstilknytning ændres en smule ved, at der er relativt færre tilbagetrukne og førtidspensionister, men til gengæld en større andel af beskæftigede, ledige og studerende, jf. Figur 6.26b. Den øgede befolkningstilvækst relativt til grundforløbet giver ikke anledning til en erhvervsfrekvens for de 16-67-årige, der afviger væsentligt fra grundforløbet.

Figur 6.26. Ændring i befolkningens arbejdsmarkedstilknytning

a) Ændring i arbejdsmarkedskategorier, antal personer

b) Tilknytning til arbejdsmarkedet, gennemsnit over 2036-2040, grund- og alternativ forløb

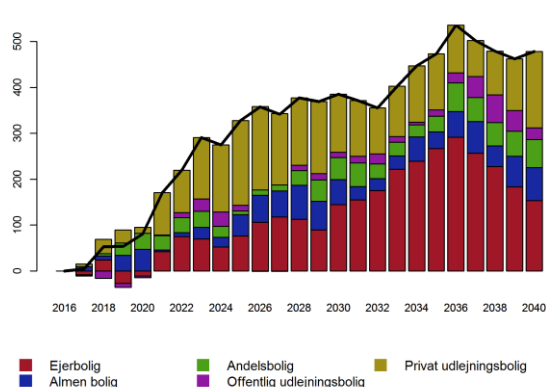
Anm.: Alle aldersgrupper.

Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

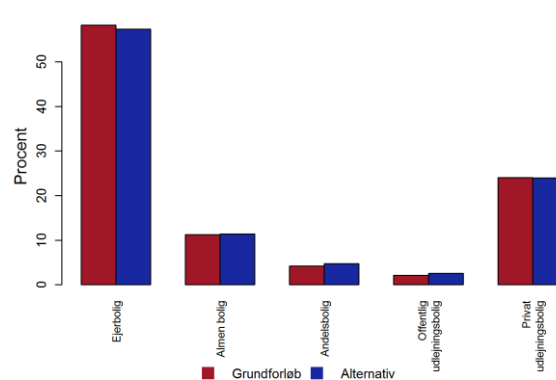
Antallet af boliger ventes i 2040 at stige med knap 500 relativt til grundforløbet, jf. Figur 6.27a. Denne tilvækst ventes primært at udgøres af ejerboliger og private udlejningsboliger. Ejerboliger ventes at udgøre 45 pct. af tilvæksten, private udlejningsboliger ventes at udgøre 23 pct. af tilvæksten, almene boliger ventes at udgøre 13 pct. af tilvæksten, mens andelsboliger og offentlige udlejningsboliger ventes at udgøre henholdsvis 11 pct. og 8 pct. af tilvæksten. Den overordnede præferencestruktur ændres til fordel for andelsboliger og offentlige udlejningsboliger på bekostning af ejerboliger, jf. Figur 6.27b. Det er bl.a. et resultat af, at både flere studerende og tilbagetrukne bliver boende i kommunen.

Figur 6.27. Ændring i antallet af boliger fordelt på boligtype.

a) Ændring i boligtyper, antal boliger

b) Boliger fordelt på type, gennemsnit over 2036-2040, grund- og alternativ forløb

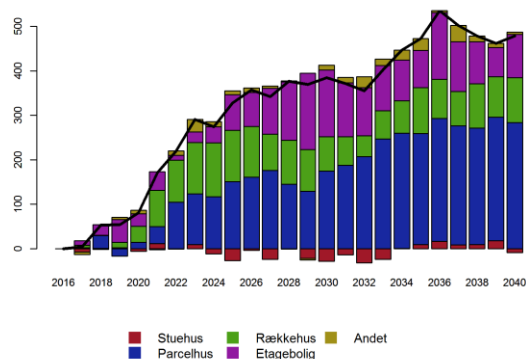
Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

Den langsigtede stigning i boligefterspørgslen i forhold til grundforløbet, vil primært rette sig mod parcelhuse efterfulgt af rækkehuse og etageboliger, jf. Figur 6.28a. Den stigende efterspørgsel efter

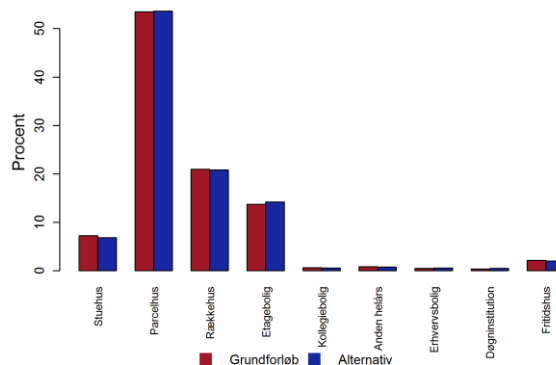
parcelhuse er primært afledt af efterspørgslen på ejerboliger, mens efterspørgslen efter rækkehuse og etageboliger primært er afledt af søgningen mod de resterende boligtyper. Parcelhuse beregnes til i gennemsnit at udgøre 56 pct. af tilvæksten årligt, mens dette tal er 21 pct. for etageboliger, 19 pct. for rækkehuse og 4 pct. for andre boligarter målt på et gennemsnit over perioden fra 2036 til 2040. Samlet giver ændringen anledning til en beskeden ændring i præferencestrukturen, hvor etageboliger foretrækkes marginalt mere på bekostning af stuehuse, jf. Figur 6.28b.

Figur 6.28. Ændring i antallet af boliger fordelt på boligart.

a) Ændring i boligarter, antal boliger

b) Boliger fordelt på art, gennemsnit over 2036-2040, grund- og alternativ forløb

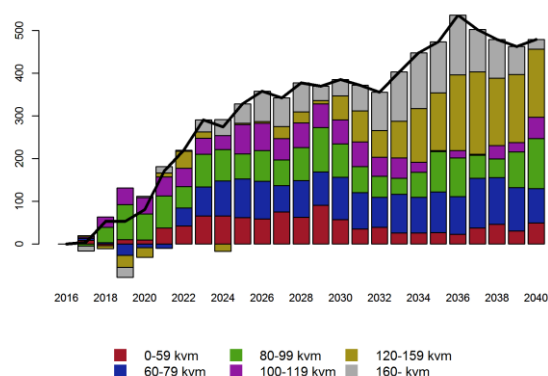

Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

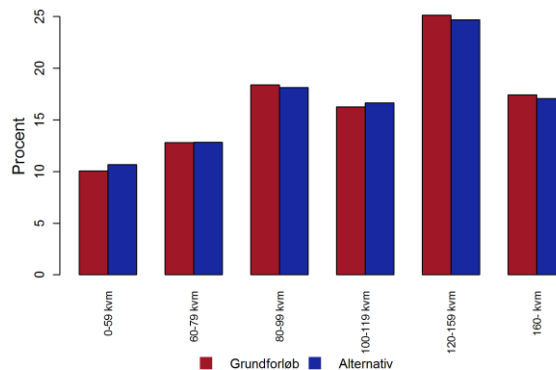
Den øgede boligefterspørgsel retter sig primært mod boliger i størrelsen 80-99 m² og 120-159 m², jf. Figur 6.29a. Søgningen mod disse to størrelseskategorier er dog relativt mindre sammenholdt med mønsteret i grundforløbet. Derfor ændres boligstørrelsespræference mod, at boliger i størrelsen 0-59 m² og 100-119 m² bliver relativt større på bekostning af de resterende boligstørrelser, jf. Figur 6.29b. Fastholdelsen af særligt studerende og tilbagetrukne bidrager til, at forskyde præferencerne mod mindre boligstørrelser.

Figur 6.29. Ændring i antallet af boliger fordelt på boligstørrelse.

a) Ændring i boligstørrelser, antal boliger

b) Boliger fordelt på størrelse, gennemsnit over 2036-2040, grund- og alternativ forløb

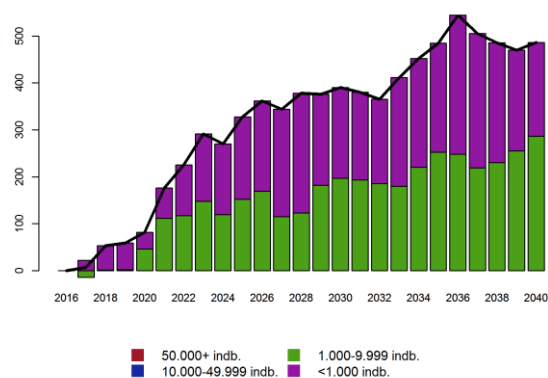
Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

Den øgede tilflytning rettet mod etageboliger samt parcel- og rækkehuse i Langeland Kommune giver overordnet anledning til øget efterspørgsel efter boliger beliggende i byområder med 1.000-9.999 indbygger, men også i nogen grad en øget efterspørgsel på boliger beliggende i byer med under 1.000 indbyggere, jf. Figur 6.30a. Søgningen mod etageboliger vil primært øge efterspørgslen efter boliger i byområder med 1.000-9.999 indbyggere. Fordelt på bystørrelse giver ændringen anledning til en mindre forskydning mod de større byområder i kommunen, jf. Figur 6.30b.

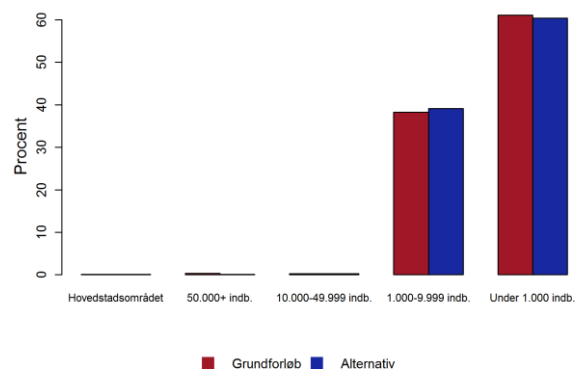
Ændringerne i samtlige boligkarakteristika relativt til grundforløbet er for udvalgte år sammenfattet i Tabel 9.10 i appendiks.

Figur 6.30. Ændring i antallet af boliger fordelt på bystørrelse

a) Ændring i bystørrelse, antal boliger

b) Boliger fordelt på bystørrelse, gennemsnit over 2036-2040, grund- og alternativ forløb

Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

7 Konklusion

Udviklingen i befolkningen, arbejdsmarkedstilknytningen, familiestrukturen, uddannelsesniveauet og boligefterspørgslen ventes i overordnede træk at følge udviklingen i landsdelen Fyn og i hele landet. I enkelte tilfælde vil udviklingen i Langeland Kommune dog bevæge sig i en lidt anden retning.

Befolkningstilvæksten i Langeland Kommune ventes at være aftagende. Det står i kontrast til udviklingen i Landsdel Fyn og på landsplan, hvor befolkningen forventes at vokse. Aftagelsen er et resultat af et fødselsunderskud, der i nogen grad trækkes op af en positiv nettoindvandring og en positiv nettotilflytning.

Befolkningens sammensætning på oprindelse forventes i Langeland Kommune på samme vis som i resten af landet at være præget af, at nettoindvandringen vil være positiv fremadrettet. Langeland Kommune adskiller sig dog fra hele landet ved, at andelen af indvandrere og efterkommere er mindre både historisk og i fremskrivningen. Som nævnt indregner fremskrivningen ikke, at der løbende kan være tale om en forskydning i indvandringens fordeling på kommuner som følge af ændringer i visiteringskvoterne for indvandrere med flygtningestatus som opholdsgrundlag.

Som i resten af landet forventes andelen af personer ældre end 67 år at udgøre en stigende andel af den samlede befolkning i Langeland Kommune. Tilbageføringsreformen håndterer i kraft af en gradvis forskydning af tilbageføringsalderen en del af den udfordring, som en aldrende befolkning har på de kommunale budgetter. Udfordringen er dog fortsat betydelig såfremt en del af udgifterne til individuel offentlig service, herunder sundhed og ældrepleje, afholdes af kommunen. De pågældende udgifter er typisk stærkt stigende med alderen. Aldringen af befolkningen er også en væsentlig årsag til, at der i Langeland Kommune som i resten af landet forventes en større andel af ældre enlige fremadrettet. Endvidere vil unges præferencer for at leve som enlige også medvirke til, at andelen af enlige øges på bekostning af parfamilier.

Befolkningens uddannelsesniveau er som på landsplan præget af, at yngre og mere veluddannede generationer erstatter ældre generationer, hvilket øger det generelle uddannelsesniveau. Overordnet stiger andelen af personer med en gymnasial, en mellemlang eller lang videregående uddannelse, mens andelen af personer med en erhvervsfaglig uddannelse eller højest en grundskoleuddannelse falder. Uddannelsesniveauet er lavere i Langeland Kommune sammenholdt med niveauet på landsplan, fordi en større andel har en grundskoleuddannelse eller en erhvervsuddannelse og en mindre andel har en gymnasial, mellemlang eller lang videregående uddannelse. Trods en lidt anderledes uddannelsessammensætning følger udviklingen i befolkningens arbejdsmarkedstilknytning i Langeland Kommune i store træk udviklingen på landsplan. Således skal den øgede erhvervsdeltagelse i vidt omfang tilskrives, at flere 60-67-årige indtræder på arbejdsmarkedet som følge af den gradvist forhøjede tilbageføringsalder.

Boligefterspørgslen i Langeland Kommune forventes fremadrettet karakteriseret ved, at relativt flere vil søge mod almene boliger, private udlejningsboliger og i nogen grad andelsboliger, som typisk er rækkehuse og etageboliger, hvilket resulterer i en relativ større søgning mod boliger beliggende i byer med 1.000 – 9.999 indbyggere på bekostning af boliger i byer med færre end 1.000 indbyggere. Søgningen efter parcelhuse udgør dog også fremadrettet en stabil og dominerende del af boligefterspørgslen. Udviklingen i Langeland Kommune adskiller sig i nogen grad fra udviklingen på landsplan, ved at ventes en relativt større stigning i søgning mod rækkehuse i Langeland Kommune, mens der ventes en større stigning i søgning mod etageboliger på landsplan. Det skal bemærkes, at

udviklingen på landsplan specielt er præget af udviklingen i storbykommunerne, hvor efterspørgslen efter etageboliger forventes at stige markant fremadrettet.

Marginaleksperimenterne belyste effekten af henholdsvis en større tilflytning af højt uddannede, en lavere ledighedsgrad (højere beskæftigelse), en øget tilflytning af familier med løs tilknytning til arbejdsmarkedet og en reduceret fraflytning.

Eksperimentet, der sænker ledighedsgraden, resulterer i, at det større antal personer, der kommer i beskæftigelse, primært er personer, som har en erhvervsuddannelse efterfulgt af personer, som højst har en grundskoleuddannelse. Den øgede beskæftigelse udgøres primært af personer i aldersgrupperne 50-59 år og 60-67 år.

De tre flytteeksperimenter resulterer alle i et større indbyggertal i kommunen, hvilket i alle tilfælde øger beskæftigelsen selvom beskæftigelsesfrekvensen i alle tilfælde er omtrent uændret. Den stigende beskæftigelse skyldes primært, at en stor andel af det større omfang af indbyggere er i den arbejdsdygtige alder fra 16-67 år. I eksperimentet, hvor tilflytningen af højt uddannede øges, ventes en større andel af befolkningen af have opnået en videregående uddannelse. En større andel af befolkningen ventes at have en grundskoleuddannelse eller en erhvervsfaglig uddannelse, hvis fraflytningen reduceres eller tilflytningen af familier med en løs arbejdsmarkedstilknytning stiger. I alle flytteeksperimenter vil det større omfang af familier øge efterspørgslen på boliger. Denne efterspørgsel retter sig primært mod ejerboliger, hvilket typisk er parcelhuse, og private udlejningsboliger, hvilket typisk er rækkehuse eller etageboliger. Det giver primært en større efterspørgsel på boliger større end 100 m² i kommunens store byer (1.000-9.999 indbyggere). Kvalitativt minder de tre flytteeksperimenter på mange punkter om hinanden, selvom forskellen i resultaterne er mere nuancerede, når de sammenholdes mere detaljeret. At resultaterne overordnet er minder om hinanden skal tilskrives, at der er overlap mellem nogle de familietyper, der flytter til byen som følge af adfærdskorrekturen. Eksempelvis vil en del af tilflytterne med høj uddannelse være børnefamilier, hvilket også vil være tilfældet for familier, der alligevel ikke vælge at fraflytte og tilflyttende familier med løs tilknytning til arbejdsmarkedet.

Formålet med marginaleksperimenterne var primært at give illustrative eksempler på ændrede adfærdsmønstre, der selv på kort eller mellemlangt sigt potentielt kan dæmpe eller øge de budgetmæssige udfordringer, som den grundlæggende strukturelle udvikling alt andet lige giver anledning til. Det er dog alene en politisk beslutning at gennemføre tiltag, der kan motivere ændringer i befolkningens beslutningsmønstre, der kan lede til ændringer i stil med de her præsenterede. Ved at belyse sammenhængen mellem modellens underliggende karakteristika vurderes det herudover, at resultatet med fordel kan finde anvendelse til en eksempelvis mere målrettet markedsføring over for de familietyper, der vil finde allerede eksisterende boliger eller fremtidige byggeprojekter attraktive. Desuden kan ændringerne potentielt finde anvendelse til beslutningerne vedrørende omlægning eller udstykning af jord samt forhold vedrørende bevarelse af den eksisterende boligmasse.

8 Referencer

Andersen, H. S. (2015): Indvandring, integration og etnisk segregation: udviklingen i indvandringens bosætning siden 1985. København: SBI forlag (SBI, Vol. 2015:01)

DREAM (2014): Langsigtet Økonomisk Fremskrivning 2014, DREAM rapport 2014. www.dreammodel.dk.

Hansen, M. F. & T. Markeprand (2015): Fremskrivning af familiekarakteristika og boligefterspørgslen i danske kommuner. DREAM rapport 2015. www.dreammodel.dk.

Hansen J. Z., P. Stephensen & J. B. Kristensen (2013): Fremskrivning af den danske boligefterspørgsel. DREAM rapport 2013. www.dreammodel.dk.

Momentum (2014): 6. ÅRGANG. 4. UDGAVE, 18. FEBRUAR 2014, Kommunernes Landsforening. http://www.kl.dk/ImageVault/Images/id_66394/ImageVaultHandler.aspx

9 Appendiks

Tabel 9.1. Aldersfordelt beskæftigelse, antal 1.000 personer og (frekvenser)

	2000	2013	2020	2030	2040
Langeland					
16-29 år	0.8 (0.41)	0.4 (0.31)	0.5 (0.32)	0.5 (0.35)	0.4 (0.32)
30-39 år	1.2 (0.76)	0.7 (0.73)	0.6 (0.71)	0.8 (0.7)	0.8 (0.73)
40-49 år	1.6 (0.74)	1.2 (0.73)	1 (0.74)	0.8 (0.74)	1 (0.76)
50-59 år	1.4 (0.64)	1.5 (0.67)	1.2 (0.67)	1 (0.67)	0.8 (0.68)
60-67 år	0.2 (0.17)	0.5 (0.23)	0.6 (0.37)	0.8 (0.51)	0.8 (0.58)
Alle (16-67 år)	5.2 (0.56)	4.3 (0.52)	4 (0.55)	3.9 (0.59)	3.8 (0.61)
Fyn					
16-29 år	32.1 (0.4)	21.8 (0.27)	27.8 (0.32)	26.2 (0.33)	23.5 (0.31)
30-39 år	51.6 (0.76)	39.9 (0.72)	36.1 (0.71)	43.1 (0.72)	41.2 (0.72)
40-49 år	51.6 (0.78)	53.4 (0.77)	46.1 (0.75)	38.4 (0.74)	45.6 (0.76)
50-59 år	46.1 (0.7)	47.7 (0.73)	48.1 (0.7)	41.6 (0.69)	35.4 (0.69)
60-67 år	6.8 (0.18)	13.2 (0.26)	21.3 (0.43)	28.3 (0.53)	27.3 (0.59)
Alle (16-67 år)	188.2 (0.59)	176.1 (0.54)	179.4 (0.57)	177.6 (0.58)	173.1 (0.59)
Danmark					
16-29 år	390.7 (0.43)	293.7 (0.3)	337.4 (0.32)	325.7 (0.33)	302.1 (0.31)
30-39 år	627.7 (0.78)	525.4 (0.75)	470.6 (0.71)	559 (0.72)	543.4 (0.72)
40-49 år	594.8 (0.8)	650 (0.8)	570.5 (0.77)	491.6 (0.74)	580.3 (0.76)
50-59 år	538.6 (0.72)	554.6 (0.76)	570.6 (0.72)	507.9 (0.7)	444.2 (0.69)
60-67 år	85.3 (0.21)	165.1 (0.29)	245.7 (0.46)	333.7 (0.55)	328.3 (0.6)
Alle (16-67 år)	2237.1 (0.62)	2189 (0.58)	2194.9 (0.58)	2217.9 (0.59)	2198.3 (0.6)

Anm.: Frekvenserne er opgjort som andel af befolkningen i den relevante aldersgruppe.

Kilde: Registerdata fra Danmarks Statistik og SMILE 3.0.

Tabel 9.2. Aldersfordelt arbejdsstyrke, antal 1.000 personer og (frekvenser)

	2000	2013	2020	2030	2040
Langeland					
16-29 år	0.9 (0.49)	0.5 (0.36)	0.6 (0.39)	0.5 (0.41)	0.4 (0.36)
30-39 år	1.4 (0.87)	0.8 (0.81)	0.7 (0.78)	0.9 (0.79)	0.9 (0.81)
40-49 år	1.8 (0.83)	1.3 (0.8)	1.1 (0.82)	0.9 (0.8)	1.1 (0.82)
50-59 år	1.6 (0.75)	1.6 (0.74)	1.4 (0.74)	1.2 (0.75)	0.9 (0.75)
60-67 år	0.3 (0.18)	0.5 (0.25)	0.7 (0.43)	0.9 (0.59)	0.9 (0.67)
Alle (16-67 år)	6 (0.65)	4.7 (0.58)	4.4 (0.62)	4.4 (0.66)	4.2 (0.68)
Fyn					
16-29 år	36.2 (0.45)	25.4 (0.31)	32.3 (0.37)	30.4 (0.38)	27.2 (0.35)
30-39 år	56.7 (0.84)	44.3 (0.8)	40.1 (0.79)	47.9 (0.8)	45.8 (0.8)
40-49 år	55.4 (0.84)	57.7 (0.83)	50.2 (0.82)	42.2 (0.82)	49.8 (0.83)
50-59 år	50.9 (0.77)	52.2 (0.8)	53.4 (0.78)	46.3 (0.77)	39.5 (0.77)
60-67 år	7.2 (0.2)	14 (0.27)	24 (0.49)	32.9 (0.62)	31.7 (0.69)
Alle (16-67 år)	206.5 (0.65)	193.5 (0.6)	200 (0.63)	199.6 (0.65)	194 (0.66)
Danmark					
16-29 år	428.7 (0.47)	331.8 (0.34)	389.8 (0.37)	376.4 (0.38)	349.6 (0.36)
30-39 år	678.3 (0.84)	570.1 (0.81)	522.9 (0.78)	620.4 (0.8)	603.2 (0.8)
40-49 år	631.1 (0.85)	693.4 (0.85)	621.8 (0.83)	540.4 (0.82)	635.4 (0.83)
50-59 år	590 (0.79)	596.1 (0.82)	630.4 (0.79)	565 (0.78)	495 (0.77)
60-67 år	90.8 (0.23)	172.9 (0.31)	274.5 (0.51)	385.3 (0.63)	381.5 (0.69)
Alle (16-67 år)	2418.9 (0.67)	2364.4 (0.63)	2439.3 (0.64)	2487.4 (0.66)	2464.6 (0.67)

Anm.: Frekvenserne er opgjort som andel af befolkningen i den relevante aldersgruppe.

Kilde: Registerdata fra Danmarks Statistik og SMILE 3.0.

Tabel 9.3. Aldersfordelt ledighed, antal 1.000 personer og (frekvenser)

	2000	2013	2020	2030	2040
Langeland					
16-29 år	0.2 (0.17)	0.1 (0.14)	0.1 (0.16)	0.1 (0.15)	0.1 (0.13)
30-39 år	0.2 (0.13)	0.1 (0.1)	0.1 (0.09)	0.1 (0.12)	0.1 (0.09)
40-49 år	0.2 (0.11)	0.1 (0.09)	0.1 (0.09)	0.1 (0.08)	0.1 (0.07)
50-59 år	0.2 (0.14)	0.2 (0.09)	0.1 (0.09)	0.1 (0.11)	0.1 (0.09)
60-67 år	0 (0.07)	0 (0.07)	0.1 (0.14)	0.1 (0.14)	0.1 (0.14)
Alle (16-67 år)	0.8 (0.13)	0.4 (0.09)	0.5 (0.11)	0.5 (0.12)	0.4 (0.1)
Fyn					
16-29 år	4.1 (0.11)	3.6 (0.14)	4.4 (0.14)	4.2 (0.14)	3.7 (0.14)
30-39 år	5.1 (0.09)	4.3 (0.1)	4 (0.1)	4.8 (0.1)	4.5 (0.1)
40-49 år	3.9 (0.07)	4.3 (0.07)	4.2 (0.08)	3.8 (0.09)	4.2 (0.08)
50-59 år	4.8 (0.09)	4.5 (0.09)	5.2 (0.1)	4.7 (0.1)	4.1 (0.1)
60-67 år	0.4 (0.06)	0.7 (0.05)	2.7 (0.11)	4.6 (0.14)	4.4 (0.14)
Alle (16-67 år)	18.3 (0.09)	17.4 (0.09)	20.6 (0.1)	22 (0.11)	20.9 (0.11)
Danmark					
16-29 år	38.1 (0.09)	38.1 (0.11)	52.5 (0.13)	50.7 (0.13)	47.5 (0.14)
30-39 år	50.6 (0.07)	44.7 (0.08)	52.2 (0.1)	61.4 (0.1)	59.8 (0.1)
40-49 år	36.3 (0.06)	43.4 (0.06)	51.3 (0.08)	48.9 (0.09)	55.1 (0.09)
50-59 år	51.4 (0.09)	41.4 (0.07)	59.8 (0.09)	57.1 (0.1)	50.8 (0.1)
60-67 år	5.4 (0.06)	7.8 (0.04)	28.8 (0.1)	51.6 (0.13)	53.1 (0.14)
Alle (16-67 år)	181.8 (0.08)	175.4 (0.07)	244.5 (0.1)	269.6 (0.11)	266.3 (0.11)

Anm.: Frekvenserne er opgjort som andel af arbejdsstyrken i den relevante aldersgruppe.

Kilde: Registerdata fra Danmarks Statistik og SMILE 3.0.

Tabel 9.4. Antal og andel boliger fordelt på boligtype for Langeland, Fyn og hele landet, 1.000 boliger

	2000	2013	2020	2030	2040
Langeland					
Ejer	5 (70.6%)	4.3 (64.2%)	4.2 (62.1%)	4 (59.5%)	3.9 (58.4%)
Almen	0.4 (6%)	0.6 (8.4%)	0.6 (9.7%)	0.7 (10.9%)	0.8 (11.3%)
Andel	0.1 (1%)	0.2 (3.2%)	0.2 (3.6%)	0.3 (4.2%)	0.3 (4.4%)
Offentlig udlejning	0.2 (2.7%)	0.2 (2.3%)	0.1 (2.1%)	0.1 (2.1%)	0.1 (2.2%)
Privat udlejning	1.4 (19.6%)	1.5 (22%)	1.5 (22.6%)	1.6 (23.2%)	1.6 (23.7%)
Fyn					
Ejer	126.1 (58.8%)	124.9 (54.3%)	125.4 (51.9%)	126 (50.6%)	124.5 (49.8%)
Almen	35.3 (16.5%)	40.8 (17.7%)	46.5 (19.2%)	50.1 (20.1%)	51.7 (20.7%)
Andel	5 (2.3%)	7.9 (3.5%)	8.7 (3.6%)	9.4 (3.8%)	9.6 (3.8%)
Offentlig udlejning	4.3 (2%)	3.8 (1.6%)	3.9 (1.6%)	4.4 (1.8%)	5 (2%)
Privat udlejning	43.6 (20.3%)	52.8 (22.9%)	57.3 (23.7%)	59 (23.7%)	59.4 (23.7%)
Danmark					
Ejer	1292.2 (52.8%)	1319.3 (50.3%)	1353.9 (48.3%)	1388.9 (47.1%)	1397.5 (46.4%)
Almen	483.3 (19.8%)	537.1 (20.5%)	583.3 (20.8%)	618.3 (21%)	636.6 (21.1%)
Andel	159.7 (6.5%)	205.1 (7.8%)	212.1 (7.6%)	225 (7.6%)	234.5 (7.8%)
Offentlig udlejning	45.7 (1.9%)	48.9 (1.9%)	48.5 (1.7%)	54.8 (1.9%)	61.6 (2%)
Privat udlejning	465.1 (19%)	514 (19.6%)	605.9 (21.6%)	662.1 (22.5%)	684 (22.7%)

Kilde: Registerdata fra Danmarks Statistik og SMILE 3.0.

Tabel 9.5. Antal og andel boliger fordelt på boligart for Langeland Kommune, Fyn og hele landet, 1.000 boliger

	2000	2013	2020	2030	2040
Langeland					
Stuehus	0.9 (12.7%)	0.7 (9.7%)	0.6 (8.6%)	0.5 (7.7%)	0.5 (7.3%)
Parcelhus	4.2 (58.5%)	3.9 (58.2%)	3.8 (56.1%)	3.7 (54.7%)	3.6 (53.1%)
Rækkehus	1.2 (16.2%)	1.3 (19.4%)	1.3 (19.8%)	1.4 (20.6%)	1.4 (21%)
Etagebolig	0.6 (8.3%)	0.7 (10%)	0.8 (11.9%)	0.9 (12.8%)	0.9 (13.9%)
Andet	0.3 (4.3%)	0.2 (2.9%)	0.2 (3.6%)	0.3 (4.1%)	0.3 (4.8%)
Fyn					
Stuehus	13.1 (6.1%)	11 (4.8%)	11.2 (4.6%)	10.7 (4.3%)	10.5 (4.2%)
Parcelhus	102.5 (47.7%)	107.6 (46.7%)	108.8 (45%)	109.5 (44%)	107.7 (43.1%)
Rækkehus	38.6 (18%)	46.3 (20.1%)	45 (18.6%)	45.5 (18.3%)	45.1 (18%)
Etagebolig	53.7 (25%)	59.1 (25.7%)	68.9 (28.5%)	74.4 (29.9%)	77.4 (30.9%)
Andet	6.9 (3.2%)	6.3 (2.7%)	7.9 (3.3%)	8.9 (3.6%)	9.5 (3.8%)
Danmark					
Stuehus	128.2 (5.2%)	111.2 (4.2%)	110.9 (4%)	106.6 (3.6%)	101.6 (3.4%)
Parcelhus	994 (40.3%)	1050.7 (40%)	1087 (38.8%)	1112.3 (37.7%)	1111.6 (36.9%)
Rækkehus	312 (12.7%)	386 (14.7%)	413.4 (14.7%)	441.9 (15%)	454.3 (15.1%)
Etagebolig	935.9 (38%)	1006.6 (38.4%)	1099.9 (39.2%)	1187 (40.2%)	1240.1 (41.1%)
Andet	95 (3.9%)	70 (2.7%)	92.7 (3.3%)	101.1 (3.4%)	106.5 (3.5%)

Kilde: Registerdata fra Danmarks Statistik og SMILE 3.0.

Tabel 9.6 Antal og andel boliger fordelt på boligstørrelse for Langeland Kommune, Fyn og hele landet, 1.000 boliger

	2000	2013	2020	2030	2040
Langeland					
0-59 m ²	0.5 (6.4%)	0.4 (5.3%)	0.3 (5%)	0.3 (4.8%)	0.4 (5.3%)
60-79 m ²	0.8 (11%)	0.8 (12.3%)	1 (14.7%)	1 (15.4%)	1.1 (16.1%)
80-99 m ²	1.4 (19.6%)	1.3 (19%)	1.3 (19.2%)	1.4 (20.1%)	1.3 (20%)
100-119 m ²	1.2 (16.5%)	1 (14.5%)	0.9 (13.4%)	0.9 (13%)	0.9 (13.9%)
120-159 m ²	1.9 (26.7%)	1.8 (26.4%)	1.8 (26.5%)	1.8 (26%)	1.6 (24.6%)
159- m ²	1.4 (19.8%)	1.5 (22.5%)	1.4 (21.1%)	1.4 (20.7%)	1.3 (20.1%)
Fyn					
0-59 m ²	23 (10.7%)	22.6 (9.8%)	20.2 (8.4%)	19.7 (7.9%)	20 (8%)
60-79 m ²	35.4 (16.5%)	38.7 (16.8%)	37.8 (15.6%)	37.6 (15.1%)	37.7 (15.1%)
80-99 m ²	41.7 (19.5%)	43.4 (18.9%)	50.5 (20.9%)	54.2 (21.8%)	55.4 (22.2%)
100-119 m ²	32.4 (15.1%)	32.5 (14.1%)	36.7 (15.2%)	39 (15.7%)	39.7 (15.9%)
120-159 m ²	48.9 (22.8%)	51.7 (22.5%)	54.2 (22.4%)	55.9 (22.5%)	55.2 (22.1%)
159- m ²	33.1 (15.4%)	41.3 (17.9%)	42.4 (17.5%)	42.5 (17.1%)	42 (16.8%)
Danmark					
0-59 m ²	336.2 (13.7%)	318 (12.1%)	312 (11.1%)	320.4 (10.9%)	327.2 (10.9%)
60-79 m ²	457.5 (18.7%)	480.2 (18.3%)	487 (17.4%)	502.7 (17%)	513.2 (17%)
80-99 m ²	465.1 (19%)	488 (18.6%)	566.7 (20.2%)	621.4 (21.1%)	648.1 (21.5%)
100-119 m ²	331.5 (13.5%)	349.6 (13.3%)	399.4 (14.2%)	438.2 (14.9%)	457.9 (15.2%)
120-159 m ²	517.2 (21.1%)	555.1 (21.2%)	588.2 (21%)	610.2 (20.7%)	614.6 (20.4%)
159- m ²	342.7 (14%)	433.5 (16.5%)	450.5 (16.1%)	456.2 (15.5%)	453.1 (15%)

Kilde: Registerdata fra Danmarks Statistik og SMILE 3.0.

Tabel 9.7 Antal og andel boliger fordelt på bystørrelse for Langeland Kommune, Fyn og hele landet, 1.000 boliger

	2000	2013	2020	2030	2040
Langeland					
Over 50.000	0 (0%)	0 (0%)	0 (0.0%)	0 (0.0%)	0 (0.0%)
10.000-50.000	0 (0%)	0 (0%)	0 (0.0%)	0 (0.0%)	0 (0.0%)
1000-10.000	2.4 (34.1%)	2.5 (37.1%)	2.5 (37%)	2.6 (38%)	2.6 (38.3%)
Under 1000	4.6 (65.9%)	4.2 (62.9%)	4.2 (62.7%)	4.1 (61.5%)	4.1 (60.9%)
Fyn					
Over 50.000	72.1 (33.8%)	85.5 (37.1%)	85.4 (35.3%)	84.8 (34.1%)	84.3 (33.7%)
10.000-50.000	27.1 (12.7%)	29.6 (12.9%)	28.9 (12%)	29 (11.7%)	28.4 (11.4%)
1000-10.000	60.1 (28.2%)	62.7 (27.2%)	70.8 (29.3%)	75.5 (30.3%)	77.4 (30.9%)
Under 1000	54 (25.3%)	52.4 (22.8%)	56.7 (23.4%)	59.6 (23.9%)	60.1 (24%)
Danmark					
Over 50.000	887.2 (36.5%)	1027.3 (39.1%)	1091.3 (38.9%)	1161.8 (39.4%)	1213.8 (40.3%)
10.000-50.000	535 (22%)	580.5 (22.1%)	594.6 (21.2%)	603.8 (20.5%)	602.2 (20%)
1000-10.000	521.9 (21.5%)	552.1 (21%)	619.4 (22.1%)	664.3 (22.5%)	677.1 (22.5%)
Under 1000	484.4 (19.9%)	464.5 (17.7%)	498.5 (17.8%)	519.2 (17.6%)	521 (17.3%)

Kilde: Registerdata fra Danmarks Statistik og SMILE 3.0.

Tabel 9.8 Absolut og relativ ændring i antallet af boliger relativt til grundforløbet for øget tilflytning af højt uddannede fordelt på boligkarakteristika, 100 boliger (pct.)

	2020	2025	2030	2035	2040
Boligtype					
Ejer	0 (-0.1%)	0.8 (2%)	1.6 (4%)	1.7 (4.4%)	1.3 (3.2%)
Almen	0.1 (1.2%)	-0.6 (-8.9%)	-0.2 (-2.9%)	-0.3 (-3.5%)	0.1 (1.9%)
Andel	0.3 (10.5%)	0.1 (2.5%)	0.2 (7.8%)	0.5 (16.6%)	0 (1.3%)
Offentlig udlejning	-0.1 (-8%)	0.3 (21.3%)	0.2 (16.6%)	0.1 (3.8%)	0.2 (16.8%)
Privat udlejning	0.2 (1.2%)	1.4 (9.2%)	0.1 (0.9%)	-0.1 (-0.6%)	0.2 (1.2%)
Boligart					
Stuehus	0.1 (1.9%)	-0.4 (-7.1%)	0 (0.3%)	0.1 (2.9%)	0 (-0.4%)
Parcelhus	0 (0.1%)	0.8 (2.2%)	1.2 (3.2%)	1.2 (3.4%)	1.5 (4.3%)
Rækkehus	-0.5 (-3.7%)	0 (0.2%)	0 (0.1%)	-0.2 (-1.3%)	-0.3 (-1.9%)
Etagebolig	0.6 (7.1%)	0.9 (11.1%)	0.7 (8%)	0.6 (6.6%)	0.7 (7.9%)
Andet	0.1 (5.5%)	0.6 (22.1%)	0.1 (3.5%)	0.1 (3.7%)	-0.1 (-2.9%)
Boligstørrelse					
0-59 m ²	-0.1 (-2.1%)	0.5 (15.3%)	0.1 (3%)	0 (0.1%)	0.1 (3.1%)
60-79 m ²	-0.3 (-3.1%)	0.3 (2.7%)	-0.1 (-1.2%)	-0.1 (-1.3%)	-0.3 (-2.7%)
80-99 m ²	0.4 (2.8%)	0.2 (1.5%)	0.1 (0.7%)	0.3 (2.5%)	0.2 (1.5%)
100-119 m ²	0.4 (4.7%)	0.9 (10%)	1 (12%)	0.4 (4.6%)	0.1 (1.5%)
120-159 m ²	-0.7 (-3.7%)	0 (-0.2%)	0 (0.1%)	0.4 (2.6%)	1 (6.1%)
160- m ²	0.6 (4.4%)	0.1 (0.8%)	0.9 (6.2%)	0.9 (6.4%)	0.7 (5.4%)
Bystørrelse					
Over 50.000	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)
10.000-50.000	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)
1000-10.000	0.5 (1.8%)	1.1 (4.3%)	1.4 (5.3%)	1.3 (5%)	0.7 (2.6%)
Under 1000	-0.1 (-0.2%)	0.8 (1.9%)	0.7 (1.7%)	0.7 (1.6%)	1.3 (3.3%)

Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

Tabel 9.9 Absolut og relativ ændring i antallet af boliger relativt til grundforløbet for øget tilflytning af familier med løs tilknytning til arbejdsmarkedet fordelt på boligkarakteristika, 100 boliger (pct.)

	2020	2025	2030	2035	2040
Boligtype					
Ejer	0.5 (1.2%)	1.2 (3.1%)	0.9 (2.4%)	1.5 (3.8%)	1.4 (3.5%)
Almen	0 (0.3%)	0.2 (3.2%)	0.7 (9.6%)	0.9 (11.2%)	1 (12.6%)
Andel	0.1 (3.7%)	-0.2 (-7.2%)	0 (-0.4%)	0.1 (4%)	0.1 (1.7%)
Offentlig udlejning	-0.2 (-14.5%)	0.1 (4.7%)	0.1 (6.5%)	-0.1 (-4.4%)	0.1 (9.5%)
Privat udlejning	-0.1 (-0.3%)	0.9 (6.3%)	1.1 (7.3%)	0.6 (3.7%)	1 (6.2%)
Boligart					
Stuehus	-0.1 (-0.9%)	-0.4 (-7%)	-0.1 (-1.1%)	0.1 (1.9%)	-0.1 (-1.6%)
Parcelhus	0.6 (1.7%)	1.8 (4.9%)	1.6 (4.4%)	1.7 (4.8%)	2.5 (6.9%)
Rækkehus	-0.3 (-2.2%)	0.2 (1.8%)	0.1 (0.5%)	0.2 (1.7%)	0.5 (3.6%)
Etagebolig	0.3 (4.1%)	0.5 (6.4%)	1.2 (14.1%)	0.7 (8%)	0.6 (6.2%)
Andet	-0.2 (-9.5%)	0.1 (4.5%)	0 (0.8%)	0.2 (5.6%)	0 (0.9%)
Boligstørrelse					
0-59 m ²	-0.1 (-3.6%)	0.4 (11.7%)	0.3 (8.2%)	0.1 (2.1%)	0.2 (6%)
60-79 m ²	-0.2 (-1.9%)	0.2 (1.9%)	0.3 (2.6%)	0.1 (0.9%)	-0.1 (-0.6%)
80-99 m ²	-0.1 (-0.9%)	0.5 (3.4%)	0.7 (5%)	0.7 (5.2%)	0.6 (4.2%)
100-119 m ²	0.2 (1.8%)	0.1 (1.6%)	0.6 (6.7%)	0.3 (2.7%)	0.3 (3.2%)
120-159 m ²	-0.1 (-0.4%)	0.6 (3.7%)	0.4 (2.2%)	0.6 (3.7%)	1.5 (9.3%)
160- m ²	0.7 (4.9%)	0.5 (3.3%)	0.7 (4.9%)	1.2 (9.2%)	0.9 (7%)
Bystørrelse					
Over 50.000	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)
10.000-50.000	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)
1000-10.000	0 (0.1%)	1 (3.9%)	1.4 (5.5%)	1.3 (5%)	1.8 (6.9%)
Under 1000	0.3 (0.7%)	1.3 (3%)	1.5 (3.6%)	1.7 (4.1%)	1.8 (4.5%)

Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.

Tabel 9.10 Absolut og relativ ændring i antallet af boliger relativt til grundforløbet reduceret fraflytning fordelt på boligkarakteristika, 100 boliger (pct.)

	2020	2025	2030	2035	2040
Boligtype					
Ejer	-0.1 (-0.3%)	0.8 (1.9%)	1.4 (3.6%)	2.7 (6.8%)	1.5 (3.9%)
Almen	0.5 (7.3%)	0.5 (6.5%)	0.5 (7.4%)	0.4 (4.7%)	0.7 (9.6%)
Andel	0.3 (14.6%)	0.1 (2.9%)	0.5 (16.6%)	0.3 (11.8%)	0.6 (20.8%)
Offentlig udlejning	0 (-2.8%)	0.1 (9.4%)	0.1 (8.6%)	0.1 (8.8%)	0.2 (16.8%)
Privat udlejning	0.1 (0.9%)	1.8 (12.3%)	1.3 (8.1%)	1.2 (7.6%)	1.7 (10.5%)
Boligart					
Stuehus	-0.1 (-1%)	-0.3 (-4.7%)	-0.3 (-5.4%)	0.1 (1.9%)	-0.1 (-1.9%)
Parcelhus	0.1 (0.4%)	1.5 (4.1%)	1.7 (4.7%)	2.5 (6.9%)	2.8 (8%)
Rækkehus	0.4 (2.7%)	1.2 (8.6%)	0.8 (5.6%)	1 (7.3%)	1 (7.1%)
Etagebolig	0.3 (3.6%)	0.8 (9.7%)	1.5 (17.4%)	0.8 (9%)	1 (10.5%)
Andet	0.1 (3.2%)	0.1 (3.3%)	0.1 (3.9%)	0.3 (9.2%)	0.1 (1.6%)
Boligstørrelse					
0-59 m ²	0.1 (2.9%)	0.6 (19.1%)	0.6 (17.8%)	0.3 (7.4%)	0.5 (14.1%)
60-79 m ²	-0.1 (-0.8%)	0.9 (9.1%)	1 (9.6%)	0.9 (8.9%)	0.8 (7.4%)
80-99 m ²	0.6 (4.7%)	0.6 (4.4%)	0.8 (5.8%)	0.9 (7%)	1.2 (8.7%)
100-119 m ²	0.4 (4.2%)	0.7 (8%)	0.6 (6.3%)	0 (0.2%)	0.5 (5.4%)
120-159 m ²	-0.2 (-1.3%)	0 (0.2%)	0.6 (3.2%)	1.4 (8%)	1.6 (9.7%)
160- m ²	0 (0.2%)	0.5 (3.2%)	0.4 (2.8%)	1.2 (9%)	0.2 (1.7%)
Bystørrelse					
Over 50.000	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)
10.000-50.000	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)
1000-10.000	0.5 (1.9%)	1.5 (6%)	2 (7.7%)	2.5 (9.9%)	2.9 (11.2%)
Under 1000	0.4 (0.9%)	1.8 (4.2%)	1.9 (4.7%)	2.3 (5.6%)	2 (4.9%)

Kilde: Egne beregninger på SMILE 3.0.